

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במ"ל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הרב חיים משה ובר זצ"ל- נולד ב-ה' בכסלו ה'תרד"ע (1913) בירושלים. שמו 'משה' ניתן לו שם זקנו, ה'ישמח משה' מאוהל. השם 'חיים' ניתן מאוחר יותר כאשר חלה בצעירותו בדלקת ריאות קשה. התייתם מאביו כשהיה כבן שנתיים (אביו נפטר ממחלת הטיפוס לאחר שסעד חולים שלקו במחלה זו ודאג לכל מחסורם). ילדותו עבדה עליו מתוך עוני ודוחק. החל ללמוד בגיל צעיר בישיבת 'תורת אמת' של חב"ד, בשכונת מאה שערים בירושלים. בשנת ה'תרפ"ט (1929), נפגש רבינו לראשונה עם האדמו"ר מחב"ד רבי יוסף יצחק שניאורסון בעת ביקורו בארץ. הלה ציווה למנותו ל'משפיע' בישיבה. עם הסתלקות ר' יוסף יצחק שניאורסון, מונה ל'משפיע' ראשי לחסידיו בירושלים ע"י האדמו"ר ר' מנחם מנדל שניאורסון שהרבה להתבטא בשבחו. עסק רבות במצוות גמילות חסדים.

ביתו בן שני החדרים שזכה לכינוי 'מלון ובר', נודע כפתוח לרווחה לחסרי בית ומרי נפש בעוד רעייתו הכינה מאכלים עבור האורחים הרבים. היה מכתת רגליו למרחקים על מנת לסייע לאנשים במצוקה. הקים בתחילת שנות השישים עם ר' יהודה דייטש את 'המרכז לשיעורי תורה לנוער ולמבוגרים'.

בשנת ה'תשכ"ח (1967), לאחר שהכותל המערבי הוחזר לידיים יהודיות, הקים בהוראת הרבי מליובאוויטש, את הדוכן להנחת תפילין הפועל מאז ועד היום ברחבת הכותל המערבי. מראשי ישיבות 'חת"ם סופר' ו'אוהל משה'. השיב רבים מעוון. רבים פנו אליו ונושעו. ענותן מופלא. גאון בצדקות ובמידותיו המופלאות. גאון בתורה. הרב היה חשוק ילדים. נפטר ב- י"ח באדר א' ה'תש"ס (2000). חי כ-87 שנים. נטמן לצד אמו, בסמוך ל'חלקת הרבנים' בהר המנוחות.

אביו: ר' פנחס לייבוש (תלמידו של ר' חיים מבריסק). **אמו:** מרת חווה. **אישתו:** מרת מרים. **מתלמידיו:** האדמו"ר מ'תולדות אהרן', הרה"ג דוד קאהן (תלמידו בלימודי תורת החסידות), ר' עידו ארליך-ובר הי"ו (עורך העלון השבועי "שמעו ותחי נפשכם").

מספריו: יירים **משה**- על חמישה חומשי תורה ומסכתות הש"ס **יילקוט אמונה וביטחון**- פרקים ביסודות האמונה היהודית **שמעו ותחי נפשכם**- לקט הוראות למעשה לפי סדר פרשיות השבוע.

סיפור ר' זאב חממי מהעיר "בית שמש" על אהבת הבריות של הצדיק, ועד כמה נתן את ההרגשה לכל אחד כבן בפני אביו ועד כמה השתדל לעזור ככל יכולתו: "התרוצצתי במשך שנים בין משרדים שונים כדי לקבל זיכיון לדירה רחבה יותר עבור משפחתי. כל מאמצי העלו חרס. כמעט שכבר אמרתי נואש. יום אחד נכנסתי לגה"צ רבי משה ובר זיע"א, כשדמעות בעיני. סיפרתי לו על צרתי ושתנאי חיי משפחתי הם בלתי נסבלים. תיארתי בפניו את כל היסורים, שעברתי בשנים האחרונות כדי לזכות בזיכיון לדירה רחבה יותר. הרב ובר הקשיב בקשב רב וכספיימתי לדבר, הוא החזיק בשני ידיו את ידי ואמר לי: "אלך אתך לכל מקום שתגיד לי בכדי לעזור לך להשיג דירה רחבה יותר. אל תדאג. בעזרת השם, ישועתך קרובה לבוא".

הדברים האלה שניכר שיצאו מעומק לבו, עודדו אותי ונסכו בי תקווה מחודשת. אך מיד הבהרתי לו, שאיני רוצה להטריחו לגשת לאותם המשרדים, אלא רק שיתקשר עבורי בכדי לנסות לפעול שיאשרו את בקשתי. "אומר ועושה" הגיב הרב, תוך כדי שהוא מרים את שפופרת הטלפון. אמרתי לו, שלא התכוונתי שמיד הוא יתקשר מחר אֶכְנֵס שוב אל הרב ואביא עמי את מספרי הטלפון. "אסור לדחות את המועד", אמר לי הרב, "תברר מיד עכשיו את מספרי הטלפון, כדי שאתקשר כעת". לאחר דקות מספר, התקשר הרב לאחד מהמשרדים. וראה זה פלא. לאחר דקות ספורות שהרב שוחח בטלפון עם המנהל של אותו המשרד, הלה הבטיח חגיגית, שהוא יפעל במהירות האפשרית להשיג את הזיכיון.

חלפו מספר ימים, ובוקר אחד התייצבתי בביתו של הרב, כשכולי קורן מאושר. לאחר שנפתחה הדלת, נכנסתי לביתו, תוך כדי שאני מנפנף לעברו באישור הרשמי שקיבלתי עבור דירה גדולה יותר. "אין מילים בפי להודות לרב על הישועה שה' גלגל דרכו" אמרתי לו בהתרגשות. הרב חיך לעברי חיך רחב ואמר: "**אל תשכח להזמין אותי לברית**", לרגע היה נדמה לי, שהרב התבלבל, ובמקום לומר לי שאזמין אותו לבית-החדש, הוא אומר לי בטעות להזמין אותו לברית. כשהוא הבחין במבוכה שאחזה בי, הוא חזר שוב ואמר: "אל תשכח להזמין אותי לברית שתעשה בעזהש"ת בקרוב". **כתשעה חודשים לאחר מכן נולד בני התינוק**."

הגה"ח רבי שמעון אליטוב, ראש מוסדות 'עוז מאירי וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל', עמד זמן רב והזכיר ימים מקדם, כיצד היה מתבונן בעבודת קדשו של זקן המשפיעים בבית הכנסת חב"ד. "מאור פניו, מסירותו לזולת ועבודת החסידות שלו, היו דוגמא ואות מופת עבור כל מי שביקש לעלות ולהתעלות. הוא חש את צרתו של הזולת ושמח בשמחתו, משל הייתה זו צרתו או שמחתו שלו עצמו.

רבי משה היה מהחסידים הראשונים, אשר תמיד צהלתו בפניו, הגדיר הגר"ש אליטוב, "כאשר הגיע אליו יהודי ותינה את ייסוריו, הוא היה מסוגל לבכות יחד עמו. עד כדי כך הגיעה נשיאתו בעול עם הזולת. הוא היה מזכה את הרבים בשיעור שאין לו אח ורע. רואים כאן, שגם לאחר הסתלקותו, הוא חי בליבותיהם של המוני תלמידיו". שאר בשרו, המשפיע הגה"ח רבי פנחס לייבוש הרצל, עמד וסיפר ארוכות על הצדיק, שנשא את משא העם על שכמו. הוא תיאר את ימיו האחרונים של המשפיע, כאשר תכפו ייסוריו וקשה היה עליו הדיבור מרוב כאבים. והנה, פתאום נכנס אדם מר-נפש ומבקש עצה וברכה. הרב לבש ארשת אחרת, ונשתנתה צורתו לבלי הכר. הוא השיב לשואל במאור פנים, הדריך, יעץ וברך. **משאך יצא האיש, שוב החל הרב לגנוח מכאבים**. שאלתי אותו: "איך היית מסוגל?", והוא השיב בטבעיות: "**כשיהודי מבקש ישועה, צריך להניח הצידה את כל הצרכים האישיים**".

הרב יחזקאל (חצקל) לוינשטיין זצ"ל: נולד בורשה שבפולין בשנת תרמ"ה (1885) למשפחה שאינה רבנית. התייתם מאמו בגיל חמש. מחכמי פולין וארץ ישראל ומגדולי המשגיחים ובעלי המוסר בדורנו. שימש כמשגיח בישיבת פונוביז'. מנעוריו למד ולימד דעת אמונה ושתל בלב התלמידים יראת שמיים טהורה במשך חמישים שנים. גילה אהבה רבה לתלמידים. כשהגיע אליו תלמיד בנעלים רטובות, חלץ את שלו ונתן מיד לתלמיד.

היה לומד באולם הישיבה עם חברותא, אך מדי שעה היה עושה סיבוב באולם כדי לסקור את הבחורים, ולפעמים היה עוצר כדי לדבר עם מאן דהוא ואף מלטף את ידו להראות חיבה. בהגיעו לגיל בר מצווה שלחו אביו לעבוד מחמת קשיי הפרנסה והרב החל לעבוד כשליח במסחר. פעם אחת נגנבה כל משכורתו בהיותו בבית-המרחץ, וזה עורר אותו לחשוב על "אפסיות ענייני העולם הזה". לכן עזב הכל ונסע ללמוד בישיבת ראדין. לאחר מכן נסע לקלם ושם התחתן. מספרים עליו מעולם לא אחר, לא לתפילה ולא ללימוד. רק פעמיים זה קרה. לאחר שנולדה לו בת בביתו, ופעם בזמן הגלות לקיידאן. בשני מקרים אלו הגיע לפסוקי דזמרה.

בקלם סבל מעוני ובעיות בריאות. בתלמוד תורה שם, המשיך בעבודת הלימוד והמוסר היה ר"מ בישיבה לצעירים. בימי מלחמת העולם הראשונה נתבקש להחליף את ר' ירוחם כמשגיח במיר עד חזרתו. במלחמת העולם השנייה נדדה ישיבת מיר כשש שנים וגלתה ליפן ושנחאי. (בשנחאי תכננו להעביר את הישיבה לאיזור טנסין היות ושנחאי הייתה מופצצת, אולם הרב התנגד ולאחר מכן סיפר שהיו לו גילויים מהשמים על החלטה זו). בשנת ה'תש"ז נסע לארה"ב ובשנת ה'תש"ט שב לארץ. התגורר בירושלים כחמש שנים, ואמר שיחות בביתו ובישיבת מיר. לאחר פטירת הרב אליהו דסלר, הזמינו הרב יוסף כהנמן למלא את מקומו. בפוניבז', הרביץ תורה ויראה קרוב לעשרים שנה. נפטר ב-י"ח אדר תשל"ד (1974). חי כ-89 שנים. ציונו בבני-ברק (בחלקת פוניבז').

אביו: ר' יהודה. חתניו: ר' אפרים מרדכי גינזבורג (ראש ישיבת מיר בארה"ב), ר' ראובן יהושע גינזבורג (משגיח בפוניבז') **מרבותיו:** ר' ישראל מאיר מרדין (ה'חפץ חיים'), ר' ירוחם הלוי ליבוביץ (המשגיח ממיר), ר' נחום זאב זיו ור' צבי הירש ברוידא. **מתלמידיו:** ר' ראובן גינזבורג, ר' משה בנימין ברנשטיין, ר' ראובן מלמד, ר' שלמה וולבה, ר' גדליה אייזמן, ר' דן סגל, ר' שמואל אוירבך, ר' נחום פרצוביץ. **מספריו:** יאור יחזקאל- סדרת ספרי מוסר יאמרי יחזקאל- מאמרי מוסר על התורה.

שברחו מפני הגרמנים ליד קידאן, התלמידים התחלקו לקבוצות והסתתרו בכפרים. הרב המשגיח ר' יחזקאל, שהיה חולני ומצב בריאותו היה רופף, עדיין היה עובר מכפר לכפר כדי לעודד את התלמידים המפחדים, בלי לחוש לסכנה או לבריאותו. היה משקיע כסף כדי לעזור לאברך שהתקשה בפרנסתו. פעם אחת נתן כסף לאברך כדי שיגיע בזמן לתפילה. ופעם אחרת נתן כסף לאברך, כדי שלא ילך לעבוד אלא ישקיע בלימוד.

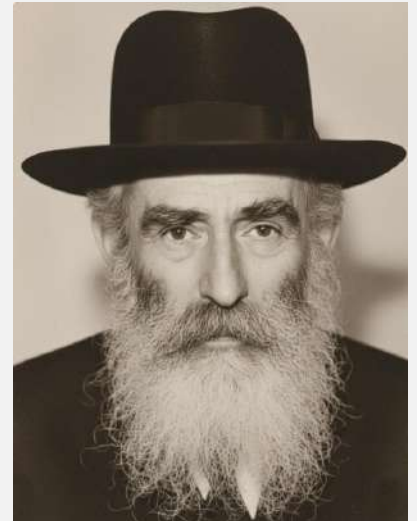
מספרים על הצדיק שפנה אליו אחד מתלמידיו ושאל: "נהוג שכשםספרים סיפור שאירע, מגזימים מעט בתיאור העובדות ולעיתים קרובות מוסיפים פרטים. רציתי לשאול את כבודו כיצד להיגמל מזה?" ענה הרב, שאינו מבין את השאלה. חזר התלמיד והסביר. שיסע הרב את התלמיד ואמר בהתרגשות: "הלזה אתה קורה גוזמא? הרי זה שקר! אם כן אתה מבקש עצה איך לא להיות שקרן..."

בספר 'שאל אביך ויגדך' הובא סיפור מופלא על המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, שהיה כידוע עוטה תמיד ארשת רצינית, כעומד לפני המלך. על כן מה מאד נדהם אחד התלמידים כאשר נכנס אליו פעם וראה שבת שחוק מרחפת על פניו. תופעה נדירה זו שהמשגיח מחייך הפליאה אותו מאוד. הוא אזר עוז ושאל את המשגיח לפשר הדבר.

נענה רבי יחזקאל ואמר: "אכן, דבר גדול ומשמח התרחש אצלי. התווסף לי מעט ביטחון בה' יתברך, ומפני כך אני שוחק ונהנה. ומעשה שהיה כך היה: בהיותי משגיח בישיבת מיר בחו"ל, קרה פעם שנוצרה מצוקה כספית גדולה וכמעט שלא קיבלתי את משכורתי החודשית מן הישיבה, ובמצב הזה חייתי כל יום עם ביטחון שהנה מחר יזמין לי הקב"ה אוכל כדי צורכי משפחתי, והנה כאשר נכנסתי לכהן כמשגיח בישיבת פוניבז', העמידו לי משכורת חודשית קבועה די גדולה, ומפני כך הרגשתי רפיון במידת הביטחון, לעומת מה שהיה לי בישיבת מיר. אבל עכשיו" - הפטיר המשגיח בשמחה - "כבר שמונה חדשים אני מקבל משכורת מהישיבה, בגלל שהיא שקועה בחובות כבדים, וכך זכיתי להתחזקות במידת הביטחון!".

בזמן ששיבת מיר הגיע ליפן בזמן מלחמת העולם השנייה, אחד מהתלמידים חלה במחלת הטיפוס. מיד הוא הובהל לרופא, שעשו ככל יכולתם לרפא אותו, וכבר ניכרו בו סימני גסיסה. הרופאים קבעו כי אפסו לחלוטין הסיכויים שיקום ממיטת חוליו, ובעוד רגעים ספורים יימצא בעולם שכולו טוב. הידיעה הובאה במהירות למשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין. מיד ניגש הוא לארון קודש ופתח אותו, והחל לקרוא את דברי הגמרא בהתרגשות: "מי שחלה ונטה למות... ואפילו תשע מאות תשעים ותשעה מלמדים עליו חובה, ואחד מלמד עליו זכות- ניצל".

לאחר מכן לימד עליו זכות ובעוד דמעות בעיניו אמר: "ריבונו של עולם! התלמיד החולה, עזב את בית-הוריו שבגרמניה ונדד לישיבת מיר בליטא. והכל למען תורתך הקדושה. האם אין לו זכות מיני אלף?". ואמר יחד 'תהילים' עם כל בני הישיבה. באותו רגע ממש, חלה הטבה מפתיעה במצבו של החולה, עד שהחלים כליל - ולא נשאר בו שום רושם של המחלה, וכל זאת לתמיהתם של הרופאים.

מרן הרב ש"ך, ראש ישיבת פוניבז' התבטא פעם על הרב ואמר: "יש לי יותר הכרת הטוב לר' יחזקאל, שהכניס אותי ללימוד מוסר, מאשר לאמא שלי שהביאה אותי לישיבה ללמוד".

מידת האמת הייתה בדמו. כשנפטר חתנו הצעיר בארה"ב, גדול ורב היה צערו. והנה באותו פרק זמן נתבקש לישיבה של מעלה ר' אייזיק שר מסלבודקה. הרב התבקש לבוא ולומר מלי דהספדא, אבל לפליאת כולם נתקלו בסירוב מצידו, וכל מה שהפצירו בו היה ללא הועיל. כאשר שאלוהו לאחר מכן לפרש סירובו, ענה: "הלא מיצר אנוכי בימים אלה צער גדול על סילוקו של חתני, וחוששני שבעת שאספיד את ר' אייזיק, יתעורר בי הבכי בנקל, וכולם יחשבו שאני בוכה על סילוקו של חכם, בעוד שהסיבה הפנימית האמיתית לבכיי תהיה מחמת פטירת חתני, והיאך אשקר ואכזב?".

מעשה בתלמיד שביקש מרבי יחזקאל לוינשטיין, שיתפלל עבורו, היות והוא שרוי בצרה גדולה. חלפו מספר חודשים ואותו תלמיד בא בשנית לר' יחזקאל והפעם לבשרו שמצוקתו חלפה ואיננה. ר' יחזקאל נשם לרווחה. כאן גילה לתלמיד שלקח ללב אודות מצוקתו וכי זה השפיע עליו לרעה על מצבו. הוסיף אותו תלמיד ואמר כי כל אותם חודשים התפלל עליו ר' יחזקאל ללא היסח הדעת, עד שנתבשר שנושע מן השמים.

הרב היה זהיר מאוד בבין אדם לחברו. היה זה כאשר נכנס אליו תלמיד חכם אשר ליבו ער לקודשי ישראל ופרש לפניו תוכנית שעידב, אשר לדעתו אפשר לפעול בכך גדולות ונצורות לחיזוק הדת. הרגיש הרב כי בביצוע התוכנית יהא עלול משהו להיפגע, קם על רגליו והצהיר בהתרגשות: "כך מקובלני מרבתי: בניין בית המקדש יבוטל אם בנייתו עלולה לפגוע באיזה אדם מישראל". שמע השואל התגובה והתוכנית נגנזה.

בספר 'פאר הדור' מסופר על רבי יחזקאל לוינשטיין, כיצד הייתה הציפייה מוחשית אצלו: לפני מספר שנים כשנכנס לביתו אחד מתלמידיו, ראה את המשגיח כשהוא שקוע בהרהורים וכולו מתח, פנה אליו המשגיח בטון של נפשי יצאה בדברו: "האם המשיח בא כבר?". נפשו כלתה בצפייתו לביאת המשיח. אירע והוצרך אחד מגדולי ירושלים ליסע לחוץ לארץ עבור צרכי ציבור, כאשר בא להיפרד ממנו אמר לו המשגיח: "אין אתה חושש שמא יבוא המשיח בהיותך בחוץ לארץ?".

במכתבו לאחד ממקורביו, כתב: "ידע ידידי, כי מחכה אני מאוד לביאת מלך המשיח במהרה בימינו, כדאי לחזק את עצמנו". הציפייה למלך המשיח, יצרה אצלו חיובים למעשה, "לחזק את עצמנו" והיה מחזק עצמו מאד בתיקון המעשים והתעלות רוחנית לקראת ימות המשיח. מרוב צפייתו ותשוקתו לביאת המשיח, היה מבקש ממקורביו, שיתפללו עבורו שיזכה לביאת המשיח.

האדמו"ר הרב אברהם שטיינר מקרסטיר זצ"ל - נולד ב-י' שבט ה'תרמ"ג (1883). אביו הגאון לפני פטירתו ציווה על רבינו למלא את מקומו באדמו"רות וכן ציווה עליו שיעשה כמפעליו וירחם על עניים ואביונים וכל מי שצריך עזרה וישועה. ואכן רבינו המשיך את דרך אביו בקודש בפעולות הצדקה והחסד.

ביתו היה פתוח לעוברים ושבים. הצדיק קיבל את כולם בסבר פנים יפות. נהנו ממנו עצה ותושיה. דאג ליתומים ואלמנות. אולם לא ארכו הימים ולאחר פחות משנתיים ימים רבינו התבקש לבית-עולמו. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו שלא בדרך הטבע.** נפטר ב-י"ח אדר א' התרפ"ז (1927). חי כ-44 שנים. ציונו ליד אביו באוהל בעיר קרסטיר.

אביו: האדמו"ר הרב ישעיה שטיינר מקרסטיר (מייסד חסידות קרסטיר. התפרסם כבעל מופתים ותמונתו משמשת עד היום כסגולה כנגד העכברים ולשמירה מכל מרעין בישין). **אמו:** מרת שרה (בת ר' יצחק יונה). **אישתו:** מרת בלומה יהודית (בת רבי מיכאל זשירקר). **ילדיו:** בנים לא היו לצדיק כי אם בנות: מרת רבקה צירל (נישאה לר' מאיר יוסף רובין מקרסטיר הי"ד - נרצח ב-ט"ו סיון ה'תש"ד), מרת מלכה (נישאה לר' נפתלי גראס), מרת הענשא מרים (נישאה לר' מנחם מנדל כהנא אדמו"ר בהומנא). **מרבותיו:** אביו, ר' ישעיה.

ל אחד מהחסידים הוותיקים היו שני חתנים שהיו נוסעים לאביו של רבינו (הצדיק ר' ישעיה מקרסטיר) יחד עם חותנם, שהיה חסיד אדוק ברבינו ולאחר פטירת אביו היו נוסעים לרבינו. באחת הפעמים הגיעו לרבינו. בשבת קודש בבוקר לאחר התפילה והקידוש שעשה רבינו בביהמ"ד פנה לחדרו לאכול שם על יד השולחן (נקרא בלשון החסידים השולחן המיוחד), אשר אוכלים שם קצת בשר וטועמים שם מכל האוכל המיוחד המוגש בשבת קודש לקיום מצוות עונג שבת.

לחתניו של החסיד הזה לא היו בנים. הם היו כבר אצל אביו של רבינו וביקשו ממנו שיברך אותם בבנים. אולם לא נושעו בזה, ושני חתניו ישבו אז בחדר הזה ליד התנור, ולא ישבו על יד השולחן סמוך לרבינו ורק חותנם ישב שם. בתוך כך לקח רבינו עצם של עוף הסמוך לאגפיים של העוף, שהם שני עצמות תאומות, ואמר למשמשו: "תן את השיריים הבשר והעצמות האלו לשני האברכים שיושבים על יד התנור, והם יחלקו את זה ביניהם". וכן עשה משמשו ונתן להם את זה ואמר להם מה שאמר רבינו, שהם יחלקו את זה ביניהם.

והנה, אחד מהם אמר לשני: "האדמו"ר ר' ישעיה היה רבי. אבל הרבי החדש צעיר בימים, אני לא אוכל זה, תאכל אתה". השני לקח את הבשר והעצמות ואכל אותם בתור שיריים. **לשנה הבאה נולד אצל זה תאומות, ולשני שלא רצה לאכול מהשיריים, לא נולדו לו ילדים באותה שנה ולא נושע!**

לשנה הבאה הזדמנו עוד פעם לרבינו בשבת קודש שלושת יחד (החותן ושני חתניו), ואז החסידים סיפרו על המופת בקול רם. בשעה שרבינו ערך את שולחנו הטהור נכנסו הם גם כן לחדרו של רבינו. כשישבו שניהם על מקומם, דיברו החסידים, שהיו בפנים בינם לבין עצמם על המופת הזה. לאחר מכן כשכבר הלכו כל האנשים לחוץ, שאל רבינו את הרבנית: "מדוע היום היה רעש בשולחן, ועל מה התלחשו החסידים?" הרבנית ענתה לו: "העולם מדברים ומספרים עכשיו מהמופת שלך, שנתת בשנה שעברה השיריים של הבשר לשני האברכים, ואחד לא רצה לאכול והשני אכל, ונולדו לו תאומים".

כאשר שמע האדמו"ר את דבריה, הרים את ידיו לשמיים ואמר בזה הלשון: "מה? האם זה מופת? כשרוצים לתת ילדים ושפע טוב ליהודים, מושטות ידיים כלפי מעלה עד עולם האצילות, ומחלקים ילדים למי שרוצים - וכמה שרוצים". (בתי אבות קרסטיר, בית אברהם דף רל"ב)

יפר ר' יעקב דוד אבאלס מווייטצן, שפעם רבינו נסע דרך ווייטצן במונית ועמדו על ידי תחנת דלק למלא בנזין על אם הדרך. נודע אז לכמה אנשים, שרבינו יושב בתוך המונית. הם באו לראותו ולדבר איתו ולתת לו קוויטל. בתוכם היה איש אחד חסר בנים ל"ע, וביקש מרבינו בבקשתו בפתקא, שיבטיח לו שיהיה לו בנים זכרים בעזר השי"ת. ענה לו רבינו על זה: "נו, עכשיו אנחנו גם כן באנו והגיענו להנה כדי לקנות 'בנזין' על כן תשתדל לקנות ולשלם הבנזין הזה פה כמה שצריך לנו עכשיו, והשי"ת יעזור לך ויהיה לך אי"ה בן. (שכן המילה 'בנזין' הוא רמז, 'בן' - באידיש 'זיהן'). וכן היה, שנולדו לו בנים בעזה"ת שכן צדיק גזר והקב"ה מקיים. (בתי אבות בית אברהם דף רמ"ז)

איש אחד אלמן עם יוצאי חלציו התגורר בחצר אחת עם שופט העיר. אותו שופט הציץ להם מאוד, עד שממש לא יכלו לסבול אותו. פעם אחת נסעה בתו לר' אברהם מקרסטיר וסיפרה על הצרה. שאל אותה הרבי: "מי מדליק נרות אצלכם?", ענתה הבת, שהיא מדליקה. אמר לה ר' אברהם: "**תקני חבילה חדשה של נרות, ובכל שבוע תוסיף נר אחת מקופסא זו, וביום שיאזלו הנרות בקופסא, ייפסקו הצרות מהגוני.**" ואכן כך עשתה. בכל שבוע הדליקה עוד נר. כאשר הגיע סוף כל סוף השבוע האחרון ואחזה בנר האחרון אמר לה אביה: "הנה הרבי אמר שנפטר מהצרה, ועדיין לא שמענו כלום והוא עדיין מצר לנו מאוד". יצא אביה לתפילת שחרית (ערב שבת בבוקר). כשחזר, עצר אותו השופט ואמר לו: "למה לנו להיפרד כשני שונאים? בוא נתפייס", שאלו היהודי: "מה קרה כעת?", אמר לו השופט, שהתעלה ונתנו לו משרה גדולה יותר במקום אחר, והוא עובר היום לגור לשם, והיתה למשפחה הרווחה. דברי הרבי אכן התקיימו במלואם.

הגאון הרב אלכסנדר זיסקינד מהוראדנא- נולד בשנת ה'תצ"ט (1739) בראדנא. מצאצאי הרב מרדכי יפה ('בעל הלבושים'). עלה ונתעלה במעלות התורה והקדושה ועבד את בוראו כאחד מן שרפי מעלה, ולא הסיח דעתו אפילו רגע מדבקותו בבוראו, וכפי עדות של רבים מגדולי דורו אשר הפליגו בגודל מסירות נפשו לעבודת השי"ת במעשיו, ללא הפסק במשך כל ימי חייו. היה מוכן בכל רגע למסור נפשו בעד הבורא. התפרסם כאחד מגדולי הרבנים בדורו וכצדיק מיוחד במינו. נוהג היה לעסוק בגמילות חסדים עם עניים, ואף היה לוה סוף מגבירים עשירים לצורך כך. גאון בנגלה ובנסתר.

בעל ייסורים- כמעט בכל יום היו לו כאבי שיניים, עד שלא יכול היה ללמוד ואף התעוור בעין אחת וקיבל את הכול באהבה ובהודאה לבורא עולם. סירב לשמש במשרת רבנות רשמית או בכל משרה אחרת, בשל ענוותנותו ובשל רצונו לא להתבטל מלימוד תורה, והימנעות ממחלוקת, ולצורך מחייתו עסק במסחר דרך עראי. ציווה, שלאחר הסתלקותו לא ידברו עליו שום שבח כלל, ושיקיימו בו ארבע מיתות בית דין ושיגביהו אותו כמה אנשים עד התקרה ממש ויזרקו אותו ככוח גדול דווקא על הארץ בלי שום הפסק סדין או קש, וככה יעשו שבע פעמים זו אחר זו. הרה"ק ר' נחמן מברסלב זי"ע סיפר על רבינו: "צדיק אחד ממדינת ליטא (וכוונתו הייתה על רבינו) היכה באצבע צרידה טרם הסתלקותו והכריז בשמחה רבה: **שעבר את העולם בשלום**". נפטר ב- י"ח אדר ב' ה'תקנ"ד (1794). חי כ-55 שנים. ציונו בהוראדנא.

אביו: ר' משה. **אימו:** מרת רבקה. **מרבותיו:** המקובל ר' אריה לייב הלוי אפשטיין (מח"ס 'בעל הפרדס' ורבה המפורסם של קניגסבורג). **מתלמידיו:** ר' יהושע העשיל כ"ץ ריינס (מח"ס 'ישועות יהושע'), ר' אליעזר הכהן רוזובסקי. **תלמיד-חבר:** ר' משה אייזער. **ילדיו:** כפי שמובא בצוואתו היו לו בנים אך לא זכה לגדלם: ר' אריה לייב, ר' משה, ר' יוסף. **מספריו:** **יסוד ושורש**

בין פעולותיו הכבירות לתורה ולחסד, פעל הרב לטובת עניי ארץ ישראל במסירות נפש. ובהקשר לכך מסופר עליו שנסע להמבורג, שבגרמניה, כדי לזכות את תושבי העיר במצווה חשובה זו. באותם הימים העברת כספים ממדינה למדינה נחשבה כבגידה. הרב נתפס ונאסר למשך תקופה של שנה וחצי, ורק לאחר השתדלויות מרובות ומאמצים אדירים שוחרר ממאסרו. מיד לאחר מכן המשיך הרב בהתרמת כספים ושליחתם לארץ ישראל. כשהעירו לו על גודל הסכנה שיש בפעולותיו אלו, השיב ברוב צדקתו: "האם בגלל סיכון זה אניח ליהודי ארץ ישראל לגווע ברעב? אין עניי ארץ הקודש צריכים לרעוב בגין סכנה זו!".

דרכו בקודש הייתה לעסוק בגמילות-חסדים לעניים, והיות שבביתו אין כל, היה לוה מעשירים ובתוך זמן ההלוואה לוה מאחרים עד שהיה בידו שלם למלוה הראשון. אירע פעם שהיה דחוק מאוד ולא יכול היה לקיים את הבטחתו לפרוע את הלוואתו בזמן. היה זה סכום עצום בסך חמש מאות ר"ט. שלח אליו העשיר בעל החוב להזכיר לו כי כבר הגיע יום הפירעון והוא זקוק לכסף. השיבו רבינו: "עדיין לא פנה היום". בעת תפילת המנחה בכה והתחנן לפני ה' יתברך בברכת 'שומע תפילה', כי אם חלילה לא ישלם ביום המדובר, יהיה נעילת דלת בפני לוויים וגם חלילה חילול ה'. והנה, תיכף אחר גמר תפילת המנחה בא אליו עובר אורח, ואמר: "אתם ר' זיסקינד? שמעתי שאתם מן הנאמנים. מאחר ואני צריך לנסוע למרחקים, מבקש אני להפקיד אצלכם את המעות שלי, ובעת שאשוב מדרכי - תחזירו לי". כשיצא האיש ספר רבינו את הסכום ומצא בדיוק סך חמש מאות ר"ט ומעולם לא חזר האיש לדרוש את כספו. הגיב על כך רבינו: "בוודאי היה זה אליהו הנביא זכור לטוב".

בצוואתו הקדושה אותה כתב לבניו, אנו למדים על מדרגותיו המופלאות והליכותיו בקודש, אשר בכל תנועה היה מייחד לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו. וכך כותב רבינו (ס' י'): "... קודם ברכת המזון, אחר אכילתי ביחידות בביתי הקטן מסוגר, כפי שידעתם, הנה מרוב פחדתי פן יבוא איזה אדם וינקוש על הדלת באמצע ברכת המזון שאפתח לו, ויבטל אותי מכוונתי, לכן קודם שהתחלתי ברכת המזון התפללתי להשי"ת בזה הלשון: 'יוצרי ובוראי, הציל אותי שלא יבוא שום אדם אצלי בעת ברכת המזון, שלא תבטל כוונתי הטובה'. ואחר ברכת המזון, אם לא היה לי ביטול משום אדם, נתתי הודאה גדולה להשי"ת בשמחה עצומה על זה בזה הלשון: 'מודה אני לפניך יוצרי ובוראי שהצלת אותי מביטול הכוונה בברכת המזון'. (צוואה סימן לב).

בעיירה ורובלוב שעל הגבול שבין רוסיה הצאריסטית ופרוסיה, חי יהודי בשם ר' אליעזר ב"ר שלמה הי"ד שהתגורר לאחר מכן בהוראדנא. ר' אליעזר הלך פעם בפרוס ימי הפסח של שנת ה'תק"נ, וראה שאישה נוצריה נתקלה בדרך הליכתה ונפלה לתוך בור שנכרה ליד תל חול והתל נפל על הבור וכיסה אותה. כשראה זאת, ניסה להציל אותה ולהוציא אותה מתוך מפולת החול ועד שהספיק לעשות כן נחנקה בבור. נוצרים שעברו אותה שעה וראו את האישה המתה ואת היהודי העומד על ידה, העלילו עליו, כי הרג אותה 'על מנת להשתמש בדמה לחג הפסח הקרב'. כמובן שמיד אסרו את היהודי ושפטו אותו. בית הדין שלא היה ידוע באהבת ישראל לא חקרו את הנושא וגזרו את דינו למיתה אכזרית, וכתנאי לביטול פסק הדין נתנו לו את הברירה להמיר את דתו, ובזה ייפטר לגמרי מן העונש.

כמובן, יהודי הוראדנא השתדלו להמיר את גזר הדין אולם כל מאמציהם לא הועילו להעביר את רוע הגזירה. רבינו חשש, שמא היהודי לא יעמוד בניסיון הקשה והאכזרי הזה, ולכן השתדל להשיג רישיון לבקר אותו בבית האסורים. שם השפיע עליו וחיזק את רוחו לקדש את שמו הגדול. ואומנם עמד היהודי ר' אליעזר ב"ר שלמה הי"ד בניסיון. יום ההוצאה לפועל של גזר דינו נועד ליום שני של חג השבועות (יום טוב שני של גלויות). הגויים שבהוראדנא התכנסו בהמוניהם להיות נוכחים במחזה ולראות במו עיניהם עונשו של 'יהודי פושע' זה, ואילו יהודי הוראדנא התחבאו בבתייהם מפחד שמא יתנפלו הגויים על היהודים וינצלו את המצב כדי לרצוח את היהודים. אולם רבינו שם נפשו בכפו, עזב את בית-הכנסת באמצע התפילה, וסיכן את עצמו לעבור בין הגויים צמאי הדם, הוא שמע את המוצא להורג מברך ברכת קדוש השם כפי שלימד אותו, וענה אחריו אמן, וחזר לבית הכנסת ועשה אזכרה לנשמתו של הקדוש.

האדמו"ר הרב חנוך הניך הכהן ליון מאלכסנדר זצ"ל- נולד בשנת ה'תקנ"ח (1798) בלוטומירסק. נקרא על שם אבי אמו. אביו התנגד בחריפות לחסידות. כשרבינו היה צעיר לימים הוא הושפע מאוד ממלמדיו ונמשך כבר אז לחסידות. בגיל 13 הגיע לפשיסחה לסעודת אירוסיו. היהודי הקדוש מפשיסחה בחן אותו. רבינו שהיה עליו חריף השיב לכל השאלות. בגיל 15 התחתן והיה סמוך על שולחן חותנו בפשיסחה. התפרסם כעילוי. דבק ביהודי הקדוש מפשיסחה עד לפטירתו. לאחר מכן היה מגדולי תלמידיו של רבי שמחה בונים מפשיסחה והיה במחיצתו במשך שנים עשרה שנה עד לפטירתו. לאחר פטירתו דבק ברבי מנחם מנדל מורגנשטרן מקוצק (השרף מקוצק) כשעדיין ישב בטומשוב. בשנת ה'תק"צ (1830) תמך במרד הפולני. רבינו נאלץ מחמת הרדיפות להחליף את שם המשפחה משאטין לליון. בשנת ה'תרי"ט (1859) לאחר פטירת הרבי מקוצק קיבל את הנהגת האדמו"ר רבי יצחק מאיר אלתר (האדמו"ר הראשון מגור). כעבור שבע שנים נפטר גם רבי ר' יצחק מאיר בנוסף ל-13 ילדיו שנפטרו לפניו. נכדו רבי יהודה אריה ליב אלתר, ה'שפת אמת' היה אז בן 19 וסירב למלא את מקום סבו.

רבינו הסתיר את עצמו וסירב לשמש כרבי. לאחר פטירת חותנו וחמותו קיבל סכום גדול מהירושה. רבינו מסר את הכסף לסוחר כאשר ההסכם ביניהם היה שאת הרווחים יחלקו ביניהם. הסוחר הפסיד את כל הכסף. היו תקופות שבבית רבינו אפילו לחם לא היה לו. מאחר ולא היתה לו פרנסה הוא נאלץ לקבל את הרבנות. בהתחלה שימש כרב בנובידבור. בגיל 68 שימש כאדמו"ר אלפי חסידי גור באלכסנדר שהפכה למרכז חסידי גדול. גם ה'שפת אמת' קיבל את מרותו ונסע לאלכסנדר. משם שימש ברבנות פרושניץ. במשך כל חייו נידב לעניי ארץ ישראל את הכספים שקיבל מפדיון הבן. עמל על התורה ועל החסידות יומם ולילה למעלה מכוחותיו. התפרסם כגאון. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. לעת זקנותו העיד על עצמו שלא חיסר מימיו טבילה במקווה מלבד בתשעה באב ויום הכיפורים. בשנת ה'תרכ"ח (1868) חלה וסבל ייסורים קשים. רבינו קיבל אותם באהבה. רבינו אמר: "החסידים נוהגים לעשות סעודות בשיתור ובישיבסר בחודש אדר. אני אעשה להם אף שמינסר". רבינו נפטר ב-י"ח אדר ב' ה'תר"ל (1870) כפי שאמר. חי כ-72 שנים. ציונו בבית הקברות היהודי של אלכסנדר לודז'. האדמו"ר ר' יהודה אריה לייב מגור (ה'שפת אמת') מילא את מקומו באדמו"רות.

אביו: ר' פינחס יעקב (רב בלוטמרסק הסמוכה ללודז'. בן אחר בן לשפתי כהן). **אמו:** מרת שרה חנה (בת הגאון רבי חנוך העניך הכהן שאטין מקאליש). **אשתו:** בת ר' יעקב יעקל פאקטיר (מעשירי פשיסחה. התפרנס מכריתת עצים). **ילדיו:** ר' יחיאל אפרים פישל, מרת ברכה שפרה מרים (בתו הבכורה, נישאה לר' מנחם מנדל מורגנשטרן), מרת חיה ציפורה (נישאה לר' משה). **מרבתי:** האדמו"רים ר' יעקב יצחק רבינוביץ (היהודי הקדוש מפשיסחה), ר' שמחה בונים מפשיסחה ור' מנחם מנדל מורגנשטרן מקוצק. **מתלמידיו:** האדמו"ר ר' יהודה אריה לייב מגור (ה'שפת אמת'), האדמו"ר ר' אברהם בורנשטיין מסוכטשוב (ה'אבני נזר'), ר' פינחס אליהו רוטנברג (הרב של פילץ), ר' אברהם מפוריסוב, ר' אברהם יהודה לייב מבראק, ר' צבי הירש לייב מטומשוב, ר' צבי הירש מפרצובה, ר' בן ציון מאוסטרובה, ר' נח שחור ועוד (חותנו של ה'אמרי אמת' מגור). **מספריו:** יחשבה לטובה- מדברי תורתו.

הרב ר' יחיאל פישל בהרה"ק מאלכסנדר זצ"ל סיפר שפעם אחת הרבנית אשת הרה"ק ה'שפת אמת' זצ"ל מגור באה לרבינו והזכירה את בעלה ה'שפת אמת' שיש לו על המצח מחלת עור. הוא סובל מזה הרבה וקשה מאוד לרפא אותו. הרבי מאלכסנדר זצ"ל השיב לה כי גם הוא היה סובל ממחלה זו על מצחו וכעת מצחו נקי כי התרפא. היא נסעה בחזרה לביתה וסיפרה לבעלה ה'שפת אמת' זצ"ל, ואמר לה שאתמול התפלא שפתאום התרפא. אז אמר לה: "מדוע לא הזכרת לפניו שאני לא שומע כל כך בטוב, והיה מברך אותי שאשמע מהיום והלאה, בוודאי הייתי מתרפא תיכף גם על זה". (מעובד מתוך 'זיכרונם לברכה' מאת הרב אהרון פרלוב).

יהודי בעיר לויביטש שבפולין הסתבך במשפט קשה והיה צפוי לעונש חמור מאוד. הוא בא בבכייה אל רבינו לבקש על נפשו. רבינו בירך בשפה רפה ולא הבטיח לו ישועה ודאית. אותו יהודי הפציר מאוד ברבינו וביקש הבטחה. רבינו אמר לו: "אולי תישאר כאן בשבת-קודש?". וכן עשה. בליל שבת קודש קודם הקידוש הרבי זי"ע התחיל לומר את תפילת "ריבון כל העולמים". כאשר הגיע לתיבות "מלך כביר מלך לובש רחמים", נתקל כאילו בלישניה ואמר "כביר מלך לויביטש". מישהו מהציבור אמר לתקן הטעות ושוב מן זי"ע חזר ואמר "מלך יחיד ומיוחד, מלך, כביר מלך לויביטש". שתקו כולם כי הבינו שיש כאן דבר מכון נסתר.

במוצאי שבת קודש אותו יהודי נכנס להיפרד מרבינו. מן פנה אליו במאור פנים ובירכו והבטיחו לו שבוודאי ישועתו קרובה. היהודי שאל בפליאה: "רבינו, מה השתנה מקודם השבת לאחריה?". הצדיק השיב לו: "חיפשתי להמשיך ישועה עבורך, אבל כל שערי שמיים נסתמו בעדך ולא ידעתי להשית עצה בנפשי".

"אולם מה'מלכים' של ליל שבת נעשים 'שערים' במוצאי שבת. לכן החלטתי להמליך מלך חדש על לויביטש שמעתה יהיה 'כביר' מלך לויביטש. דרך השער החדש שנפתח על ידי מלך זה הצלחתי להמשיך לך ישועה". כידוע שדרשו של רבינו היתה לדבר בלישנא דחכמתא ומי יעמוד בסוד קדושים ואכן האיש בדרך פלא במשפט יצא זכאי. (מעובד מתוך חשבה לטובה)

חסידי אחד בא לפני רבינו והגיש לו קוויטל של חבירו. כאשר רבינו הביט בפתקא הוא אמר לו: "פתקא זו היתה במקום גדול". יותר לא אמר אליו כלום. האיש חקר ודרש ונדע לו שהפתקא זו היתה עוד בהיכל קודשו של מן הרבי מנחם מנדל מורגנשטרן מקוצק זי"ע"א וגם הוא קרא פתקא זו בפיו. (מעובד מתוך חשבה לטובה)

אם ראשונים כמלאכים - הרב המקבל שמעון יהושע חירארי זצ"ל

הרב המקובל שמעון יהושע חירארי זצ"ל - נולד בגאבס שבתוניס בשנת ה'תרפ"ו (1926). בהיותו בגיל שש-עשרה שנים בלבד מונה לרב בעיר תמזרט ע"י הרב חיים חורי זצ"ל. כשעלה לארץ התיישב בקריית מלאכי. לאחר מספר חודשים עבר לתל אביב והקים עולה של תורה. עמד בראש מוסדות 'פיתוחי חותם' הכוללים למעלה מ-700 תלמידים. **זקן המקובלים מצדיקי הדור הנסתרים וגדול חכמי תוניס. גאון בנגלה ובנסתר.** במשך שנים העביר שיעורים על הזוהר על בסיס יומיומי והוביל מעמדי סיום ספר הזוהר בהשתתפות קהל רב. בעל יראת שמים מופלאה. ענוותן ונעים הליכות. הקדיש את כל שעות היממה ללימוד התורה, מבוקר עד ליל. נהג לנסוע לקברי צדיקים בדרום ב-י"ב אייר (יום פטירת רבו, ר' יוסף סוסו) ולצפון ב-י' תמוז (יום הולדתו). מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל כינה אותו **"צדיק יסוד עולם"**. הגאון הרב בן-ציון מוצפי התבטא עליו: **"איש צדיק, צנוע ועניו, ירא אלקים ואוהב ישראל"**. כשנפטרה אשת הצדיק הגיעו בניו של מרן חכם הרב עובדיה יוסף לנחמו, והעידו כי אביהם כמעט ולא עיין בספרים חדשים של ליקוטים שיצאו בדור הזה אבל בספרי הרב חירארי נהג לעיין באופן קבוע, וגם ציטט מהם ודיבר בשבחם. **הקדיש את כל שעות היממה ללימוד התורה מבוקר עד ליל. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש.** נפטר ב-י"ט באדר ה'תשע"ה (2015) לאחר תקופה ארוכה שחלה. חי כ-89 שנים. ציונו בבית העלמין הישן בבאר שבע. נטמן ליד רבו ר' יוסף סוסו הכהן.

אביו: ר' אברהם. **אימו:** מרת בחריא. **מרבותיו:** ר' חיים חורי, ר' יוסף סוסו הכהן (רבו המובהק), ר' פראג'י אלוש. **ילדיו:** מרת ברוריה (נישאה לר' מנחם מיימון, נכד של ר' חיים חורי, בנו של ר' פרץ מיימון שימש כרב מושב גלעד ורב איזורי מרחבים), ר' ישראל, מרת שרה, ר' דב, ר' שלמה, ר' אברהם, מרת אורלי (נישאה לנכדו של ר' רחמים חי חווית הכהן), ר' פרץ (משמש כראש כולל 'שער שמעון'), ר' ברוך (ראש ישיבת בית רבי), ר' זאב, ר' יוסף (ראש מוסדות 'פיתוחי חותם'), מרת רבקה (מנהלת ביה"ס עוז והדר וסמינר ואת עלית באשדוד). **מתלמידיו:** העמיד אלפי תלמידים. **חברותא:** הגאון ר' עובדיה יוסף (בעת כהונתו כרבה הראשי של ת"א למדו יחד בכל יום שישי). **מספריו:** במהלך חייו זכה לחבר למעלה מ-60 ספרים העוסקים בנגלה ובנסתר: **ישער שמעון** (5 חלקים - שו"ת) **שו"ת שערי צדק בית אבי יישמח לבב יישמח לבי יספר מגילת אסתר יספר על פרשת ויקרא יספר כמעט על כל הש"ס וכתבים רבים שעדיין לא זכו להגיע למכבש הדפוס.**

פיר בחור שהיה מקורב מאוד לרב, שבעבר ביקש לשאול את הצדיק שאלה מסוימת. אולם בכל פעם התבייש הלה לשאול את הרב. לילה אחד בחלומו, רואה הוא את הרב **שעונה לו תשובה על שאלתו.** כאשר התעורר הלה, אמר לעצמו: "אם כן, אות הוא מהשמיים כי עליי לגשת ולשאול את הרב ולא להתבייש בשאלה זו!". כשיגש לרב לשאול את השאלה, פנה הצדיק אליו בחיוך ואמר: **"עניתי לך על זה אתמול בלילה. נכון?!"**

פעם אחת יצא רבינו מבית-הכנסת לאחר התפילה וראה שכלב גדול רודף אחרי יהודי. הכלב רץ מאוד מהר וכמעט הדביק את אותו אדם, שרץ בכל כוחו כדי לברוח ממנו. מיד הרים הרב את ידו ואמר: **"בטל"**. מיד באותו רגע ניכר כאילו משהו בעט בחוזקה בכלב, ומחמת אותה מכה ברח כל עוד נפשו בו וחדל לרדוף אחרי אותו יהודי.

מנהגו של רבינו היה לקבץ את תלמידיו וכל ראש-חודש לנסוע לקברות הצדיקים ושם לעתיר בתפילה. המסלול היה קבוע ועבר דרך ציונים של מספר תנאים. פעם אחת התעכבו בתפילה על ציונו של אחד התנאים וכבר היה מאוחר, ולכן נאלצו 'לדלג' על ציונו של התנא הקדוש רבי יוסי דמן יוקרת זצ"ל שלפי המעשה עליו מסופר בגמרא, יודע שהצדיק היה קפדן.

למחרת בתפילת השחרית פנה הרב לתלמידיו ואמר: "התנא ר' יוסי דמן יוקרת בא לאחד ממנו אתמול בלילה (רבינו מגודל ענוותנותו לא רצה לומר, שבו היה המעשה אלא אמר 'לאחד מאתנו') והוא כועס עלינו שלא הגענו אליו להתפלל על ציונו. לפיכך עכשיו כולנו נבטל את סדר הלימוד וניסע לציון שלו..."

בראש השנה 'נלקחה' קופה מלאה המכילה תרומות מהישיבה של רבינו. כשבאו וסיפרו לצדיק, מה שאירע, הוא לקח עימו מספר תלמידים ואמר: "בואו וניסע". הם נכנסו לרכב והרב כיוון אותם לתחנת אוטובוס. הם עצרו את רכבם, ירדו ממנו והחלו ללמוד תורה באותה תחנת אוטובוס... החלו לעבור האוטובוסים בתחנה. האוטובוס הראשון עבר, והרב ממשיך בלימוד. השני עבר, ושוב הרב ממשיך בלימודו. כשהגיע האוטובוס השלישי, עלה הצדיק לאוטובוס, ניגש לאחד האנשים ואמר לו: **"תן לי את הכסף שלקחת, אתה יודע שאסור לגזול כספי ציבור!"**. מיד הבחור הוציא ונתן לו את הקופה בחזרה.

לפני מספר שנים, הגיע לרבינו קבלן אחד שהתעניין מאוד בבית-הכנסת של הרב. הוא הציע הצעות 'מפתות' תמורת המקום אולם הרב סירב בכל תוקף. כשראה שהצדיק אינו מסכים לו, הלה העז ומשך בבית-הכנסת! לרב בזקנו. מיד קפצו על אותו קבלן תלמידיו והוציאוהו משם בבושת פנים. החל הרב לבכות וביקש מהסובבים אותו, שיבואו לידו וכך אמר: "הבא נתפלל על אותו יהודי, שלא יקרה לו כלום, על כך שהוא ביזה את בית הקב"ה. (מה שהיה חשוב לצדיק הוא ביזוי המקום ולא מה שנעשה לו!). אולם הקב"ה תבע את דינו של הצדיק, ועוד באותו היום נפל על ראשו של הקבלן בלוק והוא נפטר ל"ע."

הגאון הרב יוסף חיים זוננפלד זצ"ל: נולד בורבוי (סלובקיה) בשנת ה'תר"ט (1849). בהיותו כבן שש התייתם מאביו. וכעבר שנתיים נישאה אימו בשנית. רבינו התבלט בחריפותו בתלמוד תורה. אביו החורג התרשם מכישרונותיו והחליט לשלוח אותו ללמוד במוסד להשכלה גבוהה. לפיכך החליט לברוח לעיר מולדתו וללמוד שם בישיבה. לצעד זה קיבל את הסכמת אמו ואת ברכת ר' יהודה אסאד. **כבר בגיל 14 הוכר כעילוי. וכעבור שלוש שנים היה בקי ברב חלקי הש"ס.** בשנת ה'תרכ"ה (1865) עבר ללמוד בישיבת ה'כתב סופר' בפרשבורג. גם כאן עמל בתורה ושמו התפרסם למרחוק. בשנת ה'תרל"ג (1873) עלה רבנו יחד עם רבו ר' אברהם שאג לארץ ישראל. בשנת ה'תרל"ו (1876) פתח רבנו ישיבה בבית המדרש של ר' יהושע ברדקי, ושמו התפרסם כאחד ממנהיגי הציבור בירושלים. הגאון ר' יהושע ליב דסקין (מהרי"ל) הוקירו מאד ומינהו כאב"ד בבית דינו. **אולם בענוותנותו ביקש רבינו לשחרר אותו מתפקיד זה.**

כאשר הגיעה משלחת רבנים לביתו ובראשם ר' יצחק ירוחם דיסקין על מנת למסור לו את כתב המינוי לשמש כרבה של ירושלים רבינו סירב לקבל את המינוי, אך רבני העדה החרדית הפצירו בו והתחננו לפניו במשך זמן רב. בראות ר' יצחק ירוחם כי הרב עומד על דעתו ומסרב מגודל ענוותנותו, גזר עליו 'בגזרת רב' לקבל את כתב הרבנות. **בפני הצדיק לא עמדה כל ברירה והוא נכנע, אך עשה זאת בבכי מר.** מגדולי המנהיגים וחכמי האשכנזים בירושלים. רבה הראשון של העדה החרדית בירושלים. בעל ייסורים אולם קיבל את ייסוריו בשלוות נפש וללא טרוניות ובאהבה. השתתף ביסוד בית היתומים 'דסקין' (בשכונת 'גבעת שאול' ובית-חולים 'שערי צדק'). גאון אדיר ותלמיד חכם מופלא. פעל להקמת שכונות חדשות בירושלים (נחלת שבעה, מאה שערים, בית ישראל ועוד). בשנת ה'תר"מ (1880) הצטרף לאגודת 'חברת שומרי תורה' (שמטרתה להקים ת"ת ביישובי הארץ). נפטר ב-י"ט אדר ב' ה'תרצ"ב (1932). חי כ-83 שנים. ציונו בהר הזיתים (סמוך לרבו, ר' אברהם שאג).

אביו: ר' אברהם שלמה (מתלמידי ה'חתם סופר'). **אימו:** מרת זאלדה. **נשותיו:** בת ר' שלמה זאלצער (זיווג ראשון- ילדה לו 8 בנים ו-2 בנות), מרת חייאל (זיווג שני- בת ר' מנחם דייטש- דיין בטאפליין). **מרבותיו:** ר' ליב לפלר (ראש הישיבה בסמינץ). ר' חיים צבי מנהיים (ראש הישיבה בורבוי ומח"ס 'עין הבדולח'). ר' שמואל אברהם סופר (ה'כתב סופר'), ר' משה יוסף הופמן ור' אברהם שאג מקוברמדורף (מח"ס 'אהל אברהם'- רבו המובהק). **מספריו:** **ישלמת חיים- שו"ת,** הנהגות ופסקים **יתורת חיים- שו"ת** **יחכמת חיים** (יצא ע"י ינו ר' שלמה זלמן זוננפלד).

מעשה במזכיר כולל בשכונת מחסה בירושלים אשר ציווה לשמשו: "לך והזמן את גברת רזנפלד שבשכונה ומסור לה שתכנס לקבל סכום כסף שמחכה עבורה ולחתום על הקבלה". **השמש התבלבל וטעה, הוא החליף את השם רזנפלד - לזוננפלד ומגברת עשה הרב.** ירד לביתו של רבינו, ששימש כרבה של ירושלים, ואמר לו שהמזכיר מבקשו שיעלה אליו. מיד הזדרז הרב ועלה למשרד. משנפתחה הדלת תמה המזכיר: "אם הרב זקוק לי, מדוע לא שלח לקרוא לי?". ענה הרב בפשטות: "השמש הזמיניני אל כבודו". עד מהרה התבררה הטעות. רצה המזכיר **לנזוף בשמש, אך הרב מנע בעדו באומרו כי זה עלול לקרות לכל אדם.** רבינו יצא מהמשרד, **אולם לא לדירתו חזר, אלא עלה במעלה השכונה דפק על דלתה של גב' רזנפלד והודיעה:** "מזכיר הכולל מבקש שתכנסי אליו, הגיע עבורך כסף". ('האיש על החומה')

בכל ימות השנה כמעט שלא פסקו מבקרים מביתו של רבי יוסף חיים זוננפלד, גאב"ד ירושלים. ועל אחת כמה וכמה בימי חג ומועד, המה ביתו ממבקרים וממקבלי פני הרב ברגל. באחד המועדים קרה מקרה מפתיע- בכל פעם שנכנס מבקר היה ר' יוסף מקבלו בסבר פנים יפות ומשיבו "חג שמח", אולם היה הרב גם אומר משפט מוזר: "כבודו בודאי חוזר מהכותל המערבי או הולך לשם עתה". (הרב התגורר בסמוך לכותל). מכיון שאותו משפט חזר ונשנה כלפי כל המבקרים עורר הדבר תמיהה.

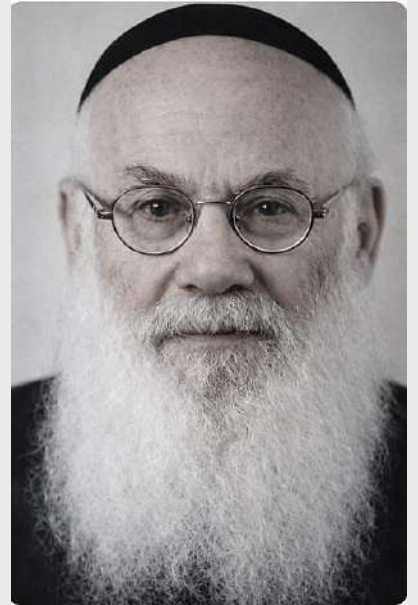
כשעזב אחרון המבקרים את הבית, הסביר ר' יוסף את התנהגותו לאיש אמונו ר' משה בלוי. וכך אמר: "**הלא ראית שלידי יושב מקודם רב פלוני. חששתי שמא ריבוי המבקרים בביתי יפגע חלילה, ולו במעט, בכבודו או שיגרום לו חלישות הדעת על שלבתי מגיעים כל כך הרבה מבקרים בהשוואה אליו. לכן השתדלתי לומר לכל המבקרים שהם בודאי באים מהכותל או בדרך אליו. להדגיש שבדרך אגב הם נכנסים גם אלי. אבל לא הייתה להם כוונת תחילה לעשות כן**".

כל ימיו חישב רבינו חשבונות, שלא יפגעו חלילה בכבוד ושלוות הבריות ולא יטרידם. בשנתו האחרונה, כששהה מספר שבועות בימות הקיץ בבית היתומים דיסקין בכניסה לירושלים, והוא כבר חלש מאוד, זירז את בני ביתו להקדים את שובו לביתו אשר בעיר העתיקה. הרופא התנגד לכך וטען כי האוויר יפה לו, אבל הוא עמד על דעתו וקיצר את שהותו שם, יותר מאשר בשנים הקודמות. כששאלוהו איש סודו ר' משה בלוי: "**מדוע לא יישאר רבנו יותר, הרי האוויר כאן טוב לבריאותו?**".

השיב רבינו: "אגלה לך בחשאי את אחד מטעמי. מרגיש אנוכי שיומי קרב, והרי כידוע נהוג בירושלים לשאת את מיטת הנפטר בידיים עד להר הזיתים, נמצא אפוא שאצטרך להטריח את אנשי 'חברא קדישא' וקהל המלווים שיישאוני מרחק עצום כזה מבית היתומים הנמצא במערב ירושלים, ועד להר הזיתים במזרחה. הלא טרחה מיותרת היא!". (עמודא דנהורא).

הגאון הרב יהודה גרינוואלד מסאטמר זצ"ל - נולד בשנת ה'תר"ח (1847) בברזאווה. עוד בצעירותו למד בהתמדה עצומה, וגם הצטיין מאד במעשי צדקה וגמ"ח. **כשלמד בישיבת ה'כתב סופר' נהג לחלק את כל הכספים שקיבל מאביו העשיר בין הבחורים העניים, והוא לעצמו הסתפק בלחם צר ומים לחץ.**

בשנת ה'תרמ"ב (1881) נבחר לרבה של סאבאטיש, ובר"ח ניסן תרמ"ט (1889) נבחר לרבה של באניהאד. שם שימש בתפקיד זה במשך שבע שנים. לאחר מכן שימש שנתיים וחצי ברבנות שוראן. בכל מקומות אלו עם הגיעו הקים ישיבה והרביץ שם תורה. בחורף ה'תרנ"ח (1897) נבחר לרבה של סאטמר, והגיע לשם באלול. כהרגלו בקודש הקים ישיבה בסאטמר. ישיבה זו הייתה מן הגדולות בכל האיזור, ויצאו ממנה אלפי תלמידים. עשרות מתלמידיו שמשו כרבנים ודיינים בהונגריה. נהג לפני שמעביר את שיעורו ללמוד מוסר מהספר 'פלא יועץ' או חובת הלבבות. נפטר ב-י"ט אדר ה'תר"פ (1920). ציונו ברומניה. חי כ-73 שנים.

אביו: ר' יהושע פאלק. **אמו:** מרת חיה שרה. **אישתו:** מרת רייזל (בת ר' יוסף יוזפא - בנו השלישי של מרן ה'חת"ס סופר'). **מרבתי:** ר' דוד פישר סרדהאלי (מברזאווה ולאחר מכן רבה של פישטיאן), ר' אהרן דוד דייטש (בעל שו"ת גורן דוד אב"ד יארמאט), ר' דוד שיק (בעל 'אמרי דוד'), ר' אברהם שמואל בנימין סופר מפרשבורג (ה'כתב סופר'), ר' יחזקאל שרגא הלבפשטאם משינוואווה. **ילדיו:** לא השאיר ילדים. **מספריו:** **ישבט מיהודה ישו"ת זכרון יהודה יחסדי אבות** - על פרקי אבות **יעוללות יהודה** - פירוש על תהילים.

יהודי אחד היה לו משפט עם גוי אלם. בערכאותיהם היהודי יצא חייב. הלה הגיש ערעור בבית משפט עליון. המשפט היה אמור להערך בעיר סאטמאר. האיש נכנס במר נפשו אל רבינו ואמר לו כי האדון הגוי הזה נטפל אליו והוא לא יודע ולא מבין מה הוא רוצה מחיינו שיוּרד לחיינו וממרר אותו. רבינו נענה לו: "אל תדאג, עוד תראה כי לא יאונה לך כל רע ואף לא יגיע אליך היזק ממון מחמתו של הגוי הזה".

כשהגיע יום המשפט השופטים חיכו לביאתו של הגוי התובע אל מקום המשפט, אולם איחרו רגליו ולא הופיע לשם. כאשר השופטים ראו שעבר זמן רב והגוי לא הגיע הם ביטלו את פסק דין הערכאות הקודמים ויצא היהודי זכאי במשפטו. לאחר מספר ימים נתוודע כי הגוי נסע לעיר בו התקיים הדיון הראשון והמתין שיקראו לו למשפט. כשראה שלא קראו לו הגיע אל בית המשפט. שם אמרו לו כמובן שאין כל דיון בעניינו וכי הוא מתקיים בסאטמאר, **רק אז הגוי נזכר שכך אכן נאמר לו אולם תפילת צדיק עשתה רושם בלבביו ולהטעותו וכך יצא היהודי בדימוס.**

מסופר על גודל צדקת פזרונו לנצרכים, שפעם אחת הגיע אליו יהודי נכבד שהיה ידוע כעשיר ובעל נכסים, ואמר שדבר סתר לו אל רבינו. נכנס לחדר לפניו מחדר ושפך מר שיחו כי יורד הוא מנכסיו וכי אין לו מאומה **ועתה הגיע לפרק האיש מקדש את בתו ונקבע זמן החתונה ואין לו מאומה.** שאלו רבינו: "מה הסכום אותו הוא צריך?". נקב היהודי בסכום שהיה צריך לו.

אמר לו רבינו: "ראה נא, בחצרי עומדת פרה שהקהלה העמידה לי לפרנסתי ולצרכי החלב של משפחתי, **עצתי היא שתבא בלילה ותיקח את הפרה ותמכרנה בשוק ומן הפדיון תכין צרכי נישואין**", שאל היהודי: "ומה אענה לראשי הקהל שימצאו כי ידי הייתה במעל?". ענה לו רבינו: "עליי ועל צווארי", ואכן כך עשה.

כעבור זמן קצר בא האיש שוב והתלונן כי אפס כסף וכי אין בידו מאומה, **הוציא רבינו את שעון הזהב שלו והעניקו לו.** לימים נכנסה הרבנית ושאלה: "מה השעה?". הוציא רבינו מורה שעות זול בלי שרשרת וענה לה. תממה הרבנית ושאלה: "היכן שעון הזהב הזה עם השרשרת?", ענה לה רבינו בבדיחות דעתו: "וכי אינך יודעת שפרה אי אפשר למשוך בלי שרשרת?".

על כך שגדולים צדיקים במיתתן סיפר תלמידו הגה"צ מביקסארד זצוק"ל הי"ד שהיה גר בסאטמאר: פעם אחת בא אליו יהודי ובמר נפשו סיפר כי בעוסקו במכירת משקאות בא אליו גוי וביקש י"ש ובטעות נתן לו תמורתו חומצה וחושש פן ישתה ממנו הגוי **וישרפו בני מעיו ויהיה בסכנה ח"ו כשיוודעו שמכר לו אותם.** אמר לו הרה"צ מביקסארד: "אין לי כל עצה בשבילך, אך זאת עשה: גש נא אל מקום מנוחת רבינו והתחנן על נפשך בזכות צדיק יסוד עולם זה וה' הטוב בעיניו יעשה". כעבור מספר ימים בא אליו היהודי וסיפר כי הגוי הלז בא אל חנותו ושאלו על הי"ש שקנה אצלו, תוך כדי כך סיפר שלקח את הי"ש איתו לעבודתו ביער **ושתה ממנו ומיד נפל והתעלף והרגיש שקיצו קרב ושכב על הקרקע כאבן דומם, והנה הגיע יהודי בעל הדרת פנים ותיאר את צורתו כצורת קדשו של רבינו והכה במקל על קדקדו ואמר לו: "מה לך נרדם, קום עמוד על רגליך", ועמדתי ולא הרגשתי מאומה ממה שהיה לי קודם, והגוי בתומתו הוסיף ואמר: "אינני רוצה עוד י"ש חזק כזה".**

האדמו"ר הרב דוד שפירא מדינוב זצ"ל - נולד בשנת ה'תקס"ה (1804). נקרא בשם דוד על שם החסיד המפורסם ר' דוד מליז'נסק זצ"ל (שהעיד על עצמו כי מעולם לא היה לו כלל חטאת נעורים). ר' יצחק אייזיק אייכנשטיין מזידיטשובי שאל את ה'בני יששכר': "מהיכן לקח מחותני שתי נשמות יקרות כאלה לשני בניו, שהמה נשמות בלא גופים?" (כשהכוונה על רבינו ועל אחיו, ר' אלעזר מלאנצהוט). ה'בני יששכר' השיב כי **נשמות אלו משך מעולם האצילות**. על כך אמר ר' יצחק אייזיק: "**אף שמעולם האצילות קשה מאוד להמשיך נשמות, אבל אם ה'בני יששכר' אמר כך, ודאי כן הוא**".

בהיותו כבן שתיים-עשרה שנים נישא, והם גרו בכפר קטן סמוך לבערשט. **ענוותן מופלא**. בעל **רוח-הקודש**. **מלומד בניסים**. **רבים פנו אליו ונושעו**. **רבינו אף החיה מתים**. על גדלותו שמעו החסידים כי השר שלום רוקח מבעלז אמר לרבנית על רבינו: "אם מניחים בן כזה יכולים לישון במנוחה בקבר". בפעם הראשונה שהיה רבינו אצל הרה"ק מריזשין (שהיה אז סגי נהור), כשאחז את ידיו אמר לו תיכף: "אתם בנו של הצדיק מדינוב, רצוני לדבר עמכם ביחידות", ואחר שפנה הקהל ללכת ישבו שני הצדיקים והמתיקו סוד במשך שעה ארוכה. החל לכהן כאדמו"ר לאחר פטירת אביו ב-י"ח טבת ה'תר"א (1840) ועל שם העיר נקרא שמו עד היום ר' דוד'ל מדינוב. נפטר ב-י"ט אדר ה'תרל"ד (1874). חי כ-70 שנים. ציונו בדינוב ליד אביו.

סבא: ר' פסח (מצד אביו). **סבתא:** איטה (מצד אביו). **אביו:** האדמו"ר ר' צבי אלימלך (בעל ה'בני יששכר' מדינוב). **אימו:** מרת חנה מירל. **בניו:** האדמו"ר ר' ישעיהו נפתלי הירץ מדינוב, האדמו"ר ר' מאיר יהודה מבוקווסק והאדמו"ר ר' צבי אלימלך מבלאז'וב. **חתניו:** ר' אלתר משה חיים בן רבי יעקב יוסף מגלגוב, ר' טוביה ממיידאן, ר' יהודה רוקח מדינוב ור' מנדל מרופשיץ. **מרבותיו:** האדמו"ר ר' ישראל מרוז'ין, האדמו"ר ר' שלום מבעלז ור' שמעון מירוסלב. **מספריו:** **יצמח דוד**.

בעיר קטנה הסמוכה לדינוב גרו מעט יהודים ולא היה להם ביהמ"ד מיוחד לתפילה. ובעל בית המזיגה קבע מקום בבית המזיגה שלו לתפילת הציבור. והיה שם גוי שיכור אחד שרגיל היה להפריע לתפילתם, ותמיד חשב מזימות שונות להפריע ולא יכלו לו. פעם אחת הגיע זמן התפילה והגוי לא רצה לצאת מבית-המרצח. מאחר שבעל בית המזיגה לא הצליח להוציאו, לפיכך ניגש אליו ונתן לו מכה על לחיו בחוזקה, ונפל הגוי פגר מת.

נבהלו היהודים מאוד מזה, כי ידעו אלו עלילות וצרות צרורות עלולות לבוא עקב מיתת הגוי. לפיכך הורידו את הגוי למרתף ונעלו אותו, ומיד יצא בעל בית-המזיגה עם שני שליחים על גבי עגלה כדי להגיע לרבינו. הצדיק, שהרגיש הכול ברוח קדשו, ציווה לפני כן לגבאי בייניש, שיסגור הדלתות והחלונות ואל יניח לשום אדם להיכנס אליו.

כשהגיעו השלוחים וראו, שאי אפשר להיכנס לרבינו התחילו לבכות מגודל הפחד והצרה, עד שנכמרו רחמיו עליהם, והם הורשו להיכנס. מיד צעק רבינו על בעל בית-המרצח: "**אתה רוצח, כך הולכים והורגים אדם?**". בכה האיש בכי מר ואמר: "רבי, מה אוכל לעשות? עתה יעלילו עלינו עלילות". נתן להם רבינו את מטפחתו ואמר להם: "לכו לביתכם והעבירו את המטפחת ג' פעמים על פני הגוי ותאמרו באוזניו: **"הרב מדינוב דוד בן חנה מיל מצווה עליך, שתלך לביתך"**.

השלוחים עשו כן, ומיד עמד הגוי על רגליו והלך לביתו. כאשר הגיע לביתו, אשתו צעקה עליו: "היכן היית עד עכשיו?". הוא ישב על כסאו וביקש ממנה, שתכין עבורו כוס תה. המילים הללו הרתיחו אותה, והיא צעקה לעברו: "תה אביא לך? היכן היית עד עכשיו?!" והתנפלה עליו. תוך כדי החבטות של אשתו, נפל הגוי שנית פגר על הארץ. וליהודים הייתה אורה.

בהיותו כבן שתיים-עשרה שנים נישא, והם גרו בכפר קטן סמוך לבערשט. בנו (האדמו"ר רבי צבי אלימלך מבלאז'וב) מספר על רבינו, שכאשר אביו נסע, לקחת לו אישה, אמר לו, שיראה את כלתו קודם הקידושין. אולם רבינו סירב. כאשר אמר לו: 'הלא אמרו רז"ל אסור לקדש אישה, עד שיראנה', השיב- הלא טעם רז"ל, שמא יראנה ואחר כך תתגנה בעיניו, וזה אינו שייך אצלי כי **אני בטוח, שלעולם לא אראנה**". וסיים בנו ואמר: "ואין זאת רבותא, כי **מורי זצ"ל אמר על אבי, שהייתה לו מדרגה של פלטי בן ליש**".

הרה"ק ר' יחזקאל שרגא הברשטאם זצ"ל (ה'דברי יחזקאל' משינאווא ומייסד חסידות שינאווא זיע"א) נסע פעם לשבות בצל רבינו בשבת פרשת יתרו. כאשר חזר משם, סיפר לאביו האדמו"ר רבי חיים הברשטאם מצאנז (ה'דברי חיים' זיע"א) בהתפעלות, כי **בעת קריאת עשרת הדיברות ראה קולות וברקים כמו בעת מתן תורה ממש**. אמר לו אביו: "אם תרצה, גם אני יכול להראות לך זאת", וכאשר קראו עשרת הדיברות בפעם הבאה, הראה לו גם אביו התגלות כזו, שראה אצל רבינו.

פעם אחת כשהיה אצל הרה"ק המקובל צבי הירש אייכנשטיין מזידיטשוב זי"ע עישן רבינו מקטרת, ונכנס הרה"ק ר' צבי ואמר, **שהוא מרגיש ריח של קטורת, ורוצה לדעת, מי זה המעשן**.

הגאון הרב שלמה זלמן אוירבך זצ"ל: נולד בירושלים בשנת ה'תע"ר (1910) בשכונת שערי חסד בירושלים. אביו מצאצאי ר' יעקב יוסף מפולנאה. מילדותו ניכרו בו שקדנות וגאונות. בתחילה למד בת"ת 'עץ חיים'. בחודש אדר ה'תש"ט (1949) התמנה כראש ישיבת 'קול תורה'. תפקיד אותו מילא במשך כ-46 שנים. הוצע לו לשמש כרבה של ירושלים- אך הוא סירב. מחשובי פוסקי ההלכה. עניו. גאון אדיר. הנהגותיו היו מופלאות. היה ידוע בעדינותו הרבה וברגישותו הגדולה כלפי הזולת, ובמאור פניו עם חיוכו המיוחד כלפי כל אחד שפגש בו. נחשב לבר-סמכא בנושאי ההלכה רפואה והלכה וכן בנושא טכנולוגיית השבת וכל נושא לפני שפסק, למד לעומק כיצד הוא עובד על ידי מהנדס המכיר את התחום. נפטר ב-כ' אדר א' ה'תשנ"ה (1995). חי כ-85 שנים. ציונו בגבעת שאול. **בהלווייתו השתתפו יותר מ-300,000 אנשים מכל פלגי הציבור.** על שמו שכונת 'רמת שלמה', ישיבת 'משכן שלמה' בירושלים, רשת הכוללים 'עטרת שלמה', ת"ת 'חכמת שלמה' בירושלים, ישיבת 'חכמת שלמה' בבני-ברק, רחוב 'מנחת שלמה' בפ"ת, בית-שמש ונתיבות.

אביו: ר' חיים יהודה לייב (ראש ישיבת המקובלים 'שער השמים'). אימו: מרת צביה פרוש. **מרבותיו:** הגאונים ר' אברהם חיים הקלמן, ר' איסר זלמן מלצר, ר' דב בריש ווינדפולד (הגאון מטשיבין), ר' אהרון פולנסקי מטפליק, ר' זליג ראובן בנגיס, ר' לייב הורביץ. **ילדיו:** ר' שמואל (ר"י 'מעלות התורה'), ר' עזריאל (חתן הרה"ג יוסף שלום אלישיב), ר' מרדכי (רב קהילת 'אביר יעקב' בת"א ור"י 'הליכות שלמה'), ר' אברהם דב (רבה של טבריה). ר' מאיר שמחה (ר"י הר"ן בביתר עילית). ר' יעקב (רב ביהמ"ד 'דרכי שמואל'). ר' ברוך (מהדיר המהרי"ט אלגזי השלם). מרת רחל (נישאה לר' זלמן נחמיה גולדברג- חבר ביה"ד הרבני הגדול), מרת מרים (נישאה לר' יהודה טרגר, ר"י 'עץ חיים' בוולרייק שבבלגיה), מרת מלכה (נישאה לר' יצחק ירוחם בורודיאנסקי (משגיח בישיבת 'קול תורה'). **מתלמידיו:** הגאונים ר' יהושע ישעיה נויבירט, ר' ישראל מאיר לאו, ר' אביגדור נברצל, ר' יהודה עדס. **מספריו:** ימאורי האש- על החשמל • מעדני ארץ- שביעית ותו"מ • מנחת שלמה- שו"ת • שולחן שלמה- פסקי הלכה • מעדני שלמה- על המועדים, שו"ע, חשמל וטכנולוגיה ועוד.

רבינו היה ידוע ברגישותו הרבה לכל אדם ובכל מצב. **אשתו של הרב נפטרה בשבת קודש.** במוצ"ש מיהר הרב לבית הרפואה 'שערי צדק'. והנה במעלית פגש אותו אברך שבאותה שבת נולד לו בנו בכורו. האב 'הטר' בישר לרבו הגדול על הולדת בנו, **והרב כדרכו בירך אותו בלבביות ודרש בשלום התינוק, בלא שהיה ניכר כלפי חוץ באיזו סערת רגשות היה נתון באותה השעה.**

מללוהו, ר' יצחק פריימן, סיפר שאף בשנתו האחרונה עלה ברגל חמש קומות כדי לבקר את קרובת משפחתו החולה. דיירי הבניין הוציאו מביתם כיסאות כדי שבכל קומה יוכל לנוח. הרב הודה להם ואמר לר' יצחק שאע"פ שקל יותר לעלות לקומה החמישית ללא מנוחה באמצע הדרך, כיוון שקשה עליו מאוד הישיבה והקימה מהכיסא, בכל זאת ישב בכל כיסא כדי לא לפגוע במי שטרח בשבילו.

בליל שישי האחרון לחייו אושפז הרב במצב קשה בבית הרפואה. בענוותנותו 'דאג' שלא יופלה לטובה על פני החולים האחרים ולכן ביקש לשהות בחדר המשותף גם לחולים אחרים. הרב שתמיד הקפיד שלא לבזז את זמנו, הביא עימו שעון מעורר. לפני שהלך לישון כיוון את השעון לשעה 05:45 כדי שיוכל להתפלל שחרית בכוונה כדרכו בקודש. באמצע הלילה התעורר משנתו ולחש בבהלה לנכדו שלייוה אותו "אהרן, היכן השעון?" - "מה קרה" שאל הנכד, והרב ענה: "הרי שוכב כאן חולה בחדר. צריך לבטל את הצלצול של השעון המעורר כדי שחש וחלילה לא יתעורר ממנו החולה".

לאחר פטירת הרבנית, דאגו בני משפחתו לעוזרת בית שתנקה את בית הרב מידי ערב שבת. בזמן שהרב היה עסוק בשיעוריו והלך למקוה הייתה מנקה את ביתו, וכשחזר היה משלם את משכורתה. שבוע אחד חזר וגילה שהעוזרת שסיימה את עבודתה הלכה לביתה מבלי לקבל את התשלום. הרב נבהל מאוד שלא שילם לה את משכורתה, ונרגע רק לאחר שנכדו נסע במיוחד לביתה ושילם את המגיע לה. מאז נהג להשאיר את התשלום במקום מוסכם, ממנו תוכל לקחת את כספה גם אם בני הבית אינם נמצאים.

סיפר אחד העסקנים, שלווה את רבינו בנסיעותיו: פעם הזדמן הצדיק לבית הרפואה בירושלים לצורך עניין מסוים. בתוך כך שאל את העסקן: "אולי יש כאן מישהו שיהיה תועלת לערוך אצלו ביקור חולים". השיב העסקן, כי הבחין באחד החולים, שאומנם עפ"י מראהו אינו נראה כבן עליה, אך מן הראוי לבקרו. **העסקן הבחין בחולה זה באקראי ולא ידע את מקום המחלקה ששם הוא מאושפז ובוודאי לא את שמו.** ואולם רבינו שהיה כבר קרוב לגבורות, לא ויתר על המצווה וטלטל את עצמו בין המחלקות השונות, עד שעלה בידו לברר מיהו האיש. הייתה זו שעת צהריים של ערב שבת וכשהגיעו לחדר החולה התברר כי זמן קצר קודם לכן עזב ל'חופשת שבת'.

משנודעה זהותו של האיש, ידע כבר רבינו במי מדובר. בינתיים העסקן שב לביתו. מספר חודשים לאחר מכן נפגש העסקן באקראי עם אותו חולה, וכדי לעודד אותו סיפר כיצד גדול הדור חיפש אותו בחדרי בית הרפואה ולא מצאו. השיב האיש: "דע לך שבאותו ערב שבת בשעה 16:00 קודם קבלת שבת הוא הופיע בביתי לביקור חולים וברך אותי וב"ה ברכתו הייתה תועלת". (זכרון מבקשי תורה)

באחת ההזדמנויות עמד רבינו לסדר קידושין לזוג מהעדה התימנית. לפני החופה לחש באוזנו אחד הנוכחים, כי אחד העדים הוא רב מכת ה'דרדעים' הכופרים בקדושת הזוהר. החופה כבר הייתה מוכנה, החתן והכלה היו מוכנים, הקהל עמד דרוך ומצפה לסידור הקידושין. מה ניתן לעשות ברגעים אלו? מצד אחד אי אפשר להלבין את פני העד ברבים ומצד שני הוא פסול לעדות. רבינו ברוב פקחותו, מצא מיד פתרון. הוא פנה לעד ואמר לו: "יש לי בקשה ממך. הואיל ומעודי לא הייתי עד בחתונה, ועז רצוני להיות פעם אחת עד, על כן אבקש ממך שאנו נתחלף בתפקידים. אתה תהיה מסדר קידושין במקומי, ואני אהיה העד במקומך". אומנם בתחילה ביקש העד לומר שאין זה לפי כבודו של רבי שלמה זלמן, אך מאחר שהגאון עמד על שלו, לא נותרה לו ברירה, והכל על מקומו בא בשלום.

באחת השנים לימדו ב"עץ החיים" הרב הקלמן. והנה, בתום השנה, חשקה נפשו להמשיך ללמוד עם רבו זה. הוא חש, שלימודו נעשה עמוק ויסודי יותר בהדרכת הרב. ר' שלמה לא התבייש וביקש מאביו "להישאר כיתה", כדי ללמוד שנה נוספת עם רבו.

פעם אחת כשעמד להיכנס לביתו, הבחין מלווהו כי הרב מסדר היטב את בגדיו. הבין כי בודאי אדם נכבד ממתין לרב בביתו. לכן שאל הוא את הרב אם נוכחותו לא תפריע לרב בעת הפגישה. ענה ר' שלמה ואמר: "הלא אמרו, איש ואשתו שזכו- שכינה ביניהן, מתכונן אני איפה להכנס אל השכינה, ולכן הכנתי את עצמי לקראתה".

לפני שנים, השתתף הרב הגאון נחום הכהן בשמחה בבני-ברק. כשראה את הרב אוירבך באולם, שאל אותו אם יוכל להצטרף לרכב בו ישוב הרב לירושלים. השיב הרב ואמר: "בבקשה! אך אלך קודם לשאול את אשתי, ולוודא כי לא הבטיחה את המקום למישהי". חזר הרב והודיע לרב נחום שהמקום פנוי. כשנכנסו לרכב, הזדרז הרב שלמה והתיישב מאחור, ליד אשתו, בניגוד להרגלו. את מקומו הקבוע שליד הנהג, הותיר עבור הרב נחום. הצטער הרב נחום ואמר: "בגללי הרב צריך לשבת מאחור". ענה לו ר' שלמה: "סוף-סוף יש לי זמן לדבר עם אשתי, ואתה רוצה שאפסיד הזדמנות כזאת?".

אהבתו לתורה ושקדנותו לא ידעה גבולות. לפני עשרות בשנים שנים, כאבים עזים פקדו את הרב, לבסוף עבר ניתוח קשה בראשו, וחיייו היו בסכנת חיים. תלמידו, ר' יהודה עדס סיפר כי כאשר נכנס לבית הרב, מצאו שקוע בלימוד הגמרא. עמד והמתין עד שהרב הרים את ראשו. כשראה אותו הרב, פנה אליו ואמר: "אם יקחו עשרה סכינים ויחתכו את פני- עדיין לא תיארתי בזה את עוצמת הכאב שיש לי".

כשנפטרה הרבנית באופן לא צפוי כשהובילה לביה"ח עקב אירוע מוחי והיא בת 71. הרב עמד לפני מיטת הרעיה שהקדישה את חייה למען תורתו, אשת ברית עימה חי כ-54 שנים, ומתוך ליבו הדואב בקעו המילים המופלאות הבאות: "הרבנית, ידוע כי רגילים לבקש מחילה מן הנפטר בשעת ההלוויה. אולם את יודעת שאין לי על מה לבקש מחילה מאחר ומעולם לא פגעתי בך, וגם את, אין לך על מה לבקש ממני מחילה משום שמעולם לא פגעתי בי. כל חיינו היו על פי השולחן ערוך. אך אם בכל זאת היה בינינו דבר מה - הריני מבקש מחילה".

לאחר נישואיו, כשהחל לאכול ארוחת צהרים על שולחן חותנו, תקפוהו כאבי בטן עזים אחר כל ארוחה. לעיתים הקיא את מה שאכל. חששו בני משפחת אשתו שמא חתנם הצעיר חולה באיזו מחלה קשה. הרב, שמלכתחילה רצה להסתיר את עוניים של הוריו, נאלץ לגלות להם שכבר שנים לא אכל ארוחת צהרים כראוי, ועתה כשהתחיל לאכול ארוחות רגילות, קיבתו מתקשה להסתגל לתנאים החדשים.

ר' שלמה ראה יסוד גדול בהשתתפות בצער הזולת. פעם אחת נעלם הרב למספר שעות, ואיש לא ידע היכן למוצאו. אחר כך התברר, שישב שלוש שעות אצל אישה מרת- נפש באחת משכונות ירושלים, כדי לשכנע אותה לא להתגרש.

אדם בשם יהודה באחד הימים ישב על כסאו ואמר לאשתו שמרגיש כאב חד בזרועו השמאלית. דקות ספורות לאחר מכן נפטר לבית-עולמו. ללוויה לא יכלה להגיע שכן באותו יום ילדה את בנה. לחדרה בית-החולים נכנס קשיש נשוא פנים שכולו אומר טוהר ואצילות ואמר: "אני מניח שאת יודעת אני הוא הרב שלמה זלמן אוירבך. שמעתי מה אירע ואיני מוצא מנוח. בקשה לי אלייך אשה יקרה, רוצה אני להיות לילד זה כאב מסור, אעקוב אחר גידולו אתעניין בלימודיו ואשמח בהתפתחותו". נקל לשער התרגשותה של אלמנה שאבדה את משענתה והנה גדול ישראל משמש לה כמשענת העת צרתה, טרם נפנה הוא לילך פונה הוא אליה במאור הפנים וומר לה: "האם את אם יקרה מוכנה לגשת עימי לחדר התינוקות כדי שאזכה לראות את הרך הנולד שלו אהיה כאב?".

האדמו"ר הרב רפאל בלום זצ"ל - נולד בשנת ה'תרצ"ט (1939) בעיר קאשוי שבהונגריה. כבר בצעירותו קיבל אישור להורות הלכה בכל ארבעת חלקי השו"ע. לאחר חתונתו יסד ישיבה והרביץ תורה לתלמידים. היה ידוע כי לא נמצא בקי בסדר קודשים כרבינו בכל ארצות אשכנז. ניצל בחסדי שמיים בזמן השואה וראה ניסים מופלאים ביותר. בשנת ה'תש"ה (1945) חזר לקאשוי ופעל לחידוש הקהילה החרדית כשהוא משמש שם כאב"ד. הקים שם ישיבה על שם רבו, ר' שאול בראך. יחד עם רבנים נוספים התיר ליותר ממאתיים עגונות להינשא שוב. בשנת ה'תש"ח (1948) היגר לארה"ב והתיישב בברוקלין. יסד שם מחדש את הישיבה 'אוהל שמואל' וכן ייסד בתי מדרש במונסי ובברוקלין.

רבים פנו אליו ונושעו. איש אמת. ענוותן מופלא. גאון בתורה. ניצל את הזמן, וגם בימים שהשתתף בחתונת צאצאיו, לא שכב לישון עד אשר הושלם סדר לימודו הרגיל. **היה לומד בעמידה ליד הסטנדר כדי שלא תחטפנו שינה. כשלמד פעם כך, כשהיה כבן 80 שנים, גברה עליו חולשתו ונפל יחד עם הסטנדר, ושוב לא שב לאיתנו כמקודם. מעולם לא ישן יותר משלוש שעות בלילה.** בקיאותו בבבלי ובירושלמי היתה מופלגת. כ"ק האדמו"ר מסקווירא זצ"ל העיד, כי **רבינו למד עשרות שנים תורה לשמה.** הרביץ תורה לאלפי תלמידיו. התמסרותו לתלמידיו היתה כאב לבניו. נפטר ב-כ' אדר א' ה'תשס"ה (2005). חי כ-66 שנים. בנו, רבי אליעזר חיים, התמנה אחריו כאדמו"ר בקהילת קאשוי.

אביו: האדמו"ר ר' שמואל מקאשוי. **אימו:** מרת גיטל. **אשתו:** מרת חנה מלכה (בת ר' משה גרינפלד). **מרביותיו:** הגאון ר' שאול בראך (אב"ד קאשוי). **מתלמידיו:** האדמו"ר מ'תולדות משה' שליט"א. **ילדיו:** האדמו"ר ר' אליעזר חיים (ממלא מקום אביו), ר' שאול שלום, מרת רחל נחמה (נישאה לר' יעקב יצחק איליאוויטש, אב"ד יעמרינג), ר' שמואל מאיר, ר' משה מנחם, ר' אברהם שלמה (מייסד וראש ישיבת 'אהל רפאל' בברוקלין), מרת גיטל פרומט (נישאה לר' יוסף משה פרידמאן, אב"ד סוואליאווא), ר' שמחה ישראל (מייסד ואב"ד קהילת 'תולדות רפאל' והישיבה בברוקלין), ר' אשר יעקב, ר' יוסף יהושע העשיל (דומ"ץ קריית קאשוי), מרת שרה קלריל, ר' עקיבא דוד, ר' אהרון יהודה. **מספריו:** **טל השמיים** - על התורה **יברכת שמיים** - על הש"ס **ישלל רב** - מטל השמיים.

פעם אחת אדם ניגש לגאון ר' חיים קרייזוויט זצ"ל (שימש רבה של 'קהילת מחזיקי הדת' באטורפן במשך כחמישים שנה), וביקש ממנו ברכה. כאשר הצדיק שמע שהוא גר בבורו-פארק, אמר לו: "לך אל הרה"צ מקאשוי, **שגם אני מתברך מפיו**". אכן נודע כי מאז שהגאון חיים קרייזוויט הכיר בפעם הראשונה את רבינו, אחרי ביקור שערך במעונו, התקשר אצלו בתכיפות לשאול עצה וברכה, באמונה רבה וגדולה.

אחד מתלמידיו של רבינו שפתח בית אבות, הגיע לרבינו בבכייה, כי עפ"י חוק הוא זקוק לכך שהמוסד לא יפחות מחמישים שוהים, אבל אצלו קרוב להיות חסר מהמספר ויהיו לו הפסדים גדולים. רבינו אמר לו: "מה עם ביטחון? הרי צריך לבטוח בה' והוא יעזור!". כשהלה המשיך לתאר את חששותיו ופחדיו, רבינו אמר לו: "**אל דאגה, אף פעם לא יהיה לך בבית האבות פחות מחמישים!**". ואכן **במשך כל השנים היו ירידות והיו עליות במספר השוהים, אבל אף פעם לא ירד מספרם מחמישים.**

כאשר אמא של בחור ישיבה היתה אצלו, רבינו שאל אותה היכן בנה לומד. רבינו אמר לה שהיא תבוא יחד עם הבן לגור בעירו. האמא שאלה: "מת?". אמר: "היום!". האמא נחרדה לשמע הציווי המפורש של רבינו ושוב שאלה: "האם היום ממש?". אמר לה: "הזדרזי, היום או מחר". האמא אכן עשתה כדבריו. **אחרי מספר ימים התרחשה רעידת אדמה במקום ביתה הקודם. הכל הפך לעיי חרבות - וחייה ניצלו.**

פעם אחת אירעה שריפה גדולה בישיבה ורכוש רב עלה באש. הפלא הגדול היה, שמספר ימים לפני השריפה, רבינו הודיע בישיבה, כי ליבו אינו רואה טובות, ולכן הוא מבקש מכל תלמיד לתת ח"י פרוטות לצדקה! ואכן, **בזכות צדקה זאת אירעו ניסים גדולים ואף נפש לא ניזוקה.**

כשהיה עומד על כור המבחן, לבדוק את ידיעת התלמידים ואת התקדמותם בתורה, רבינו היה מקפיד, שלא להביך ולא לבייש את מי שלא הצליח להשיב תשובה מספקת. **לא פעם ראו אותו עושה את עצמו כאילו נרדם, וכך מדלג על בחור מסוים ומיד עובר לשאול בחור אחר.**

כשאחד מבניו פתח שותפות במסחר, נכנסו בנו והשותף לבקש מרבינו כי יתפלל להצלחתם. כעבור זמן רבינו קרא לבנו וביקש ממנו לעזוב את השותפות. לתמיהתו מדוע עליו לעזוב עסק כה משגשג, רבינו ענה שאינו יכול להתפלל על הצלחת העסק בלב שלם, **מכיוון שהוא מרגיש פניה קלה בליבו להצלחתו של בנו יתר על השותף השני.**

רבינו עסק פעם בהגהת הרשב"א על הסדר והפסיק, מכיוון שלא היו בידו אמצעים. לאחר מכן שב והמשיך בהגהה. רבינו סיפר כי הרשב"א בא אליו בחלום בטרניה על כך שהפסיק.

רבינו היה סמל למופת בהנהגה מוחלטת של ענוותן ושפל ברך, במדרגות בלתי נתפשות. היו מקרים שתלמידיו רצו לכבדו והיו שרים לכבודו בעת שליוו אותו. רבינו היה משתיק מיד את התלמידים בתנועת ביטול, ומתנצל כי הוא מתבייש שיכבדו אותו ברחוב העיר.

פעם אחת רבינו נראה גועה בתפילה ובבכייה, לשאלת בני ביתו השיב כי ראה שבחוץ משתוללת סערה, ונשא תפילה לבל יינזק, חלילה, אחד מישראל.

אם ראשונים כמלאכים- האדמו"ר הרב משה יהושע הגר מויז'ניץ זצ"ל

האדמו"ר הרב משה יהושע הגר מויז'ניץ זצ"ל- נולד בשנת ה'תרע"ו (1916) בגרוסוורדיין (כיום ברומניה). נקרא ע"ש משה רבנו ויהושע בן-נון (המזכרים בקריאת התורה בזמן לידתו- פרשות בהעלותך ושלח). בגיל 17 נסע ללמוד בישיבת ויז'ניץ. שקדן עצום. לאחר זמן הלימוד בישיבה היה עולה לעליית הגג לאחר כיבוי האורות בבית-המדרש בשעה 23 והיה לומד עד לפנות בוקר. ישן רק שנת צהריים. בגיל 20 כבר הוסמך לרבנות.

בשנת ה'תרצ"ז (1937) חזר לגור ליד אביו בגרוסוורדיין. בשנת ה'ת"ש (1939) הקים ישיבה בגרוסוורדיין ועמד בראשה הן באמירת שיעורים והשגחה על הבחורים והן באחזקה כספית. בשנת ה'תש"ב רצו לגייסו לצבא ונמלט לקלודז'. בשנת ה'תש"ג (1943) חזר לוילחוביץ והקים ת"ת. בשנת ה'תש"ד (1944), כשפלשו הנאצים להונגריה, נמלט עם אשתו ובתו לגרוסוורדיין ולאחר מכן הוברח לאראד שברומניה. בשנת ה'תש"ד עלה לארץ והתיישב בירושלים בבתי אונגריין. בשנת ה'תש"ה (1945) עבר לתל-אביב ומונה לכהן בישיבת בית-ישראל ודמשק אליעזר בת"א. התמנה לאדמו"ר החמישי מויז'ניץ בשנת ה'תשל"ב (1972). הקים ארגון בשם 'צעירי ויז'ניץ'. שימש גם כנשיא מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל. שימש כאדמו"ר כ-40 שנים. **מתמיד עצום. ענוותן. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. הקפיד על שמירת העיניים והיה הולך ברחוב בעצימות עיניים.** נפטר ב-כ' אדר ה'תשע"ב (2012). חי כ-96 שנים. ציונו בבית"ק שומרי שבת בבני-ברק באוהל אדמו"רי ויז'ניץ.

אביו: ר' חיים מאיר הגר (האדמו"ר הרביעי לשושלת ויז'ניץ). **אמו:** מרגלית לבית טברסקי (בתו של רבי זאב מרחמסטריווקא) **נשותיו:** מרת לאה אסתר פנט (זיווג ראשון- בתו של רבי חיים מנחם מנדל מדענע, נישא בשנת ה'תש"ב [1942] ונפטרה בשנת 1999), מרת שיינדל דייטש (בתו של הרב יהושע סג"ל דייטש). **ילדיו:** מרת חנה חיה (נשאה לר' דוד טברסקי, האדמו"ר מסקווירא), ר' ישראל (אדמו"ר בשיכון ויז'ניץ), מרת שרה (נשאה לר' ישכר דב רוקח, האדמו"ר מבעלז), מרת סאשה (נשאה לר' אהרן טייטלבוים, האדמו"ר מסאטמר), מרת הינדא (נשאה לבן דודה, ר' מנחם ארנסטר, ראש ישיבת ויז'ניץ). **מנחם מנדל** (אדמו"ר מויז'ניץ ברחוב עזרא בבני ברק). **חברותא:** ר' משה אליעזר פרומוביץ (רבה של צילסהיים). **מרבתי:** דוד, ר' אליעזר הגר, גיסו, ר' יהודה הורוויץ מדז'יקוב, דודו, ר' מנחם מנדל מווישווא, ר' יצחק יעקב וייס, ר' אהרן ראטה. **מספריו:** ישועות משה

על העובדה, שהרב היה בעל רוח-הקודש, יעיד הסיפור המופלא הבא: בזמן שרבינו שהה בשוויץ אחד מחסידיו ילדו חלה. לאחר שעות רבות בהם בכה הילד- סוף כל סוף הצליח הלה להירדם. זה כבר מספר ימים בו הילד חולה. בימים כתיקונם, שבהם הרב היה במקומו הקבוע - היה הולך ומבקש ברכה. עתה לא ידע אנא יגש. האב יוצא מפתח ביתו וחוכך בדעתו מה לעשות. והנה ממולו רואה הוא את אחד החסידים המקורבים לאדמו"ר. הוא ניגש אליו ומבקש ממנו: "אנא ממך, בני חולה. אין אני יודע, כיצד להשיג את הרבי. אולי אתה תוכל להתקשר בשבילי ולבקש ברכה לרפואה בעבור בני?". הלה הסכים בחפץ לב, והוא מתקשר בו במקום לרבי.

לאחר דקות אחדות שבמהלכן משוחח המקורב עם הרבי, ביקש הצדיק לדבר עם האב. במשך השיחה ניתן לראות את פני האב מביעות תמיהה. כשסיים, שאל המקורב: "מה רצה הרבי?". הלה השיב: "מעבר לברכה שבירך את בני, הרב אמר שצריך לנתח. אני לא מבין. על מה הוא מדבר. הרופאים כלל וכלל לא העלו אפילו את הנושא. מה אני אמור לעשות? לפנות לרופאים ולספר להם, שהרבי אמר לנתח?! הרי הם ילעגו לי". החסיד שהיה עסקן בכיר ומתוקף תפקידו הכיר את מערך הרפואה על בוריו וכן את רופאיו, אמר לאב: "אני אדאג לכך". ואכן, עד מהרה נכנס הילד לחדר ניתוח כשהאב ממלמל פרקי תהילים... אחרי הניתוח יוצא אחד הרופאים בפנים חיורות, והוא מחפש את אבי הילד: "אני לא יודע מה לומר לך", הוא אומר בהתרגשות, אווז את שתי ידי ונבנענע אותן ושואל: "תגיד לי, מי זה הרבי הזה? היכן הוא נמצא?". "בשוויץ", משיב אביו של הילד. "איך זה יתכן?" שואל הרופא נדהם ותמה כולו, "הרבי הזה נמצא בשוויץ ורואה מה קורה בגופו של הילד- דברים, שאנחנו הרופאים שנמצאים כאן, לא ידענו?". לרגע הוא מחריש, ואז מסיים: "דע לך, הניתוח הזה הציל את חייו של הילד!". ברגע האחרון חיי הילד ניצלו בזכות הרבי.

○ יפר המשמש בקודש הגה"ח רבי ישראל הלוי זילברשלג זצ"ל - הרבנית טורק ע"ה הייתה באה לפרקים אפילו כמה פעמים בשבוע, ומביאה אשה צעירה, או אברך, אל הרבי ליטול ברכה, אם בעניין פרנסה או ילדים, או בעיות אחרות המזדמנות, כדי שיישועו ותשרור השלום בביתם. אירע שהיא באה וביקשה לכתוב קוויטל עבור אשה תימנית, ואחר שסיימתי לכתוב, פונה היא ואומרת לי: "ידוע לכם בשביל מי מיועד הקוויטל?" כשעניתי בשלילה, המשיכה: "זה עבור אשה צעירה אשר לפני שנה הייתי עמה אצל הרבי. **שמונה שנים מהחתונה לא היו לה ילדים, וכתוצאה מכך נפגע שלום הבית.** נודעתי על כך ונטלתי את העניין לידי, והבאתי את האשה אל הרבי להתברך בפרי בטן. לפני שבועיים", מסיימת הרבנית טורק, "ערך הזוג ברית לבנם הבכור! כל הבית האיר וקם לתחיה!"

לכל תלמיד ותלמיד התייחס כאילו היה בנו יחידו. אחד מתלמידיו סיפר, כי פעם אחת לאחר תפילת שחרית קרא לו ראש-הישיבה והוא, כמובן, הלך עימו. הוא צעד יחד איתו וכשכולו תוהה - לאן?! אולם לשאול את ראש-הישיבה, זאת לא העיז. והנה להפתעתו המרובה הם הגיעו לחנות המכולת המקומית. התלמיד נכנס אחרי ראש-הישיבה.

והנה, פונה ראש-הישיבה אל בעל החנות ומצביע על תלמידו ואומר: "בחור זה זקוק לחיזוק ולשיפור התזונה, לפיכך אבקש לאפשר לו לרכוש חמאה, גבינה וכדומה ולנכות זאת מחשבוני!". הבחור, שידע את מצבו הדחוק של ראש הישיבה, נמנע מלקנות על חשבונו. כעבור מספר שבועות קרא לו ראש הישיבה וגער בו: "ביררתי אצל בעל המכולת, והוא אמר לי, שאינך קונה מאומה. מדוע? אתה עמל ליגע בתורה, ועליך לחזק את גופך!". כך דאג הרבי, לכל בחור ובחור כאלו היה בנו הפרטי.

קרדיט תמונה יהודי מאוד פשוט: CC BY-SA 4.0 | Wikimedia Commons

○ יפר הרה"ג ר' ישראל ארנסטר שליט"א, נכד רבינו, ששמע את הסיפור מפי בעל המעשה: אברך שהגיע מארצות הברית לנישואי הרב משה מרדכי כץ שליט"א, נכד רבינו. **ביום החופה הודיעו טלפונית שבתו לא חשה בטוב, הוחשה לבדיקות ומצאו ל"ע גידול במוחה.** מיהר להזכירה לפני רבינו ונענה: "הרופא לא יודע מה הוא שח. התקשר הביתה ותודיע זאת בשמי!" התקשר ובישר, וסיפר לו שבינתיים היו אצל רופא נוסף, ואישר את הממצא. מיהר ונכנס שוב, סיפר שרופא נוסף מאשר את הממצאים. רבינו לא התפעל: "עוד אחד שאינו יודע". **ערכו בדיקות חוזרות, ולא מצאו זכר לגידול. אותו אברך שומר ברשותו את כל המסמכים והבדיקות עם הגידול – ובלעדיו...**

○ יפר הרב יהודה כהן מחסידי ויז'ניץ סיפור שבדידו הווה עובדה ויש בו כדי ללמדנו עד כמה יש בכוחה של הצדקה להגן בעדנו: לטובת הקמת מוסדות ויז'ניץ ולמען זיכוי הרבים אני ועוד מספר אברכים בסיומו של יום הולכים ומתרימים. באחד הימים הגעתי לביתו של מר יעקב. א. (השם המלא שמור במערכת) ולאחר שהסברתי במלים ספורות את מטרתי הלה הוציא מכיסו סכום מסוים למען הקמת מוסדות התורה.

בחודש תמוז ה'תשע"ב במוצ"ש בשעת חצות לערך מכשיר הנייד שברשותי מצלצל. אין זו שעה סטנדרטית בה אני מקבל שיחות. ענתי לשיחה, בצד השני הזדהה מר יעקב ובקול בכי ואנחה ביקש: "אנא, עשה כל מה שביכולתך. אני בבית-הרפואה קפלן במחלקת טיפול נמרץ בגין בני אליה". ולא יכל להירגע במשך דקות ארוכות בקול חנוק מדמעות. לאחר מכן סיפר מה שהתרחש: "בסעודה שלישיית התארחנו אצל משפחה מסוימת. לאותה משפחה יש בריכה. בני אליה בן הארבע היה עימי אולם לצערי נעלם מעיניי. לאחר מכן רצנו כדי לחפשו ואז גיליתי לתדהמתי כי הלה נפל לבריכה והתברר לאחר מכן **כי במשך כחמש דקות שכב על הקרקעית לאחר שטבע.** הוצאנו אותו ומיד הזעקנו אמבולנס לבית-הרפואה בקפלן. כרגע בני נמצא במצב קשה ביותר **והרופאים למעשה התייאשו מאחר ודקות ארוכות לא הגיע חמצן למח.** הם אמרו כי גם אם יתרחש נס ובני יתעורר- לבטח כבר נגרם הנזק בגזע המח ומצבו יהיה קשה ביותר מבחינה גופנית ותפקודית..."

סיפורו זעזע אותי וניסיתי להרגיעו. אמרתי לו שלא ידאג ובעז"ה התשועה תגיע. אני משמש כמלמד בת"ת בויז'ניץ. למחרת בבוקר עברתי בין הכיתות וסיפרתי לילדים את הסיפור וביקשתי שיתפללו ויגידו תהילים. כתבתי את שמו של הילד על הלוח: 'אליה בן רבקה'. ובמשך יומיים הילדים קראו תהילים לרפואתו. והייתי בקשר טלפוני עם מר יעקב באשר למצב בנו. בנוסף העברתי את שמו לאדמו"ר רבי מנחם מנדל הגר (בנו הצעיר של האדמו"ר הקודם מו"ז'ניץ, בעל 'ישועות משה' אשר הוא ואחיו הגדול ר' ישראל משמשים כאדמו"רים) והוא אמר שיתפלל לשלום הילד.

ביום שני התקשר אליי מיודענו וסיפר כי הרופאים אמרו לו כי חלה תזוזה חיובית באשר למצב בנו. הוא החל להתעורר ואף פקח את עיניו. ביום רביעי האב שלא זז מליד מיטת בנו הביט בעיניו ושאלו: "אתה רוצה אולי סוכריה?"- ולתדהמת כל הסובבים הבן הנהן בראשו לחיוב. באותו רגע הרופא שנכח בחדר הביט באב בעיניים דומעות ואמר: "**דע לך, התחולל לך נס רפואי! קיבלת את בנך במתנה! לאור העובדה שהגיב בצלילות דעת לשאלתך- ניכר שלא נגרם נזק מוחי!**". שבוע לאחר מכן שוחרר לביתו כשהוא בריא ושלם. וכאן מוסיף ר' יהודה ואומר: "האדמו"ר הקודם הבטיח (רבינו, הגאון בעל 'ישועות משה') ואמר- מי ששותף איתי (בתרומות להקמת המוסדות הקדושים)- אני נמצא איתו! הוא לא לבד!". רואים אנו כי גדולים צדיקים בפטירתם יותר מחייהם ויכולים לעזור שם למעלה... וישועות רבות זכו לראות האנשים השותפים בתמיכתם. למעוניינים להיות שותפים בהקמת מוסדות ויז'ניץ ולזכות בשותפות עם האדמו"ר בעל 'ישועות משה' נא לפנות לר' יהודה 052-7622663

הרב יואל סירקיש זצ"ל הידוע בכינויו בית-חדש: נולד בשנת ה'שכ"א (1561) בלובלין. בילדותו שקד על לימוד התורה מתוך דוחק ועוני. בהיותו צעיר כיהן כרב בערים: בלובמלא, בלז, לוקוב, מז'בוז', ופרוז'ני וקראקא. יסד ישיבות בכל מקומות כהונתו אליהן נהרו מאות תלמידים. רבים מתלמידיו היו מאוכלי שולחנו. מכל הקהילות שלחו לו כסף רב כדי שיוכל להנהיג את ישיבתו ברווח. התנגד ללימוד בפלפול וחיידוד ולמורים הוראות עפ"י השולחן ערוך לבד ללא ידיעת המקורות. חייב לימוד קבלה. כתב על הטור חידושים בשם 'בית חדש'. מטרתו הייתה לבאר את הטור ולהשלים את מה שהניח מרן בית יוסף ולא האריך בסוגיות התלמוד. לאחר שסיים לכתוב פנה לנגיד שיסייע בהדפסת החיבור.

הנגיד סירב, לאחר שהרב לחץ עליו, גילה שה'המגלה עמוקות' הודיע לו בחלום שהדפסת הספר תעלה בחייו של הב"ח. ר' יואל עמד על כך שחיבורו יודפס. את הכרך האחרון לא זכה לראות יוצא מבית הדפוס כיוון שנפטר. הרביץ תורה 40 שנים. העמיד תלמידים רבים מהם גדולי הדור. נפטר ב-כ' אדר ה'ת (1640). ציונו בקראקא שבפולין. חי כ-79 שנה. בספר 'שם הגדולים' החיד"א כתב שכאשר רבינו עלה לשמיים כרוז קרא: "פנו מקום לר' יואל מקראקא". כל מי שהיה בד' אמותיו בעת שהיה לומד היה מתרפא מחוליו.

מרבתי: אביו, ר' שמואל יפה. ר' ליבוש'ס מלובלין (רבו של בעל השל"ה). ר' הירש שור (תלמידו המובהק של הרמ"א). ר' פייבוש (ראש הישיבה ואב"ד בקראקוב). **בניו:** ר' יהודה לייב (דיין בקרקוב ואב"ד בהנשטין) ור' שמואל צבי הירש (אב"ד בפינטשוב). **חתניו:** ר' דוד הלוי סגל (הט"ר), ר' יהודה זעלקי מזי"א אשכנזי (דיין בקרקוב). **מתלמידיו:** ר' מנחם מנדל קרכמל (בעל שו"ת צמח צדק), ר' צבי הירש קלויזנר (אב"ד בלובוב ולובלין), ר' גרשון אשכנזי (מחבר 'עבודת הגרשוני'). **מספריו:** **בית חדש ימשיב דבר**- פירוש על רות • פירוש התפילה עפ"י קבלה • ביאור על פרדס רימונים • חידושים על התלמוד שמובאים בב"ח • חיבור על הש"ע שהתחיל לסדר כפי דבריו בב"ח או"ח • הגהות הב"ח: על ש"ס • שו"ת הב"ח.

לרבנו יואל היה תלמיד, עשיר ובעל צדקה, והיה מדריכו בהלכות נתינת הצדקה, והיו כל מעשי צדקותיו הן בגופו והן בממונו נעשים על פי רבו. יום אחד בא אדם לפני הגאון וסיפר: "מזה עשרות שנים חוכר אני את בית המזיגה מאדון הכפר ומתפרנס בכבוד, ועתה בא יהודי להשיג את גבולי ומפציר בפריץ יום-יום, ומבטיחו להעלות את דמי החכירה, ואני אנה אני בא!". ענהו הרב: "**לך לפלוני הגביר, ובקשו בשמי גמילות חסד בגופו, גדול כבודו בעיני הפריץ ולבטח יאות לבקשתו שלא לנשל אותך ממקומך**". מיד שם המוזג פעמיו לבית הגביר, וביקשו בשם הרב שיושעו מצרתו. שמע העשיר והבטיח לעשות מבוקשו. אך המוזג לא הסתפק בהבטחה והפציר בו שימחר לשוחח עם הפריץ. או אז התנצל העשיר ואמר: "**לא אוכל למלא מבוקשך כעת, כי עליי לצאת עוד מעט ליריד הגדול בלייפציג הנערך אחת לשנה. זמנו עובר, ואם לא אשתתף בו אפסיד הון רב!**"

חשכו עיניו של המוזג, וקרא: "**אם כך, אנה אני בא! משיג הגבול מגיע לפריץ מדי יום ומרבה עליו דברים, היום או מחר יטה את לבבו, ואז לא נוכל לעשות דברו!**". החל הגביר לחזק את לבו באמונה וביטחון: "הרי הובטחנו שאין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ולא תועיל אף תחבולה לפגוע בפרנסתו הקצובה. **התחזק באמונה, והריני מבטיח לך כי בשובי מן היריד לא אסור לביתי בטרם אכנס לפריץ, ובעזרת ה' אהיה שליח נאמן לטובתך!**". מששמע כך המוזג, נתרצה, שב לביתו וסיפר לאשתו על הבטחת העשיר שהפיחה תקווה בלבבו. אבל האישה לא מצאה ניחומים בדבריו, ופרצה בבכי מר והאשימתו שהוא, ורק הוא, אשם בכל מה שקרה. אילו אחר היה בא אל העשיר, לא היה מקבל את הדחייה, ולא היה מסתפק בפתגמי ביטחון. וכך עברו עליהם ימי בכי ומריבה, קדרות ועצב. אך יום רדף יום, ויריד לייפציג ננעל. **העשיר קיים הבטחתו ובדרכו לביתו סר למעונו של הפריץ, שוחח עימו, ואכן דבריו עשו פירות. הפריץ קרא למוזג וחדש עימו את החוזה לעשר שנים נוספות.**

שנים חלפו, והעשיר נפטר לבית עולמו. כבוד גדול עשו לו במותו, וספדוהו כהלכה כיאה לגביר רב חסד ובעל צדקה. כעבור ימים מספר בא בחלום אל רבו, בעל ר' יואל ואמר: "באתי, מורי ורבי, לספר לך איך קיבלו את פניי במרום, למען תפרסם את הדברים: בבואי, מצאתי כמה נשמות מחכות לדין, ביניהן שנים שהכרתים בעולם התחתון, שני קצבים שפשעו במלאכתם **והאכילו טריפות לעם השם**. האחד בא לפניך בחיים, התוודה על עונו וקיבל תיקון תשובה, והשני לא התחרט ומת מות רשע. הקצב הרשע בא על עונשו והשליכוהו למעמקי שאול. ואילו את הקצב בעל התשובה הובילו **מלאכי רחמים להיכל בעלי תשובה בתופים ובמחולות כאשר למראשותיו כתר המאיר באור יקרות ועליו חקוקות המילים: "צדיק גמור"**.

לאחר מכן נקראתי להתייצב לפני פמליה של מעלה. רעדתי כולי מפחד, אבל כל מעשי הצדקה והמצוות שקיימתי והתורה שלמדתי, כולם באו והעידו לזכותי ויצאתי זכאי בדין, ומלאכי שלום קדמוני והוליוני בקול שירה להיכל בגן עדן. השערים נפתחו לפני, וניחוח גן העדן פרץ בעדם, קורת רוח כזו, שאין דוגמתה בעולם התחתון! **ביקשתי להתקדם ולהיכנס בשערי האורה- והנה מלאך בא וחסם את הכניסה!**

שאלתי: "מי אתה ומה עשיתי לך שאתה סוגר את הדלת בפניי?" וענה: "**אני המלאך שנברא ממצוות גמילות החסד שעשית עם המוזג, כששכנעת את הפריץ להאריך את חכירתו בעשר שנים!**". תמהתי: "אם מלאך של מצווה מדוע תעמוד לי לשטן? הזה שכרי על כך שבטרם שבתי לביתי סרתי אל הפריץ והצלתי משפחה מישראל?"

והמלאך ענה: "אמת שעשית לו טובה עצומה, ושכרה ממתי בגן העדן. אבל אינך יודע כמה דמעות נשפכו בגללך בטרם באה הישועה, בעוד אתה שוהה ביריד. דע לך, שדבר אינו נאבד, וכל דמעה תובעת עונש, כל התמהמהות תובעת גמול!". הצטדקתי ואמרתי כי לא בזדון עשיתי, אלא כדי להציל את כספי, שהרי לא ניתן לדחות את ימי היריד. אבל דבר לא הועיל, המלאך חסם את הכניסה לגן העדן, וישבתי שם כמספר הימים, השעות והרגעים אשר שהיתי ביריד. ריח גן העדן עילף את נפשי, ואין לשער את צערי בכל רגע ורגע בו כלתה נפשי להגיע למקום מנוחתי אשר מנגד אראהו ושמה לא אבוא עד כלות המועד". כינס בעל הבית-חדש את בני עדתו, וסח לפניהם את הדברים לאמור: "**הביטו וראו עד כמה יש להיות זריזים לדבר מצווה, לחוש ולא להתמהמה לעשותה**".

הגאון רבי משה לאנדינסקי זצ"ל - נולד בעיירה קנישין הסמוכה לביאליסטוק בשנת ה'תרכ"ב (1862). עוד בילדותו הפליא כל רואיו ומכיריו בזכרונם הבלתי טבעי וראו בו שעתיד לגדולות. בצעירותו למד תקופה קצרה בעיר מולדתו ולאחר מכן עבר ללמוד ברזנאי. שם נודע לאחד מבני העלייה המועטים שזכו לכותרה של תורה. לאחר נישואיו נמנה עם אברכי כולל ברודסקי בוולוז'ין. שם למד כשמונה שנים, כאשר בשלוש השנים הראשונות לא עזב את המקום, ולא התראה אפילו עם אשתו ובתו הקטנה. התפרסם לבקי וגאון בישיבת וולוז'ין.

בשנת ה'תר"ס (1900) נקרא על ידי ה'חפץ חיים' לכהן כראש הישיבה בישיבתו בראדין. כעבור שנים אחדות מונה לצדו הרב נפתלי טרופ. במשך זמן זה אף ערך רבינו לחפץ חיים אחדים מספריו. בתקופת מלחמת העולם הראשונה, לאחר שהרוסים נסוגו והצבא הגרמני התקרב לראדין, התקבלה החלטה שהישיבה תתפצל לשתיים, חלק אחד יישאר בראדין והשני ינוע לתוך רוסיה. רבינו ומעט מהתלמידים נותרו בראדין. בשנת ה'תרפ"א (1921) שבו הגולים לראדין. לאחר פטירת ה'חפץ חיים' הורע מצבה הכלכלי של הישיבה ורבינו נאלץ לנסוע ללונדון כדי לגייס כסף להחזקת הישיבה. נפטר ב-כ' באדר ב' ה'תרצ"ז (1938). חי כ-76 שנים. ציונו בראדין.

אביו: ר' דוד. **אמו:** מרת צביה. **אשתו:** מרת רחל (בת הגביר ר' ישראל נימן מקנישין - נישא בהיותו כבן 22 שנים). **מרביתיו:** ר' שבתי וולך (גאב"ד בעיר רזנאי), ר' נפתלי צבי יהודה ברלין (הנצי"ב מוולוז'ין). **ילדיו:** מרת צירל (נישאה לר' אברהם ישראל משה סלומון- מיסד וראש בית אולפנא ללימוד הירושלמי בירושלים), ר' נחמן דוד (מייסד הישיבה הגדולה בגייטסהד שבאנגליה, מספר שנים כיהן שם כראש הישיבה, ולאחר מכן עבר לניו יורק, שם כיהן בישיבת חפץ חיים), מרת דאבא (נישאה לר' אברהם סחרוב הי"ד- נרצח בשואה, אב"ד טראבי פלך וילנא), מרת פריידא (נישאה לר' זלמן פליטניק, גאב"ד ליברפול), ר' אלכסנדר זיסקינד מווקשנה הי"ד (נרצח בשואה), ר' מרדכי (רב בנובופהוסט שבפולין, באמריקה, ולאחר מכן שימש כר"מ ומנהל ישיבת חפץ חיים בניו יורק). **מספריו:** •בשבילי ראדין – על הישיבה בראדין ותולדות חייו של הרב לאנדינסקי (נכתב ע"י ר' מנחם מנדל).

בהיותו בחור בישיבת וולוז'ין למד בישיבה שלוש שנים רצופות בלא שבא לביתו אפילו פעם אחת. לאחר זמן זה, לקראת חג הפסח נסע לביתו, הוריו התרגשו מאוד מביקורו של בנם לאחר פרק זמן זה שלא ראו אותו. לאחר קבלת הפנים ודרישות השלום, התעניין אביו בקורות אותו בישיבה, "איך אתה לומד? האם יש לך חברות? שאל. "חברות, אין לי", ענה הבן, "יש לי רק חברות אחת!".

"מדוע רק חברות אחת? וכי לא מצאת עוד חברים שילמדו איתך?" תמה האב המודאג, "לא היה לי צורך ביותר מחברות אחת" הסביר. "ביום הראשון ללימודי בישיבה קבעתי חברות בסדר בוקר, וב"ה למדנו טוב. המשכנו גם ללמוד אחר הצהריים, וכיוון שהלימוד איתו היה כל כך מתאים וטוב, המשכנו גם ללמוד בערב ובליילה, וכך אנחנו לומדים כל יום כחמש עשרה שעות, וב"ה ההצלחה מאירה לנו פנים עד שלא היה צורך להחליף את החברות במשך כל שלושת השנים". "איך קוראים לחברות המוצלח הזה?" התעניין האב, "אינני יודע", ענה הבן, "מה? שלוש שנים אתם לומדים יחד, ואיך יודע את שמו?" והלה ענה בתמימות ופשטות: "לא היה לי מתי לשאול אותו, כל דקה שהייתה לנו ניצלנו ללימוד, ובדקה הזו שהייתי שואל אותו, במקום זה - פשוט למדנו. אבל", המשיך הבן בתמימותו – "אם חשוב לאבא לדעת איך קוראים לו, כשאגיע לישיבה אשאל אותו ואשלח לאבא את שמו בכתב", ענה לו האב: "אין זה חשוב כלל, רק שאלתי כדרכם של בני אדם".

אחד מתלמידי ישיבת ראדין, שח בפני ראש הישיבה (רבינו) את מועקת לבו, על כך שאינו מצליח להירדם בלילות, ובעלותו על משכבו, השינה ממנו והלאה. שאלו ר' משה: 'כמה זמן עובר מאז עלותך על יצועך עד שאתה נרדם?' - "בין עשרים דקות למחצית השעה", ענה התלמיד. "אם כן", הגיב הצדיק, "אשריך וטוב לך, בפרק זמן כזה, אתה מסוגל לחזור בעל פה על כעשרים דפי גמרא!".

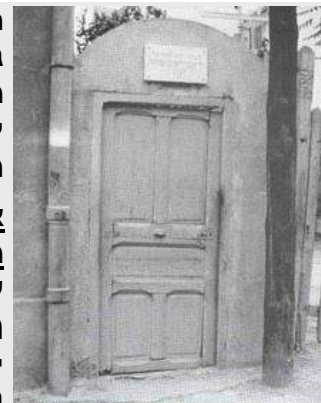
לאחר שרבינו התאלמן מאשתו, זכיתי ללון עמו בביתו. המראה שנתגלה לעיני היה מפליא. נוכחתי לראות, שאצל רבינו, הכל היה שווה להתמדת התורה אין הבדל היכן הוא לומד, ליד השולחן, או ליד המיטה. בעלותו על יצועו, המשיך פיו לשנן משניות וגמרות כסדר. למד במיטתו מתוך זכרונם, ונדמה כאילו ספר פתוח לפניו והוא לומד מתוכו. לפעמים אירע שמילה נשמטה מזיכרונו, או אז, קם וניגש לארון הספרים, פתח את הגמרא והשלים את המילה החסרה, וחזר למיטתו, כשהוא ממשיך לגרוס ולשנן, עד שתקפתו שינה. (לילות כימים)

תורת ה' שכנה בלבו של רבינו. ידענות מופלאה הייתה לו בכל התורה כולה. פעם אחת הוא נסע עם עגלון לכיוון ראדין, ובדרך עסק במה שאהבה נפשו, לימוד התורה. כיוון שלא היו עמו ספרים – חזר על משניות בעל פה. לפתע, כשהיה באמצע סדר נזיקין נעצר במשנה אחת, הוא לא ידע כיצד להמשיך, מילה אחת הייתה חסרה לו. לאחר מספר דקות הם נעצרו ליד אכסניה. רבינו ירד מהעגלה ורץ במהירות אל בעל האכסניה, שהיה יהודי, ושאל אותו אם יש לו משניות סדר נזיקין, "כן" השיב הלה, "במקרה, זהו הכרך היחיד שיש לי משישה סדרי משנה", לקח רבינו את המשניות, ומצא את המילה שהייתה חסרה לו בשטף לימודו. הוא המשיך בלימוד המשניות בעל פה, ותיכף ומיד יצא אל הכרכה כדי להמשיך בנסיעה.

בהגיעו לראדין, סיפר ל'חפץ חיים' את אשר קרהו, ואת פרשת הניסים הגדולים בהמציא לו הקב"ה בעל אכסניה יהודי, שהכרך היחיד מהשישה סדרי משנה שהיה לו, היה סדר נזיקין. שמע ה'חפץ חיים' את דבריו כשראשו כפוף, כדרכו בקודש, והחל למלמל לעצמו "ר' משה, בעולם האמת אין בעל אכסניה שם - אם באים ויודעים את המשניות אז יודעים, ואם לא יודעים - אף אחד לא ייתן לך משניות להסתכל בהם, אף אחד לא יתן אותך, אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו!".

אם ראשונים כמלאכים – הגאון הרב אברהם בן מוסא זצ"ל

הגאון רבי אברהם בן מוסא זצ"ל: נולד בתיטואן (מרוקו הספרדית) בשנת ה'ת"כ (1660). **גאון בנגלה ובתורת הנסתר.** היה עני מרוד כל חייו. פעל רבות להפצת קבלת האריז"ל. **מלומד בניסים.** נודע כאיש קדוש וטהור. לא אחת השתמש בשמות קדושים על מנת לסייע לבני עמו ולקהילות אשר נרדפו ע"י מלכת מרוקו, אך לאחר שבוטלו גזרותיה, חשש פן יתגלו מעשיו והיגר עם אשתו לטוניס. נפטר ב-כ"א אדר ה'תק"א (1741). חי כ-81 שנים. ציונו בטוניס.

אביו: ר' שלמה. **מרביתיו:** ר' יעקב מארג'. **מספריו:** **ימנחת סוטה** **יאוצרות החיים** **מפיוטיו:** נרדי נתן ריחו, שיר ידידות, ביום צאתי ממצרים (את פיוטיו התאים ללחנים של שירים עבריים קודמים).

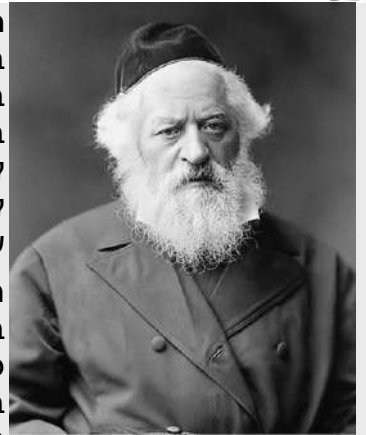
תחילה התגורר במדינת מרוקו. באותה תקופה שלט בעיר "שריף" (מנהיג רוחני של המוסלמים) שונא ישראל, שתמיד חיפש אמתלא להצר ליהודים. לר' אברהם היה שכן יהודי ירא שמים ובעל לב טוב. בשעת בוקר אחד עבר האיש בלא כוונה בשטח חצרו של השריף, קם בעל הבית והרג את היהודי.

כששמעה אמו של רבינו על רציחתו של השכן היהודי, נעצבה אל ליבה והחלה לבכות, באותו רגע חזר בנה אברהם מהתלמוד תורה, **והוא כבן שש שנים.** "מה לך, אמי היקרה שאת בוכה?" - שאל הבן. סיפרה לו אמו. "אין לך מה לחשוש", אמר, "מוכרח אני לנקום את נקמתו של היהודי". ישב ר' אברהם בביתו וכתב שם קדוש על פיסת נייר, ולאחר מכן הלך לשוק וקנה שם מחרוזות של חרוזים מסוגים שונים, והתהלך ליד בית השריף, בהכריזו בקול רם, שברשותו חרוזים למכירה. יצאה המשרתת של השריף ואמרה מתוך דאגה: 'יהודי אל תעבור בדרך זו, כי השריף עלול להורגך כפי שעשה אתמול'. בדיוק לזה ציפה ר' אברהם. משראה כי לב טוב יש למשרתת, נתן לה בתור תשורה על דאגתה את אחת משרשרות החרוזים שבידו. כשהבחין, כי היא מתבוננת בהם בהתפעלות, אמר לה: "**אם תיקחי את הפתק הזה ותזרקי לבאר המים של אדונך- אתן לך את כל החרוזים במתנה**". הסכימה 'לעסקה', לקחה את פיסת הנייר וזרקה אותה לבאר המים, ובתמורה קיבלה את החרוזים. באותו זמן היו בבית השריף כשבעים נפש שכללו את בניו, נכדיו ומשרתיו. **בארוחה הבאה שתו כולם מים, שנשאבו מבאר המים עם הפתק, ועל אתר כולם נפטרו.** למלך היה הרגל קבוע, הוא לא היה יוצא מביתו לפני שבא השריף לברכו. באותו יום שמת השריף והמלך ראה שהוא מתמהמה לבוא, שיגר לביתו שניים מעבדיו. לאחר בירור שעשו, התחוורה להם התמונה: השריף ובניו ביתו ללא רוח חיים. שבו השליחים וסיפרו למלכם על המראה המוזר, שהתגלה לעיניהם. המלך כינס מיד את כל שריו ויועציו על מנת להתייעץ איתם כיצד לחקור מקרה מוזר זה. ולאחר שעות רבות של דיונים עקרים, הגיעו למסקנה, כי עניין מסובך זה, רק חכמי היהודים יודעים לפותרו.

שלח המלך לקרוא לרבים של היהודים וביקשו לברר, מי האשם במות השריף ובניו. הרב, שהופתע מכל העניין, ביקש ארכה של שלושים יום כדי לברר את העניין. המלך הסכים והרב חזר למקומו. משנכנס הרב לביהמ"ד, הגיעו ר' אברהם וחבריו ללמוד אצלו, וראו אותו דואג. ר' אברהם שכבר שמע על זימון הרב למלך, הבין כי הוטל על הרב לפענח את עניין מות השריף, וע"כ ניגש לרב וסיפר בסתר את השתלשלות העניינים. התפעל הרב מגודל חכמתו של תלמידו הצעיר, אולם הורה לו כי עליו לעבור למדינה אחרת, מחשש שמא יתגלה מי האשם האמיתי במות השריף, וגם מצד העובדה שהיה ר' אברהם צריך להתייעץ עם הרב, וכבר אמרו חכמים "כל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה", לכן הורה לו, שיקבל על עצמו גלות, ועונו יכופר. משקיבל רבינו על עצמו את מצוות רבו, מסר לו הרב סכום כסף להוצאות הדרך שיספיק לו להגיע עם אמו לטוניס, ונפרד ממנו לשלום. לאחר מכן ניגש הרב למלך, ואמר לו כי לאחר שחקר ודרש היטב בעניין, נראה לו, כי **המקרה אירע כתוצאה מתנור החימום שהיה בביתו של השריף.** המלך, ששמע השערה זו גם משריו ויועציו, קיבל את הדברים כמו שהם, ולא המשיך לחקור עוד. **ר' אברהם המשיך לגדול בתורה בתוניס, והתפרסם שם כאחד החכמים המקובלים הגדולים.**

מסופר על מלכת מרוקו כי מרשעת הייתה, והיהודים היו בעיניה כקוצים. בכל יום היית מסיתה את המלך כנגד היהודים. כאשר שמע ההכפשות נשמע, קבלו בני הקהילה בפני רבם, ר' אברהם בן מוסא. עשה הרב מה שעשה, **וכל מאכל שביקשה המלכה להכניס לפיה הדיף ריח צחנה עד שאי אפשר היה לעמוד בקרבתה.** הבינה המלכה מה מקור אסונה, והרב נאלץ לברוח לטוניס הסמוכה. כאשר הגיעו הרב ורעייתו לעיר, שכר חדר באכסניה ויצא העירה. בדרכו פגש ביהודי. שאלו הרב על חכמי העיר וראשיה. ענה לו הלה: "הערב נערכת חתונה מפוארת של אחד מבני העשירים, ומובטח, שכל אנשי הקהילה ישתתפו בה. יבוא מר, ויכיר את רבניה ונכבדיה של הקהילה". הודה הרב על עצתו ושאל לכתובתו של בעל השמחה. בהגיעו, מצא את השער פתוח לרווחה, השולחנות ערוכים. בעלי השמחה והאורחים טרם הגיעו. ישב הצדיק ליד אחד השולחנות וביקש לפוש מעט מטורח הדרך. כעבור שעה קלה החלו האורחים להגיע ובעלי השמחה קידמו את פניהם והושיבו במקומותיהם. או אז הבחין בעל הבית ופנה אל המחתן ושאל: "כלום איש זה מקרובי משפחתך?", ענה לו הלה: "אינני מכיר". "אף אני איני מכיר", השיב בעל הבית והוסיף באומרו: "**הלך עני הוא זה שנקלע לשמחתנו, אולם בבגדיו הוא מבייש את החתונה**". מילים אלו הוסיף בקול רם, עד כי נדמה שכל האורחים שמעו זאת. הם הביטו בהלך הזר. ר' אברהם קם בקרי אף ועזב את המקום בלא אומר ודברים.

פנה בעל הבית אל המטבח להביא תקרובת לאורחים. **לפתע חש, כי הוכה בסנוורים ואינו יכול אף לפתוח את עיניו. בתחילה חשב כי מדובר בסחרחורת קלה. אך בחלוף עוד מספר דקות נתבדה. הוא אינו יכול לראות מאומה, הוא הפך לעיוור.** המחותן, שהבחין כי חלף זמן רב והתקרובת טרם הגיעה לשולחן, החליט לגשת למטבח. מה הופתע למצוא את בעל הבית בוכה. כאשר שאלו מה קרה, השיבו כי מאור עיניו ניטל ממנו ואינו מבין בשל מי הצרה. חשב חותנו ואמר: "חוששני, שנענשת על שפגעת בכבוד האורח הזר. אולי הוא תלמיד חכם, והקב"ה תבע את עלבוננו מידך". החלו לחפשו, אך הוא נעלם ואיננו. שאלו עליו, ואיש לא הכיר! לבסוף אמר אחד האורחים, שנדמה לו כי פגש באורח זה ברחוב פלוני, ויעצו להגיע לחתונה. מיהרו לשם ושאלו עליו. הפנו אותם אל האכסניה שבה נמצא. נקשו על הדלת. הרבנית יצאה באומרה: "הרב ישן, עייף הוא מטורח הדרך". הבינו, כי אכן מדובר ברב, תלמיד חכם. "אנא ממך", פנו אליה בלשון תחנונים, "אנו מבקשים ממך בכל לשון של בקשה כי תעירי אותו. העניין אינו סובל דיחוי". נגשה אל הרב, ואמרה לו: "אנשים עומדים בחוץ ומבקשים לשוחח עימך". ענה בעלה: "**מה הוא רוצה, הרי כבר הסתמאו עיניו. כלום לא די לו בכך?**". נחרדה אשתו והפצירה בו: "אנא, קום ושמע מה בפייהם". הרב הסכים, והם נכנסו לחדרו. נפל בעל הבית העיוור בבכי ובתחנונים והעתיר, כי הרב יסכים וימחל לו, על אשר לא ידע על כבוד מעלתו. "**לא על כבודי הקפדתי**", השיב הרב, "**אלא על כך, שאתה דן את האדם לפי בגדיו וחיצוניותו.** שאתה עובר על דברי רבותינו: 'אל תהי בז לכל אדם'. אם תבטיח נאמנה, כי מהיום והלאה תכבד כל אדם, עני כעשיר, ותאכיל כל רעב ותארח כל אדם, אתפלל לפני הקב"ה כי יפקח עיניך ותשוב לראות כבראשונה. על אתר הבטיח בעל השמחה, ור' אברהם העביר את ידו על עיניו באומרו: "סר עוונך וחסאתך תכופר". **מיד באותו רגע שבה אליו ראייתו, ואז חזרו אל מסיבת החתונה - ושמו של ר' אברהם בן מוסא הפך נערץ וקדוש.**

הגאון הרב יצחק אלחנן ספקטור זצ"ל – נולד בשנת ה'תקע"ז (1817) בעיירה ראש (בלרוס). בשנת ה'תקצ"ז (1837) בטרם מלאו לו עשרים שנים, התמנה לשמש רב בעיר קטנה זבלין. בשנת ה'תקצ"ט (1839) החל לשמש כרב בעיר ברזה. בשנת ה'תר"ז (1847) נבחר לרב בנסביז', ובשנת ה'תרי"א (1851) שימש כרב בעיר נוברדוק. ומשנת ה'תרכ"ד (1864) החל לשמש כאב"ד בקובנה. שם יסד את ישיבת הפרושים. גאון אדיר. מגדולי האחרונים. נחשב לפוסק מומחה ורבנים רבים פנו אליו בשאלותיהם, היה הרב הצעיר בין ועד הרבנים שהתעמקו בהנהגת הישיבה מוולאז'ין.

רבינו יחד עם ר' ישראל סלנטר ואחרים, ארגן שתדלנות קבועה למניעת גזירות השלטון ברוסיה, ענייני כלל וענייני פרט, דברים העומדים ברומו של עולם ועניינים של מה בכך. קיבל כל אחד במאור פנים. כאשר היה צריך לבקש מעשירי קובנה טובה עבור עניי העיר – הלך בעצמו לביתם. השכין שלום בין איש לאיש. שקידתו הייתה לשם דבר, במוצאי יום הכיפורים אכל מעט ומייד שב ללמוד בבית המדרש. לחם נגד מספר חוקים של הממשלה הרוסית. על שמו נקראו ישיבות רבות, בתי כנסת, שכונת נחלת יצחק בת"א, בית החיים, רחובות רבים. שימש כרבה של קובנה במשך 32 שנים עד פטירתו. נפטר בקובנה ב-כ"א אדר ה'תרנ"ו (1896). חי כ-79 שנים.

אביו: ר' ישראל איסר (שימש כמו"ץ). **אמו:** מרת רחל. **מרביתיו:** אביו, ר' ישראל איסר, ר' אליהו שיק, ר' בנימין דיסקין. **נשותיו:** מרת שרה רייזל (בהיותו בן 13 – זוג ראשון). מרת חנה דוידסון מייזלש (נישא בהיותו כבן 66 – זוג שני). **חבר תלמיד:** ר' יהושע ליב דיסקין (הרב מבריסק). **ילדיו:** ר' חיים, ר' צבי הירש (שימש כדרשן בוילנא ומילא את מקום אביו בקובנה). ר' בנימין, מרת רחל (נישאה לר' חיים סולצובסקי). **מספריו:** **באר יצחק** – שו"ת **ינחל יצחק** – שו"ת על חושן משפט **יעין יצחק** – שו"ת **יעץ פרי** – מאמר לחיזוק לומדי התורה **מעייין יצחק**.

בילדותו למד מתוך עניות מופלגת. נקדו לו מנעליו, וקשר אותם בחוטים, עד שנקרעו לגמרי, ולא מצא עצה לנפשו, אז נזכר הוא שגביר מסויים בעיר מחתן היום את אחד מבניו, חשב לעצמו בטח ביום זה שנפשו של אדם רחבה, אם יבקש מנעלים בוודאי יתן לילד עני. אזר הוא אומץ ופנה לאותו הגביר, אמר לו הגביר: "אם תלך לעבוד, אזי תרוויח כסף ולא תזדקק למתנת בשר ודם ותוכל לרכוש נעלים".

לימים כשנודע גאון עוזו של רבי יצחק אלחנן הגיע הרב לווינא בכדי להדפיס את ספרו "באר-יצחק", הגיעו כעשרים אלף איש לחלוק לרב כבוד, והדבר השאיר רושם עז עד שמושל מחוז ווילנא אסר על הרב לשוב מאחר והכבוד שהעניקו לו היה רב מן הכבוד שניתן לצאר. בין הבאים היה אותו גביר, פנה הגביר ואמר שהוא מוכן לשלם את ההוצאות, אמר לו רבי יצחק אלחנן **"אחרת את המועד!"** לתדהמת בניו סיפר לבניו את מה שקרה בצעירותו והוסיף שיתכן כי אם היה מקבל זוג נעלים, אזי היה מגיע להשגים גבוהים יותר.

כבוד הבריות היה בראש מעיינותיו, פעם אחת יצא בעיר, ועימו אחד מעסקני קובנה כדי לגבות צדקה עבור בעל בית שירד מנכסיו, ומשום שאותו בעל הבית היה ידוע בעיר ומכובד על הבריות, גמרו ביניהם להעלים את שמו מן הנותנים. בהליכתם נכנסו אצל עשיר אחד, שמובטחים היו בו שיתן להם נדבה הגונה, קיבלם העשיר בסבר פנים יפות ושאלם לפשר בואם, או אז השיבו לו למטרת בואם, "מי הוא?" שאל העשיר אשר נכנסה בו רוח סקרנות.

"אין אנו יכולים לגלות" אמר רבי רבינו, שכן אדם חשוב הוא שירד מנכסיו. העשיר אמר: "רבי, הריני נותן עשרים וחמישה רובל לצדקה ובלבד שיאמר לי לשם מי הוא בא". אולם רבינו בשלו: "אין אני יכול לגלות" ראה העשיר כך ואמר: "רבי, אני נותן לך חמישים רובל, הן סכום זה אינו דבר מועט", ורבינו בשלו. אף מאה רובל שהציע העשיר לא עמדו לו: "רבי, יודיע לי את שמו ואני מבטיח שלא אגלה לשום איש", אולם רבי יצחק לא זז מדעתו. כיוון ששמע העשיר כך, נטל רשות מהעסקן והכניס את רבינו לחדר פנימי, שם שפך העשיר את כל לבו לפני רבי יצחק אלחנן השעה דחוקה לו מאד, הוא הולך ויורד מיום ליום, והוא רצה להיכנס לרב לבקש את עזרתו, אולם חשש הוא שמא יודע הדבר לבריות, עכשיו שראה עד כמה זהיר הרב בכבודו של אדם, הוא מבקש ממנו שירחם עליו ויוציאו מצרה לרווחה.

יפר הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, "פעם אחת עסקתי בענייני מסויים שבו חווה דעתו הגאון רבי יצחק אלחנן, **דעתי היתה שונה מדעתו וחלקתי על דבריו,** באותו בוקר נכנסו הבולשביקים לעיר שהייתי בה נמלטתי לבית אחד שבו התגוררה אשה אלמנה, חיפשתי ספר ללמוד בו ולא מצאתי, פניתי אל האלמנה, ושאלתי אותה אם תוכל לספק לי ספר? אז נזכרה שיש לה ספר אחד שעל אחד הארונות, שהושאר בידה לפני זמן רב ע"י מאן דהוא, נטלתי את הספר ולמרבה הפלא היה זה אחד מספריו של רבי יצחק אלחנן.

כאשר פתחתי, **נפתח הספר במקום שבו הוא דן בנושא שחלקתי עליו. מיד הבנתי שהגזירה נגזרה ועוד היום אתפס,** וכך היה עבור שעות מועטות והבולשביקים עצרוני והגלו אותי לגלות. לילה אחד אחר חדשים ארוכים של שהייה במחנה סיביר בשוכבי על דרגש העץ, ישנתי **וראיתי בחלומי את רבי יצחק אלחנן מסתכל עלי ומחייך,** משהקיצתי ניגשתי אל עורך דין שהיה שם ואמרתי לו: "ראה, היום אשתחרר!", וכך באמת היה אותו יום ערב יום הכיפורים באו ואמרו לי שאני משוחרר".

בימי חייו האחרונים, כשכבר היה במצב של תשישות ואפיסות כוחות נזכר שבכיס בגדו מונח מכתב בעניין עגונה אחת, הוא נייער באמצע הלילה התיישב במיטתו, ואמר לאחד ממקורביו, כאן בכיס בגדי מונחת עגונה אחת ויש להתירה מכבליה, הוא ביקש להגיש לו ספרים עיין בהם **"ברוך השם, היא מותרת"** דובבו שפתיו של הגאון כשפניו מוארים באור השקיעה.

הרב אלימלך וייסבלום מליז'נסק זצ"ל הידוע כבעל 'נועם אלימלך': נולד בשנת ה'תע"ז (1717) בכפר טיקטין שבפולין למשפחה בת שישה ילדים. נקרא על שם סבו. עוד בצעירותו למד את תורת הנגלה והנסתר וסיגף עצמו בתעניות. הלך בעקבות אחיו ר' זושא ללמוד אצל המגיד ממזריטש.

ערך 'גלות' במשך שמונה שנים עם אחיו הבכור ר' זושא (ר' משולם זוסיא מאניפולי) כדי לסגף את גופם ולטהר את נפשותיהם, אך מטרתם העיקרית הייתה, לזכות את בני ישראל ולהחזירם למוטב. לאחר פטירת המגיד ממזריטש מונה במקומו למנהיג תנועת החסידות. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. חילק את כל כספי הפדיונות עוד באותו יום לעניים ולא השאיר פרוטה בכיסו.** נפטר ב-כ"א אדר ה'תקמ"ז (1786) בליז'נסק. חי כ-69 שנים. בנו ר' אלעזר שימש במקומו.

סבא: ר' אלימלך (מצד האב). **אביו:** ר' אליעזר ליפא. **אמו:** מרת מירל מיריש. **נשותיו:** מרת גיטל (זיווג ראשון) מרת שפרינצא (זיווג שני). **אחיו:** ר' אברהם, ר' נתן (אב"ד סטוצין) ור' זושא. **אחיותיו:** מרת חווה, מרת עלקא. **בניו:** ר' אלעזר מליז'נסק (ממלא מקום אביו), ר' אליעזר ליפמן מחמלניק (מח"ס אורח לצדיק) ור' יעקב ממוגלניץ. **בנותיו:** מרת אסתר עטיל (נישאה לר' ישראל לייב אלבוים), מרת מירל מיריש (נישאה לר' משה אליה אלויץ). **מרבותיו:** ר' דב בער (המגיד ממזריטש). **מתלמידיו:** ר' יעקב יצחק הלוי הורביץ (ה'חזקה מלובלין'), ר' ישראל הופשטיין (המגיד מקוז'ניץ), ר' אברהם יהושע השיל (הצדיק מאפטא), ר' אהרון לייב מפרמישלאן, ר' לוי יצחק מברדיצ'ב, ר' מנחם מנדל מרימנוב, ר' משה לייב מסאסוב, ר' נפתלי צבי הורביץ מרופשיץ, ר' מרדכי מנשיץ. **מספריו:** **ינועם אלימלך** - ספר חסידות ע"פ פרשיות השבוע • **ליקוטי שושנה**

במשך שנים רבינו ואחיו ערכו גלות. במקומות רבים, שלא הכירו אותם פגעו בהם ואפילו חשדו בהם בגניבה. פעם נכנס רבינו בדרכו לבית-מרזח כדי לרחוץ את ידיו. לשם כך פנה למטבח. בזמן ששהה שם, אפו במטבח לחם, והניחו את הכיכרות על השולחן. והנה התגנב פניהם איש נוכרי וגנב אחד מהלחמים. כשנתגלה חסרונו של הכיכר, אמרה אחת המשרתות: "בוודאי האיש העני לבוש הקרעים, שנטל את ידו, גנב את הכיכר". כששמע בעל הבית דברים אלו, רגז מאוד, וציווה על עבדו הגוי לרדוף אחר העני, לתפוס אותו ולהכותו כראוי לגנב.

העבד השיג את רבינו, והיכה מכות נמרצות. ר' אלימלך קיבל את היסורים באהבה, ולא אמר דבר, אך בשמיים לא נמחל כבודו ובאותה עת **שהעבד הכהו, פרצה דלקה בבית המרזח.** בהלה אחזה בבני הבית, והם מיהרו למלא דליי מים ולנסות ולכבות את האש, אך הלהבות התפשטו והם לא הצליחו להשתלט עליהן. **"אולי דלקה היא עונשי, ששלחתי את עבדי להכות יהודי עני, אשר ייתכן כי הוא חף מפשע",** חשב בעל בית-המרזח. הוא עלה מיד על סוסו, ורכב במהירות לעצור את העבד בדרכו אך ראה את העבד מולו והוא סיפר לו שהיכה את העבד. "היכן הוא?" שאל האדון, "ביער ממזל", השיב העבד. מיד פתח בעל הבית בדהרה לעבר היער.

ליד אחד העצים, פניו מופנות אל האילן, עמד רבינו וקרא: **"ריבונו של עולם! לא אתפלל מנחה לפניך, עד שתכבה את השרפה שפרצה בביתו של היהודי".** כך צעק. הבין בעל בית-המרזח, שלפניו עומד איש קדוש, והוא נפל לפני רגליו, והתחנן כי שמחל לו. "הנני מוחל בלב שלם", אמר. **לאחר מכן שב האיש אל ביתו, וכאשר הגיע אליו, ראה כי האש כבר כבתה.**

באחת השנים בר"ה לפני התקיעות ר' אלימלך שהה בחדרו הצדדי, והכין עצמו לתקיעות, והנה בא אליו אליהו הנביא, ועמו זקן אחד בעל הדרת פנים. סיפר אליהו לרבינו שהיה קטרוג גדול בשמיים וכמעט נגזר על העולם להיחרב, אלא ששני אנשים סמכו את העולם שלא יפול, והתבטלה הגזרה. שאל הרב את אליהו הנביא: "מי הזקן העומד לידך", "אברהם אבינו", השיב. "ומי הם האנשים שהחזיקו את העולם?" "אחד מהם הוא ר' שמלקא מניקלשבורג". "ומיהו השני?" שאל: "זאת לא אוכל להודיע לך". אחרי ראש השנה נסע ר' אלימלך לניקלשבורג להודות לרבי שמלקא שבזכותו ניצל העולם. כאשר פתח את הדלת, אמר לו ר' שמלקא: "שלום עליכם! הלא יודע אתה כי לולא אני ואתה, היה העולם עלול ליפול". עתה נודע לר' אלימלך, כי הוא היה השני. (ה'אחים הקדושים')

כאשר נפטר רבי דוב בער, החליטו התלמידים למנות את רבינו כרבה. בדרך לליז'נסק שקעה השמש, והם נכנסו לאכסניה וביקשו מבעל האכסניה להקצות עבור רבה חדר מיוחד. בבוקר, לתמהונם הרב, רבינו עדיין ישן. התפלאו החסידים והחלו להתחרט שקיבלו אותו כממלא מקומו של המגיד. את המגיד לא ראו מעולם יושן שעות מספר. משעברו עוד שעות מספר, והרבי עדיין ישן, פנו לר' זושא וביקשוהו להעיר את אחיו. "אם רצונכם להעירו, אין דבר קל מזה", אמר. הוא הלך אל חדר, הניח את ידו על המזוזה שבפתח. מיד באותו רגע הקיץ רבינו וקם ממיטתו. התפלאו החסידים ור' זושא הסביר: "כל אדם צריך לצייר לנגד עיניו את שם הויה. כמו שנאמר: "שיווית ה' לנגדי תמיד". אך כאשר האדם הולך לישון, כיצד יכול שם הויה להיות מול עיניו? אלא שסומך הוא על השם שכתוב על המזוזה. לכן כאשר הנחתי את ידי על המזוזה, לכסות את השם, לא יכול עוד ר' אלימלך לישון, כי לא היה לו עוד על מה לסמוך. משום כך מוכרח היה לקום מיד ממיטתו ולצייר את השם לנגד עיניו". כששמעו החסידים דברים אלו נחה דעתם, ואמרו: "ראוי ר' אלימלך למלא את מקומו ר' בער המגיד".

האדמו"ר הרב יצחק מאיר אלתר (רוטנברג) זצ"ל: נולד במגנישוב שבפולין בשנת ה'תקנ"ט (1799). רב קהילת מגנישוב. מייסד חסידות גור. הגיע ממשפחה של רבנים שייחוסה מגיע עד רש"י. הראשון מבית רוטנברג הוא בעל התוספות המפורסם הרב מאיר מרוטנבורג.

רבינו נאלץ לשנות את שם משפחתו בגלל השתתפותו בתנועה לשחרור פולין שדוכאה ביד קשה על ידי השלטון הרוסי. מגדולי הפוסקים. **גאון אדיר**. כינוהו 'העילוי ממגנישוב' ולאחר מכן 'העילוי הפולני'. התפלל בהתלהבות. שש לקיים כל מצווה. **שלושה עשר ילדים היו לו, אולם חוץ מבנו בכורו, ר' אברהם מרדכי, כולם נפטרו בחייו.**

כאשר הוציא השלטון הרוסי בפולין חוק לפיו נאסר על היהודים לגדל פאות וזקן, ללבוש מעילים ארוכים, לחבוש שטריימל- רבינו עמד בתוקף בראש המערכה ופסק "ייהרג ואל יעבור". כשדבריו התפשטו בקרב הציבור, אנשי השלטון הרוסי אסרו את רבינו בטענה שהוא מסית כנגד השלטון. המוני יהודים שראו במאסרו השפלה זדונית יצאו לרחוב והפגינו כנגד מעשה זה. כבר למחרת שוחרר הרב **מאחר והמושל חשש מניסיון הפיכה.**

פעם הביא לרבו, השרף מקוצק, ספר שחיבר על שולחן ערוך – חושן משפט. לאחר שהרב עיין בו אמר, **שיש לשרוף את כתב היד כי אם יודפס יעדיפו חיבור זה ויחדלו ללמוד את הש"ך. למרות שעמל על החיבור זמן רב, מיהר רבינו ושרף את פרי עמלו.** נפטר בשבת קודש, כ"ג אדר ה'תרכ"ו (1866). ציונו בעיר שבפולין. חי כ-67 שנים.

סבא (מצד אביו): ר' מרדכי. **אביו:** ר' ישראל רוטנברג (אב"ד מאגנישוב וגור). **אמו:** הרבנית חיה שרה (בת ר' יעקב יצחק הלוי). **אישתו:** מרת פייגא (בת הנגיד ר' משה חלפן ליפשיץ). **מרביתיו:** ר' אריה לייב צינץ מפולוצק, ר' שמחה בונים מפשיסחה, ר' ישראל הופשטיין מקוז'ניץ, ר' משה אליקים ברעיה הופשטיין, ר' מנחם מנדל מורגנשטרן (השרף מקוצק). **מתלמידיו:** ר' פינטשא מפילץ, ר' הניך מאלכסנדר. **ילדיו:** ר' אברהם מרדכי, הילד נחמיה, מרת אסתר (נישאה לר' ישראל מביאלה), מרת לאה הדסה (נישאה לר' שמואל זנוול בראדר), מרת צינא פאסל (נישאה לר' בנימין אליעזר יוסטמאן). **מספריו:** **יחידושי הרי"ם** - על התלמוד, על שולחן ערוך (למעט או"ח) ועל התורה **יספר הזכות** - חסידי **יספר שו"ת ימאיר עיני הגולה** - קורות חייו.

חסיד אחד ירד מנכסיו ונעשה עני גדול. מאחר שבחוץ לארץ היו לו קרובים, עשירים גדולים, שאל החסיד בעצת רבינו, האם יסע לקרוביו בחו"ל כדי לבקש מהם עזרה כלכלית כדי שיוכל לעשות איזה עסק להתפרנס ממנו. להפתעתו המרובה **הצדיק לא הסכים.**

האיש שאל בתמיה: "אם כן, אכתוב להם מכתב. אתאר להם בו את המצב הכלכלי שאני נתון בו ואני יודע שהם ישלחו לי סכום מסויים למחייתי, כי הם נדיבי לב, וכל שכן שאני קרוב משפחה להם". השיב הרבי: "**אף לזה אינני מסכים.**" הדבר היה לפלא בעיני האיש והוא נסע בפחי נפש לביתו.

מאחר ומצבו הכלכלי לא השתפר, הוא נסע פעם נוספת לגור, פנה אל הרבי ושאל תוך כדי שהוא מציג מבפניו את מצבו הקשה. אולם רבינו למרות ששמע על מצבו לא הסכים שיבקש עזרה מקרוביו. כן חזר הדבר כמה פעמים. וצרת האיש גדלה. **עולליו שאלו לחם וביתו ריק,** ואשתו הציקה לו מאוד על שאינו חס על נפשו ונפשות ביתו ואינו נוסע לקרוביו.

כשבא עוד פעם לגור, בכה הרבה לפני הצדיק ואמר: "רבינו, אני לא רואה שום דרך שאוכל לפרנס את משפחתי. האפשרות היחידה היא לפנות לקרובי שבחוץ לארץ כדי שיתמכו בי". הרבי השיב לו: "**מה אעשה לך. אני כבר אמרתי לך דעתי.**" לא יכול עוד האיש להתאפק וכתב מכתב לקרוביו וסיפר על מצבו.

מכתבו עשה פרי, קרוביו שלחו לו תיכף סכום הגון ומצבו השתפר. אחר כך שלחו לו עוד כמה פעמים סכומי כסף, בלי שום דרישה מצדו, והוא נחלץ מהבעיה. מיד לאחר מכן חלה במחלה אנושה. צערו היה גדול ביותר, שלא יכול לנסוע לגור ולהתנצל לפני הצדיק, **כי הוא תלה את סיבת מחלתו בזה שעבר על דעת הצדיק.** ביקש את אחד מידידיו שיסע לגור על אודותיו. הלה נסע, הזכיר את החולה לפני הצדיק ואמר שצריך לרחמים גדולים וביקש מרבינו שיברך את האיש שיחזור לאיתנו הראשון.

הצדיק השתתק למשך מספר רגעים ולאחר מכן אמר: "הוא אינו חולה משום שלא שמע לדברי. אני רק הצעתי לו עצה טובה. דע לך, שלפעמים כשנגזר על אחד מיתה ר"ל, יש דרך להסיר את רוע הגזרה והיא על ידי יסורים. כידוע, **עני חשוב כמת,** ועל ידי כך יכל עוד לחיות, ומה אני יכול לעשות אם הוא בעצמו הוא דחה את העניות מאיתו?". הרב הביט בשליח ואמר: "עליך להבין, ברגע שקרוביו הסירו ממנו את הדוחק בה היה נתון, נפסקה חיותו. לצערי הרב אני לא יכול לעשות מאומה". **אותו חסיד נסע מגור אל החולה. כשהגיע לביתו, כבר לא מצא אותו בחיים.**

הרב הגאון ישראל גרוסמן זצ"ל - נולד בירושלים ב-ה'תרפ"ג (1922). בילדותו אביו שהה תקופה ארוכה בחו"ל ורבינו למד בישיבות 'תפארת ישראל' בחיפה ו'תפארת ציון' בבני-ברק. כשחזר אביו ארצה, חזרו לירושלים ורבינו למד בת"ת 'חיי עולם' ובישיבתו של ר' יוסף צבי דושינסקי. לאחר קום המדינה היה מתגנב למחנות העולים ומשכנעם לרשום את ילדיהם לחינוך העצמאי התורני. שקדן עצום. כבר בצעירותו יצא לו שם של למדן בעל שיעור קומה ובלילות למד בחברותות עם גדולי תלמידי החכמים בירושלים. לפני חתונתו נבחן בהצלחה רבה על כל הש"ס אצל ראב"ד העדה החרדית הגאון הרב ראובן בנגיס צוק"ל.

בשנת ה'תש"ט (1949 בהיותו כבן 27 שנים בלבד) מונה על ידי האדמו"ר הגאון הרב יוחנן פרלוב מקרלין לעמוד בראש ישיבת קרלין בירושלים (למרות שבאותה תקופה בירושלים היו תלמידי חכמים עצומים). בשנת ה'תשי"ט (1959) מונה כראש ישיבת 'תומכי תמימים' של חסידי חב"ד בלוד, במקומו ובהמלצתו של הגאון הרב ברוך שמעון שניאורסון (בעל ה'ברכת שמעון' היה חתן הרה"ג דב בעריש ויינפלד גאב"ד טשעבין, שבאותה תקופה התבקש לשמש כראש ישיבת 'כוכב מיעקב' בירושלים, אולם מאחר ששימש כראש ישיבת 'תומכי תמימים', נבצר ממנו הדבר עד שמצא את רבינו מתאים לתפקיד זה), גם לאחר שעברה הישיבה לכפר חב"ד, המשיך לשמש כראש הישיבה. השקיע את כל כוחו ומרצו בהרבצת התורה, במסירת השיעורים בעמקות גדולה ובביאור שיטות הראשונים והאחרונים. שימש בפועל גם כראש הישיבה וגם כמשגיח הרוחני.

משהוקמה בסוף שנות ה-80 חסידות פינסק-קרלין כחצר נפרדת, הוצב רבינו בראשות הישיבה חב"ד בלוד. היה היוזם וחבר ההקמה של ישיבת חב"ד במגדל העמק. כמו כן כיהן כדיין בבית הדין של אגודת ישראל בירושלים ושימש כבורר מבוקש בהליכים מסובכים במיוחד, ופסקיו היו מקובלים על גדולי הפוסקים, הרבנים והאדמו"רים. היה חבר בנשיאות 'מפעל הש"ס'. אושפז מספר פעמים בבית-הרפואה ועבר מספר אירועי לב קשים. נפטר ב-כ"ג באדר ה'תשס"ז (2007). חי כ-85 שנים.

אביו: ר' משה שניאור זלמן. **מרביתיו הגאונים:** ר' מאיר דב רובמן, ר' יוסף צבי דושינסקי (גאב"ד העדה החרדית), ר' משה ברנשטיין (רבינו שימש כיד ימין), האדמו"ר ר' אברהם אלימלך פרלוב מקרלין. **חברותא:** האדמו"ר ר' שלמה גולדמן מזוועהל (למד עימו עוד בהיותו אברך כבן עשרים). **אישתו:** מרת גיטה פרל ע"ה (בת ר' יוסף גוטפרב מירושלים). **בניו:** הגאונים ר' בן ציון (משפיע במגדל העמק), ר' יצחק דוד (רבה של מגדל העמק וראש מוסדות 'מגדל אור'), ר' שניאור זלמן משה, ר' יעקב, ר' אליעזר יחזקאל (ראש ישיבת 'מגדל אור' ומו"צ בקהילת סערט ויז'ניץ), ר' יוסף. **חתניו:** הגאונים ר' נפתלי נוסבוב (ראש הישיבה הכלל חסידית 'חיי משה' בירושלים), ר' שמואל צבי פריד (דיין בירושלים), ר' בן ציון ליבוביץ' (מנהל חינוכי במוסדות ויז'ניץ בירושלים) ור' ברוך לוריא (מרבני בית המדרש הגבוה לדיינות 'באר מים חיים' בירושלים). **מספריו:** 'שו"ת הליכות ישראל' 'שו"ת משכנות ישראל' 'שו"ת מחנה ישראל' 'שו"ת נצח ישראל' 'ספר אורח ישראל' 'שיעורי בבא קמא' 'שיעורי בבא בתרא' 'שיעורי כתובות'.

בהיותו כבן עשר שנים בלבד, נשלח הנער הצעיר ללמוד בישיבת 'תפארת ישראל' בחיפה, בראשות הגאון רבי מאיר דב רובמן זצ"ל. כיוון שהימים היו ימי מלחמת העולם השנייה, תנאי המחיה בישיבה, ובכלל, היו קשים מאוד. משפחות שלמות רעבו ללחם, וגם בני הישיבה נאלצו להסתפק בפת לחם חרבה. בחדרו של הנער הצעיר ישראל גרוסמן, היה תלמיד נוסף, שהתגורר ליד חיפה, וביתו היה בית-עשירים.

הוריו היו מגיעים מדי פעם לישיבה, ונותנים לבנם דברי מזון טעימים, עוגות ומאכלי מתיקה, כדי להשביע את רעבונו. בטוב ליבו של בן-העשירים, הלה לא שמר את המאכלים הללו רק לעצמו, אלא נתן גם לרבינו לטעום מהמאכלים הטעימים, שאכן החיו את ליבו ואיפשרו לו ללמוד ביתר חשק. כך במשך תקופה ארוכה. בשלב מסוים נפרדו דרכיהם. הוריו של בן העשירים באו בפתע ולקחו אותו מן הישיבה, והעבירו אותו למקום לימודים אחר, מבלי שתהיה לו אפשרות להיפרד מחבריו. הפרידה הפתאומית והבלתי-צפויה גרמה צער רב במיוחד לישראל גרוסמן הצעיר. "עוגמת הנפש שלי נבעה מכך, שלא התאפשר לי להודות לנער ההוא על המאכלים, שנתן לי, שחיזקו את גופי, ועל ידי כך למדתי יותר בחשק", סיפר הגר"י גרוסמן לצאצאיו ברבות הימים.

במשך כל חייו חיפש רבינו את בן-העשירים. מידת הכרת הטוב, שהייתה טבועה בו, לא נתנה לו מרגוע ומנוחה. הוא ביקש והתפלל בכל מאודו למצוא את מי שהיטיב איתו, ולהודות לו על כך בפה מלא. גם כאשר גדל בתורה, והפך לאחד מראשי הישיבות המפורסמים, ונודע כאחד ממחברי הספרים התורניים רבי-הערך, השקיע זמן ומשאבים עצומים כדי לאתר את מטיבו, אולם כל המאמצים עלו בתוהו. **שבעים שנים חלפו, ועדיין לא מצא את בן-העשירים.** זמן מועט לפני שנפטר לבית עולמו, ישב רבינו במקום תפילתו הקבוע, בבית הכנסת 'פרושים' בשכונת בתי וורשה בירושלים, שם שימש כרב בית הכנסת. לפתע הבחין הרב במתפלל חדש, שלא הכיר, הכנס לבית הכנסת. רבי ישראל נכנס עימו בשיחה, והתעניין אודותיו. כשאמר לו האיש את שמו ושם משפחתו, רעד הצדיק מהתרגשות, עד שהנוכחים החלו לחשוש לשלומם.

"האם למדת בבחרותך בישיבת 'תפארת ישראל' בחיפה?" - שאל רבינו. משהלה השיב בחיוב, הגיעה התרגשותו של ר' ישראל לשיאה. למרות חולשתו הגדולה, קם הרב על רגליו, ואמר: **"ברוך ה', שיתאפשר לי עתה לפרוע חוב ישן-נושן בן שבעים שנה!"**. האיש הביט על הצדיק, ולא ידע כלל, על מה הוא מדבר. אבל כאשר הרב הזכיר לו את מה שעבר עליהם בבחרותם, ואת הטובות שעשה איתו, נזכר האיש באירועים אלה, והתרגש אף הוא עד דמעות לפגוש, את מי שהיה איתו בחדר בישיבה. "דע לך", אמר רבינו, "כי אני חייב לך הכרת הטוב, מעומק ליבי, וזה כבר קרוב לשבעים שנה, שאני תר אחרך, כדי להודות לך על מה שעשית עימדי, ואם יש בי כיום תורה ומעשים טובים, הרי שחלק מזה נזקק לזכותך, על ידי שהיטבת עימי בנתינת המאכלים, שהעניקו לי חוסן וכוח להמשיך ולהתמיד בלימוד התורה".

האדמו"ר הרב יהודה משה (טיהברג) דנציגר זצ"ל- נולד ב-י' כסליו ה'תרנ"ג (1892) בעיירה פלאוונא. כשרבינו נולד, זקנו הקדוש הגאון (מח"ס 'יחידושי רבינו דוד דוב') בא לפלאוונא וראה את התינוק, כתב מכתב לזוגתו הרבנית ברכת מז"ט ובתוכו אמר כי **הילד יהיה ת"ח גדול**. כשהיה צעיר לימים כבר ראו בו כישרונות רבים. כשהיה בחור למד אצל ר' אברהם אליעזר רוטנברג (דיין בלודז'). בגיל 13 כבר קיבל סמיכה והיה מפורסם בלודז' לעילוי.

ענוותן מופלא. דבק מאוד ברבותיו הקדושים ובדרכם בחסידות באמונה פשוטה. לאחר פטירת ר' ירחמיאל ישראל יצחק רבינו הפך לחסידו של אחיו, האדמו"ר רבי שמואל צבי. בזמן מלחמת העולם הראשונה נמלט עם חמיו ודודו ללודז'. הוא נסע לאוסטרובצה ולמד אצל האדמו"ר רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה. בנוסף עסק במסחר בין שייבא מקרקוב. בתקופה זו נסע גם לחצרותיהם של האדמו"ר רבי יששכר דב רוקח מבעלז והאדמו"ר רבי ישראל פרידמן מצ'ורטקוב. לאחר מכן נסע ללונדון, שם כיהן כרב ביה"כ טריסק. מכיוון שלא היתה לו אשרת שהייה הוא גורש לפולין כעבור מספר חודשים. בסוף שנת ה'תרצ"ד (1934) עלה לארץ ישראל עם אשתו ובנו ר' אברהם מנחם. הוא התיישב בירושלים ועסק בתורה בעניות ובדוחק גדול. בתקופה זו עסק גם בתורת הסוד.

בשנת ה'תרצ"ח (1938) נסע לארה"ב כדי לטפל במחלת עור. בתקופה זו הנהיג שם את בית-הכנסת של חסידי אלכסנדר. בשואה, האדמו"ר רבי יצחק מנדל דנציגר (כ"ג אלול ה'תש"ב- 1942. מח"ס עקידת יצחק) שצער ויסורים ר"ל היו מנת חלקו כל חייו, משפחתו ומרבית חסידיו שנמנו בעשרות אלפים ושמונה מיליון נרצחו. בשנת ה'תש"ז (1947) החסידים ששרדו את השואה הכתירו את רבינו לאדמו"ר והוא שימש כאדמו"ר מאלכסנדר בארץ ישראל לאחר השואה.

הקים בית מדרש וחצר חסידות בירושלים. בשנת ה'תשט"ו (1956) עבר לגור בבני-ברק שם הקים בית מדרש גדול וישיבת אלכסנדר. רבים פנו אליו ונושעו. הורה לבנו לשנות את שם משפחתו מטיברג לדנציגר כדי לסמל את המשך השושלת. בהמשך שינה גם הוא את שמו. נפטר ב-כ"ג באדר א' ה'תשל"ג (1973). חי כ-81 שנים. ציונו בבית הקברות פוניבז' בבני ברק. בנו ר' אברהם מנחם מונה אחריו כאדמו"ר.

סבא (מצד אביו): ר' הירש פלאוונר, מחשובי חסידי וורקא אלכסנדר. **אביו:** ר' יחיאל יוסף טיברג מפלאוונא. **אמו:** מרת העדל (בת רבי דוד דב טאוב, מח"ס בנין דוד). **אשתו:** מרת אסתר פרל (בת דודו רבי בצלאל יאיר דנציגר, אחיו של הרבי. נישא בשנת ה'תרע"ג). **מרביותיו:** ר' אברהם אליעזר רוטנברג (דיין בלודז'), האדמו"ר רבי שמואל צבי דנציגר (אחיו), האדמו"ר רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה, האדמו"ר רבי ישכר דב רוקח מבעלז והאדמו"ר רבי ישראל פרידמן מצ'ורטקוב. **ילדיו:** שכל שמונה ילדים בפולין ל"ע. נשאר ר' דוד הירש והאדמו"ר רבי אברהם מנחם. **מספריו:** **יאמות משה**- על התורה והמועדים ועל הש"ס **יחשבה לטובה**- שו"ת **יקדושת יצחק**- סיפורים על אדמו"רי שושלת וורקא אלכסנדר. בסוף הספר נספח ספרו נחלת צבי על התורה **יקונטרס 'מאורן של ישראל'** - נספח לספר 'ישמח ישראל' מאמרים ששמע בעצמו מפי האדמו"ר.

לרבי קופל בוימן זצ"ל מרמת גן היתה אחות שהתגוררה בקנדה. לאותה אחות נולד בן אילם ל"ע. היא הלכה איתו למיטב הרופאים, פרופסורים ידועים אבל אף אחד מהם לא הצליח למצוא את הסיבה שבגינה הבן לא מדבר ולכן גם לא יכלו לעזור לו. בצר לה האחות שלחה מכתב אל אחיה, וביקשה ממנו שיכנס לצדיקים שגרים בארץ ישראל ויבקש מהם ברכה על בנה. ר' קופל נכנס לרבינו וסיפר לו על הבן של אחותו.

רבינו לקח גיליון נייר, רשם בו דבר מה בכתב ידו הקדוש, שם אותו במעטפה. לאחר מכן מסר את המעטפה לר' קופל ואמר לו: "שלח את המעטפה לאחותך. תכתוב לה שתניח אותה תחת הכר של בנה ותפתח אותה רק בסמוך למועד שיחול בר-המצווה שלו!". ר' קופל עשה כפי שרבינו ציווה עליו והאם הניחה את המעטפה תחת הכר של בנה וציפתה לישועת ה'.

זמן קצר לפני שהבן הגיע למצוות, ההורים דיברו ביניהם שלא לערוך לו סעודת בר-מצווה ברוב עם אלא רק למניין מצומצם בשל מצבו. יום אחד האם שמעה לפתע את בנה צועק: "אמא! אני רוצה שיערכו לי סעודת בר-מצווה כמו לכל האחים שלי". כששמעה את בנה מדבר בפעם הראשונה בחייו היא לא החזיקה מעמד ודמעות שמחה זלגו מעיניה.

בסעודת הבר-מצווה ההורים הנרגשים נתנו לרב הקהילה את המעטפה שהיתה מונחת תחת הכר וביקשו ממנו לפתוח אותה. רב הקהילה קרא את תוכן המכתב: **"הבן יתחיל לדבר מספר ימים לפני בר-המצווה שלו"**. ההורים הנרגשים ביקשו להודות לרבינו. הם הקליטו את דרשת בר-המצווה שלו ושלחו את סרט ההקלטה אל האח וביקשו ממנו שימסור את הקלטת לרבינו ויודה לו על הנס שנעשה על ידו. כאשר האח הגיע עם הקלטת כדי להודות לרבינו על ישועתו הגדולה, רבינו ביטל את דבריו בענוותנותו ואמר שהוא לא רוצה לשמוע יותר מזה. (הסיפור המופלא מעובד מתוך צדיק באמונתו)

הצדיק הרב יצחק יעקב רבינוביץ זצ"ל - נולד בשדילובצא שבפולין בשנת ה'תר"ז (1846). נקרא על שם זקנו, רבי יעקב יצחק מפשיסחה. עוד בצעירותו נודע בגאוויותו. בהיותו כבן שבע לקחו אביו אצל הגאון בעל 'דברי חיים' מצאנז. **כאשר הצדיק הביט בילד, קם לפניו והושיבו על כסאו**. האדמו"ר הראשון לשושלת חסידות ביאלא. לאחר פטירת חותנו בכ"ח בניסן ה'תרל"ג (1873), שהיה אדמו"ר לאלפי חסידים, התמנה לממלא מקומו בעיר ביאלא פודולסק. בעל חסד מופלא. **נהג להפריש לצדקה פי שניים ממה שהוציא עבור צורכי ביתו. גאון ענוותן. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו.** נפטר ב-כ"ג אדר ב' ה'תרס"ה (1905). חי כ-59 שנים. ציונו בבית-הקברות בוורשה.

אביו: ר' נתן דוד (האדמו"ר משדילובצא). **אמו:** מרת דבורה פעריל. **בניו:** ר' אברהם יהושע מלובלין, ר' ירחמיאל צבי משדליץ, ר' מאיר שלמה יהודה ממזריטש ור' נתן דוד מפארצובה. **אישתו:** מרת רחל לביאה (בתו היחידה של ר' יהושע מאוסטרובה מח"ס 'תולדות אדם'). **ילדיו:** ר' נתן דוד מפארצווא, ר' מאיר שלמה יהודה ממעזריטש, ר' אברהם יהושע העשיל מלובלין, ר' ירחמיאל צבי משדליץ, מרת מאטיל (נישאה לר'אהרן מנחם מנדל גוטמן מרדזימין), מרת חנה (נישאה לר' יוסף צבי קאליש מסקרנביץ רבה של בני ברק), מרת רחל גיטל (נפטרה בצעירותה ל"ע). **מספריו:** **ידברי בינה** - על התורה והמועדים **יישרי לב** - ענייני השבת.

בראש השנה היה מגיע ציבור גדול מאוד של חסידים לביאלא, באחד השנים נקרא הנגיד ר' יהודה בקרמאן מנאמניו של רבנו להיכנס אל הקודש פנימה במוצאי ראש השנה, הרבי שאלו "כמה שווה הונך ורכושך?", ר' יהודה היה גביר גדול עם עסקים מסועפים, ומיד ענה שקשה לו לענות ולסכם את רכושו באחת, אולם רבנו הפציר בו וביקש, שיישב בביאלא מספר ימים ויעשה את כל חשבונותיו, וייכנס למסור לו חשבון על שווי רכושו. במועד שנקבע נכנס ר' יהודה אל הרבי, ואמר, שלפי חשבונות עולה רכושו המזומן עם שטרות החוב של הפריצים, שלוו ממנו כספים - שישים אלף רובל, שהיה סכום עתק, ומלבד זאת יש לו נדל"ן, שתי אחוזות גדולות אחת בעיר 'רוצניק', ואחוזת נוספת בעיירה 'פלינונע'.

רבינו שמע את הדברים, ואחר אמר לר' יהודה: "**איני מצווה עליך, אך כידיד נאמן ברצוני ליעץ לך עצה טובה, שמעתה ואילך תסתפק במה שיש לך, ותימנע מלעסוק יותר במסחר, ההכנסות, שיש לך מהשכרת שני אחוזותיך, יש בהם די והותר לחיות בהרחבה**". ורבנו חזר והדגיש שנית, שאינו אומר זאת בדרך ציווי אלא כעצה טובה. ר' יהודה הבין היטב את כוונתו של רבנו, שהיות שהוא טרוד במילי דעלמא אין זמנו פנוי לקביעת עיתים לתורה ועבודה, ולכך מיעץ לו להפסיק לעסוק במסחרו, ולהתחיל להקדיש את עתותיו לתורה ועבודה. ר' יהודה אמר לרבי, "אני מקבל את דברי הרבי, אך הנה עתה התגלגלה לפתחי עסקה גדולה מאוד, שתכפיל את הונו, ואז אחרי עסקה זו, אוכל לקיים את עצת הרבי ולחסל את עסקי, ולחיות מן המותר". הרבי לא הגיב על דבריו האחרונים, אלא חזר שוב, שהוא מיעץ כידיד נאמן, לחדול מיד מכל מסחר, ולחיות מהכנסותיו הקבועות, שיש לו מאחוזותיו.

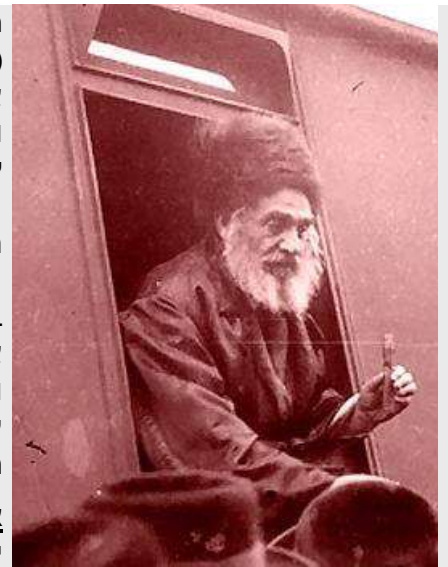
על אף דברי רבינו המפורשים, לא עמד הלה בפיתוי, ונכנס לעסקה הגדולה שלדבריו תהיה האחרונה בסדרת עסקאותיו, ולאחריה יקיים את עצת רבינו. הוא השקיע את כל רכושו ומשכן את אחוזותיו, והפסיד את כל כספו, ואף נותר חייב לממשלה סכום רב שהיה מעבר לשווי רכושו. כחסידי נאמן מיהר ר' יהודה לבוא לפני רבינו וסיפר לו את כל אשר קרהו, הוא הצטדק על שלא שמע בקולו, שכן הדברים נאמרו לו בתורת עצה, ולא כהוראה. הסביר לו רבינו כך: "התורה הקדושה משבחת את משה רבינו ב'כָּל יְיָ בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא' (במדבר י"ב, ז), ומה שבח הוא זה, וכי יש מקום לחשוב שחלילה משה רבינו לא היה נאמן? וכי יש מקום להעיד שמשה לא היה גב חלילה וכדומה? **אלא שאסור לו לגלות מה שהוא רואה, ולא ניתן לו לגלות לאחרים**". והוסיף: "**כשראיתי את הצפוי לך, לא יכולתי לעשות מאומה, רק להפנות את תשומת ליבך ע"י עצה טובה**". ר' יהודה עצמו היה חוזר על סיפור זה שנים רבות, והיה מספרו בדמעות שלישי.

בכפר מאלמיטיק התגורר יהודי נכבד מחסידי ביאלא בשם ר' אברהם. פרנסתו הייתה מפונדק, שהיה חוכר מהפריץ המקומי. ומלבד יין ושאר משקאות, אף היה מוכר בפונדק מצרכי מכולת לכל תושבי הכפר. אדונו של ר' אברהם, הפריץ המקומי, היה רוב הזמן שיכור, ועסוק בחיי הוללות, ולכן לא נכנס למשא ומתן עם ר' אברהם על דמי החכירה, **די היה לו בכך, שר' אברהם סיפק חנים אין כסף לביתו את כל מצרכי המכולת שהיה זקוק להם**. וכך חלפו להם השנים, וחובו של ר' אברהם תפח, בידיעת הפריץ, אשר לא עשה עסק מהסכם מוזר זה, פונדק תמורת מצרכי מזון למשפחתו ומשרתיו. ר' אברהם היה כמובן מרוצה מהסדר זה, כיוון שחובו של הפריץ על מצרכי המזון, היה אפסי לעומת חובו של ר' אברהם לפריץ על חכירת הפונדק ואף את החלב והגבינות והחמאה היה מייצר ר' אברהם מפרותיו של הפריץ.

יום אחד הסתיימה החגיגה: הפריץ החל להעסיק מנהל חשבונות, שגילה מיד את העסק המוזר שמתרחש כאן, **פונדק ששווה הון רב, תמורת מצרכי מזון**. והחל לדרוש מהפריץ לעשות פעם ולתמיד חשבון סופי, ולחייב את ר' אברהם לשלם את כל חובו המצטבר בעשרים השנים האחרונות. הפריץ שמע והסכים, ושלא להודיע לר' אברהם שהיום בערב יבוא אליו עם פנקסי המכולת, וישב יחד עם מנהל החשבונות, ויגמרו את החשבון ביניהם. ר' אברהם ידע היטב שלעולם לא יצליח לגייס סכום עתק שכזה, לשלם למפרע חוב של עשרים שנה. וביקש מהפריץ ארכה של יום אחד, ומיד נסע לביאלא - אל הרבי.

רבינו הורה לר' אברהם ללבוש בגדי שבת, ולומר פרשת וישלח קודם לכתו אל הפריץ, וללכת ללא חשש, כי הכל יסתדר על הצד היותר טוב. ביום המיועד לבש ר' אברהם בגדי שבת, והגיע לבית הפריץ לעריכת החשבון. להפתעת כל הנוכחים בחדר, התגלה, שלא ר' אברהם חייב לפריץ, אלא הפריץ חייב לר' אברהם סכומי עתק. מנהל החשבונות שפשף את עיניו בתימהון, וחזר מספר פעמים על החשבון, וראה שאכן הפריץ חייב לר' אברהם סכום עתק. שאל הפריץ את ר' אברהם: "מה הנך מציע?" השיבו, ר' אברהם, "**לדידי טוב ההסדר שהיה עד היום, מצרכי מזון תמורת חכירת הפונדק, ואם נחתום על הסכם כזה, אפשר מצדי לקרוע את החשבון הישן**". הפריץ הסכים בשמחה, וההסכם נחתם מיד, כדת וכדין.

הרב יצחק הורביץ מסטוטשין זצ"ל - נולד ב-י' בטבת בשנת ה'תרכ"ב (1861). דודו (אחי אביו) הרה"ק רבי מאיר מדזיקוב זי"ע בעל 'אמרי נועם' שימש כסנדקו. מגיל צעיר נכרו בו אותות גדולה. רבינו התמנה כרב בעיר ליזנסק ושם נפטרה אישתו ורבינו נותר עם חמישה יתומים. אז עזב את ליזנסק וחזר לעיר מגורי אביו לראזודוב. בשנת ה'תרנ"ד (1893) עם הסתלקות אביו הקדוש, מונה במקומו. לאחר מכן נתמנה רבינו כרבה של סטיטשין, שם שהה עד לפרוץ מלחמת העולם הראשונה בשנת ה'תרע"ד (1913), ואז עבר לוויין, והתגורר שם עד לסיום המלחמה, משם עבר לטארנא ושם קבע את חצירו ושהה בה עד לפרוץ מלחמת העולם השנייה בשנת ה'תרצ"ט (1938). אלפי חסידים הסתופפו בצילו. תפילותיו היו מופלאות. בעל צדקה. התמדתו בתורה הייתה מופלאה. **ענוותן. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים.** בסוף ימיו סבל ממחלת הסכרת ועבר טיפולי הקרנות שהן לא עזרו ובסיכומו של עניין עבר ניתוח. נפטר בסאניק על אם הדרך ב-כ"ד אדר ה'ת"ש (1939). חי כ-78 שנים.

אביו: ר' משה מראזודוב. **סבא:** ר' אליעזר מדזיקוב (מצד אביו). **אמו:** מרת גיטל יהודית (בת ר' יקותיאל יהודה טייטלבוים מסיגט - בעל 'יטב לב'). **נשותיו:** מרת אסתר ליבא (זיווג ראשון - בתו של רבי מנחם מנדל מזידיטשוב), בתו של ר' יואל הירשפלד (זיווג שני). **מרביתיו:** ר' לייבוש מלמד (דיין ברודניק). **חברותא:** ר' אברהם קריזוויטרה (רב העיר ואינטש). **בנו מזיווג ראשון:** ר' יהודה (מח"ס מנחת יהודה, רב בסטוטשין, לאחר מכן בני-יורק). **ילדיו מזיווג שני:** מרת רבקה (נישאה לר' ישראל יוסף מריגליץ), בת נוספת (נישאה לר' נפתלי משנדישוב).

רבינו סיפר, בהיותו כבן שש, נסעה אמו לבקר את גיסתה הרבנית מדזיקוב אשת ה'אמרי נועם', ונטלה עמה את רבינו, לדזיקוב. הגיע אז הרה"ק ר' נפתלי חיים בנו בכורו של ה'אמרי נועם' שחזר אז מא"י, היה זה לאחר פטירת ילדתו של ר' נפתלי חיים שהייתה משודכת לרבינו מינקותה (שכן דודו, ר' מאיר מדזיקוב בעל ה'אמרי נועם' שימש כסנדקו, ולאחר סעודת הברית פנה אל אביו וביקש שישתדך עם אחד מצאצאיו, והסכימו שיבוא בברית השידוכין עם בתו של ר' נפתלי חיים מדזיקוב - בנו בכורו של ה'אמרי נועם'), ורבינו סיפר, שכאשר נכנס עם אמו לדירתו של נפתלי חיים, מצאו יושב וכובעו שמוט על עיניו (כך נהג לאחר שובו מא"י, באמרו שאינו חפץ לראות את אוויר חו"ל והיה מליט את פניו או יושב בחדר אפל), **רבינו בן השש חזר בפניו על התורה שאביו אמר בחג השבועות, והיה בדעתו לבקש את רבי נפתלי חיים שיגביה את כובעו כדי שיוכל לחזות בצורתו הק', אולם הרבנית של רבי נפתלי חיים שעמדה מן הצד נזכרה לפתע בבתה שנפטרה שהיתה משודכת לילד חמודות זה, והתייפחה בבכי, ואם רבינו מיהרה להוציאו מן החדר כדי להפיג את צערה.**

יפר הרה"ח ר' יוסף ליפשיץ ז"ל: בעיירת המרפא קרעניץ היה להרה"ק רבי יצחק מסטוטשין זי"ע מקום מנוחה קבוע ביער לשאוף אויר צח, שולחן וספסלים משני צידיו, ורבינו היה יוצא לשם בבוקר וכן לפני תפילת מנחה ומשוחח בעניני חסידות. רבים היו באים לשם מידי פעם להתבשר מנועם דברותיו, ושם זכיתי לשמוע מפיו שיחות רבות. לא הכל נשאר חרות בזכרוני, ולא הכל ניתן להעלות עלהכתב, אבל במה שכתבתי השתדלתי שלא להוסיף ולא לגרוע. לא רק חסידים באו, אלא גם רבנים וגדולי ישראל. מהזכורים לי: הרה"ק רבי אלתר מדזיקוב הי"ד, הרה"ק רבי חנה מקאלאשיץ הי"ד, הגאון רבי אהרן לוין מרישא הי"ד, הגה"צ רבי מאיר שפירא זצ"ל, הגה"ק הרב מבריסק זצ"ל, הרה"צ רבי ליפא מסאסוב חתנו של הרה"ק מסאטמאר זצ"ל, הגה"ח רבי שלמה יוסקוביץ חתנו של האמרי אמת זצ"ל, ועוד. סיפוריו של רבינו היו מדויקים, וכמה פעמים סיפר אותו מעשה בלי שינוי והוספה, אולם בכל פעם היה לסיפור טעם וחיות שאין לתאר. פעמים רבות היה מסמך את הסיפור כמשל והסבר לאיזה נידון, והסיפור היה מקבל משמעות מחודשת ואף הנמשל הובן באופן קולע.

ר' יוסף ליפשיץ סיפר: ר' דוד כהנא סיפר לי, שפעם אחת כאשר ישבו ולמדו לביל שיש כמנהגם, נכנסה לביהמ"ד בת רבינו, הרבנית דבורה הי"ד ואמרה שקול לימודם מפרע לרבינו לישון. הם קמו והלכו ללמוד במקום אחר. בבוקר, קרא רבינו לר' דוד ושאל היכן בלילה, סיפר ר' דוד, **שבת הרבי אמרה כי קול הלימוד מפרע לרבי לישון.** אמר רבינו: **"מהיום תעמידו את שולחנכם בסמוך לדלת חדרי, כדי שאשמע טוב יותר את קול לימודכם!"** והם עשו כן, ומפעם לפעם רבינו פתח את דלת חדרו והביא להם בעצמו מיני מזונות.

אצל רבינו ראו כמה יגע לבטל כל התפעלות מכבודו. סיפר ר' יוסף ליפשיץ: זכורני שכאשר היה שובת ברישא במעליץ או בקראקא, והמונים ליוו אותו בדרכו לביהמ"ד בערב שב"ק וביניהם מאות בעלי בתים חשובים רבנים ונגידים. רבינו היה מחפש איש פשוט מהקהל, ואפילו איש שחזונו אינה חסידית, ומקרב אליו ומתחיל לשוחח אתו במילי דעלמא כדי לבטל את ההתפעלות מהכבוד הרב שחלקו לו.

רבינו היה יודע להסתיר דרכיו הק' גם מגדולים וקדושים, פעם הגיע הגה"ק ר' שמעון מזעליחוב לבקר את רבינו, ואנשים רבים נדחקו אל החדר, בהיותם בטוחים שרבינו ישוחח עמו בדברים העומדים ברומם של עולם, כי גדול היה הרב מזעליחוב בתורת הנגלה ובתורת הנסתר, אולם רק יחידים הורשו להיות נוכחים באותה פגישה, ולבסוף שאלו רבינו מהיכן הגיע, והאם מסילת הברזל עוברת דרך עירו וכיו"ב. ומוסיף לספר הרה"ח הנ"ל, לימים בא הגה"ק ר' שמעון מזעליחוב לשבות בעירו מעליץ, ובשבת לפני תפילת מנחה למד בציבור חומש ופירוש רש"י, וניסיתי להציל מפיו את התרשמותו מרבינו, ענה ואמר: **"וכי מה אוכל לומר, ומה אדע, הלא הוא רצה להסתיר את עצמו ממני והצליח בכך, מי יכול להעריך את גודל חכמתו וקדושתו!"**

רבינו החל מסתגר בחדרו ולא יצא הימנו משנת ה'תרע"ח אלא בעש"ק למקווה. הוא התענה הרבה, ואף כשלא התענה כמעט ולא אכל. הרה"ח ר' יוסף ליפשיץ ז"ל סיפר: שמעתי מאבי שפעם התענה רבינו יותר מיומיים, ובתו הצדקת מרת דבורליה ע"ה הי"ד התחילה להרעיש עולמות שלא להניח לאביה להתענות יומיים רצופים, וביקשה מר' מענדלי קיעלצ'ער שיבוא במיוחד מקיעלץ וישתדל בפני אביה שיאות להפסיק את צומו, ר' מענדלי נכנס בפחד ובחרדה, וביקש בתחנונים שרבינו יטעום מאומה וילגום לכל הפחות מעט חלב, ענהו רבינו: **"מטללים יהודים על ההרים (במלחמה כזכר) ואיך אוכל לאכול דבר?"**

הגאון הרב גד'ל (גד- גודל) אייזנר זצ"ל- נולד ב-כ"ד שבט ה'תרס"ג (1903) בעיר לודז' בפולין. עוד בלודז' השקיע את ראשו ורובו בחינוך צעירי הצאן למען ילכו בדרכי אבות. לפני השואה שימש כמלמד בתלמוד תורה. בשואה היה בגטו לודז' ואחר כך במחנות העבודה בצ'נסטוב, בוכנוואלד וקולדיץ. הוא שרד גם את צעדת המוות לקראת סוף המלחמה. גם בזמן השואה הארורה בה עברו שבעת מדורי גיהנום השקיע עמל רב כדי להחדיר אמונה בלב כל היהודים, שהיו יחד איתו. בשנת ה'תשי"ג (1952) לאחר מלחמת העולם השנייה, בה איבד את משפחתו עלה לארץ ישראל.

שימש כמשגיח בישיבת 'חידושי הרי"מ גור' בתל אביב וכן היה מדמויות המפתח בשיקום חסידות גור לאחר השואה. העמיד תלמידים במשך יותר משישים שנה והשיב רבים מעוון. רבים מתלמידיו ידועים, מפורסמים ומשפיעים עד היום. את כולו השקיע בתלמידיו כבניו. ענוותן. מידותיו מופלאות. התחשב בכל אדם. עשה הרבה חסד עם פליטי המלחמה. השכין שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. גאון אדיר. **שלט בזהר הקדוש, בש"ס ובארבעת חלקי השו"ע עם נושאי כליו.** נפטר במוצ"ש ליל כ"ד אדר ה'תשמ"ה (1985). חי כ-82 שנים. ציונו בבית העלמין קריית שאול בתל אביב. על שמו הוקמו עמותות ארגון לסיוע למשפחות.

אביו: ר' יצחק שלמה הי"ד. **אימו:** מרת רבקה הי"ד. מרת מחלה ריינע הי"ד. **מתלמידיו:** הגאונים ר' הרשיל מורגנשטרן (יו"ר מכון זכרון קדושי פולין), ר' יעקב מילר (ר"מ בישיבת 'חידושי הרי"מ' ומח"ס 'עבודת אמת'), ר' דוד אלווסקי, ר' ישראל אהרון אלבוים, ר' צבי שקול, ר' אליהו אלבוים, ר' אליהו מרקוביץ, ר' שלמה סאמסון, ר' שמעון נפתלי אלטר. **מספריו:** **מורשת גד-** שיעורי מוסר וחסידות על סדר פרשיות התורה ומועדי השנה **במחיצת ר' גדל-** ביוגרפיה וסיפורי הנהגות.

לאחר מלחמת העולם השנייה, היו מעייניו של רבינו נתונים לבני הנוער, אשר שרדו את המלחמה, ולהרבות חסד עם הפליטים. פרקים מופלאים בעניין זה רשם יחד עם רעו וידידו הטוב הרה"ח רבי איטשע לייזר זצ"ל. דוגמא אופיינית לתחבולת-חסד שלהם מאותם ימים, ניתן לראות במעשה כשהיו בפריז: יהודי נכבד, שהכיר אותו כעדין נפש, היה חסר פרנסה. לימים נודע להם, כי בבית כנסת בפאתי העיר מחפשים 'איש ניקיון', הלכו שניהם והציעו את מיודם לתפקיד, ובבית הכנסת הפריזאי קיבלו את מועמדותו בשמחה.

אולם, את מלאכת הניקיון ביצעו שניהם, רבינו ור' איטשע, מדי אשמורת בוקר, ואילו ליהודי הנכבד באו וסיפרו, כי בבית הכנסת הזה מבקשים לקבלו כרב ומורה הוראה אם רק ייעתר... וכך, הלה קיבל משכורת משם כשהוא חושב כי הינו רב, והיה מוסר לבני הקהילה שיעור בכל יום, ואילו רבינו ורבי איטשע, מדי אשמורת באשמורת דאגו לניקיון בית מקדש מעט. "פעם אחת", הפטיר רבינו בחינכו המלבב, "כמעט והייתה תקלה... גבאי אותו בית-הכנסת רצה לשנות את ימי הניקיון ופנה על כן אל אותו 'רב' כדי לעדכנו בסדרי הניקיון החדשים... בחסדי שמיים, הרב לא הבין צרפתית והגבאי לא דיבר אידיש, ואני נקראתי 'לתווך' שוב בין השניים, והצלתי את המצב". (ממשנתו של רבי גד'ל)

כמה היה נזהר ומתחשב עד להפליא בכבודו של הזולת. פעמים נמנע מלהתעסק בעניין מסוים, מחשש לחלישות-דעתו של מאן-דהו. נהג להשתתף בשמחת כל מי שהזמינו, אפילו בשנותיו האחרונות, כשהדבר עלה לו ביגיעה רבה, כדי שבעל השמחה לא יחשוב שהשמחה שלו אינה חשובה בעיניו.

גם בשכבו בבית הרפואה, ביקש מתלמידיו, שלא ייכנסו לחדרו שניים ביחד, מכיוון שבצד השני של החדר שכב חולה, שאין לו משפחה ואף אחד לא הגיע לבקרו, ואם יראה את המבקרים הרבים, שבאים אל רבינו, הוא עלול להצטער.

רבינו סיפר שלפני המלחמה הכיר זקן אחד, שהיה בן שישים (באותם הימים היה הדבר נחשב לזקנה של ממש) שהיה יושב ולומד בבית המדרש, ומדי פעם היה פונה לאחד מהעוברים ושבים ומבקש ממנו, שיכין עבורו כוס תה, כי היה מרגיש בעצמו, כי עקב 'זקנותו' והיותו תשוש, אין די כוח במתניו להכין לעצמו כוס משקה. היה מעשה, שביקש מבחור עז פנים שיכין לו כוס תה, ואותו בחור השיב לו: "וכי למה יטריח מעלת כבודו בכל יום בכל עת ובכל שעה את המתפללים והלומדים שיכינו המשקה, יקום נא מר ויקיים בעצמו מצוות 'שימוש תלמידי חכמים' שהרי 'מצווה בו יותר מבשלוcho'..." אך אותו יהודי נאנח ואמר לו: "צדקו דבריך, אך מה אעשה, ואין כוחי במותני..."

"לאחר זמן מועט כבשו הרשעים האזורים את פולין ואני הגוליתי בשבר אחר שבר למחנות העבודה יחד עם אותו זקן, ושם ראיתי יגע ועמל חמש עשרה שעות מדי יום ביומו, והיה נושא על גבו משאות כבדים מנשוא, ושמא תשאלו, היאך עשה כדבר הזה – כי ידע, שאם יתעצל אפילו במעט, מיד תיפח נפשו על ידי אחד מהאזורים. ומשם למדתי, כמה כוחות עצומים טמונים באדם, ואין עליו כי אם להוציא את כל אלו הכוחות מן הכוח אל הפועל, ויוכל לעשות ולפעול גדולות ונצורות".

אם ראשונים כמלאכים- האדמו"ר הרב ברוך פינחס רבינוביץ זצ"ל

האדמו"ר הרב ברוך פינחס רבינוביץ זצ"ל- נולד ב-כ"ו תמוז ה'תרל"ד (1874) בסוקול שבאוקרינה. נקרא על שם סבו מצד אביו וסבו מצד אימו. עוד כשהיה צעיר לימים התמיד בלימודי התורה יום ולילה. כשהיה כבן י"ג שנה לא שכב על מיטתו בכל ימות השבוע, כי אם בליל שבת. בכל ימות השבוע היה ער כל הלילות. כשנפלה עליו שינה, לקח כלי עם מים קרים מאוד ושם את רגליו בהם להפיג את שנתו. בזמן שהממשל ברוסיה רדף אחרי אביו, הם עברו לבראד. רבינו למד במסירות נפש ולא החסיר בשום לילה מלימוד ח"י דפי גמרא - חוץ משאר לימודים: משניות, גמרא עם כל המפרשים וכל הפוסקים ראשונים ואחרונים, מדרשי חז"ל, זוהר הק' ותיקונים, ספרי מוסר כולם כאחד ותנ"ך- זה היה עוד בינקותו. כשהיה בחור כבן חמש-עשרה שנה כבר כתב קונטרס על 'ספיקא דאורייתא לחומרא'. אחרי נישואיו נשאר בקאמארנא לתקופה מסוימת. עסק שם הרבה בסתרי תורה ונעשה מפורסם למקובל גדול, ואף התנהג בהרבה דברים כמנהג קאמארנא.

כשראה כי עול הפרנסה קשה מאוד לדודו עבר לבריד במדינת אונגאריין. למרות שהיה בן 24 שנים בלבד התפרסם מאוד במופתיו וקראו לו ה'ברידיר בעל מופת'. רבים נסעו אליו כדי שיושעו מצרתם. **היה בקי בכל חדרי תורה, סיני ועוקר הרים. גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. עסק בתיקון נשמות. סיגף עצמו ועשה גלגולי שלג. מלומד בניסים.** בשנת ה'תרס"א (1901) עבר לסקאלי ובנה שם בית מדרש. הסתיר את מעשיו מבני אדם. התפלל בקול רם ובהתלהבות. מסר את נפשו עבור צרת כלל ישראל. בזמן מלחמת העולם הראשונה גלה לעיר וויען, עבר לדירה בבית קטן, סיגף את עצמו והתענה בתעניות רבות. הבטיח שלא יפול שום אחד מאנ"ש במלחמה, וכולם יחזרו לביתם בחיים וכן היה. נפטר ב-כ"ד אדר ה'תרפ"פ (1920) בעיר וויען. חי כ-46 שנים.

סבא (מצד האב): ר' ברוך מיאמפאלי. **אבא:** ר' אליעזר חיים (האדמו"ר מיאמפאלי, מח"ס 'שיח אליעזר'). **אימא:** מרת מיטא שרה (בת הרה"ק רבי פנחס מלעוויוטץ). **אשתו:** מרת חיה אדל (בת ר' אשר ישעיה מקאלבסוב). **חברותא:** דודו הרה"ק ר' אליעזר צבי זי"ע מקאמארנא (למד איתו קבלה). **מתלמידיו:** בניו הגאונים- ר' דוד יצחק אייזיק, ר' ישראל, ר' יחיאל מיכל. **ילדיו:** הגאונים ר' דוד יצחק אייזיק (מח"ס 'משנה לחם'), ר' יעקב יוסף (נפטר בצעירותו), ה'ישמח ישראל' מקשינאוו, ר' יחיאל מיכל, מרת מיטא שרה (נישאה לר' אברהם אהרון יהודה אריק- אראק), מרת רבקה (נישאה לר' שלום פרנקל), מרת בילה גיטל, מרת פייגה חנה, מרת פרל (נישאה לר' אהרון משה לייפר מניו-יורק). **מספריו:** אמרי ברוך • מקור ברוך • זרע ברוך • דברי ברוך- על פרקי אבות • שער הצלחה • שער התורה • אוצר החיים • מנחה חדשה • תפילה לדוד • תורת חיים- על הזוהר הק' • שער החכמה • עץ חיים- תפילה ישרה נגלה ונסתר • הישובי- על סתירת הרמב"ם • טל אורות- פירוש על 'ברכת הטל' וגשם'.

מעשה שאירע עם יהודי שהיה במלחמה בפראנקריין. המערכה היתה שם כבידה מאוד. בכל יום היו מגיעות ידיעות שאנשים נפלו. אותו יהודי היה גם כן במלחמה שם. הוריו היו חסידים של רבינו ורבינו גרים בווינען. פעם אחת רבינו שלח לקרוא לאביו ולאיומו ואמר להם: "תדעו שבנכם נמצא במלחמה בפראנקריין והמלחמה שם כבידה מאוד. בנכם נמצא בחזית ובסכנה גדולה. הוא יהיה מחר בסכנה גדולה יותר וצריך רחמים גדולים שישאר בחיים. לכן שמעו בקולי- לכו לבתיכם, קחו את כל הבגדים שלו ותחלקו אותם מיד לעניים וגם תתנו הרבה צדקה להצילו ממוות לחיים. עוד זאת תעשו תבואו מחר בשעה עשר בבוקר לביתי לביהמ"ד שלי ותביאו עוף לעשות בשבילו כפרה, כמו שעושים בערב יום-הכיפורים". רבינו חזר פעמים רבות: "דעו לכם כי מחר בשעה עשר יהיה בנכם בצרה גדולה וצריך רחמים גדולים ובעז"ה יצל".

הוריו מיד עשו כפי שרבינו ציווה עליהם. הם דאגו מאוד מכיוון שקראו בעיתונים כי פלוגה של עשרת אלפים אנשי צבא שהיו בחזית כולם מתו ולא נשאר מהם איש. אולם רבינו הבטיח להם שבנם נשאר בחיים ויבוא מהרה לביתו וכך היה. אחרי מספר ימים הבן בא בריא ושלם. הוא סיפר להם את הנס הגדול שנעשה לו. המלחמה היתה כבידה מאוד. כל הפלוגה שלו של עשרת אלפים חיילים כולם נפלו... הוא היחיד שנשאר בחיים. הוא סיפר כי חזר מן המערכה למקום של המוצב. בחזרתו כדורים רבים נורו ופגזים נורו מהטנקים. בכל פעם כמעט נפגע והרגיש כי מלאכים הרחיקו את הכדורים ממנו. הוא רץ בחזרה למקום המוצב ללא כל פגע. כל זאת היה באותו בוקר בשעה עשר כפי שרבינו אמר. הוא היה בצרה גדולה כל כך והיה צריך רחמים כדי שינצל ויחזור בריא ושלם לביתו.

כאשר אביו ברח לבראד בגלל הממשלה ברוסיה שרדפו אחריו באותה תקופה, כיהן שם הגה"ק ר' יצחק חיות. אביו שלח את בנו (רבינו, שהיה צעיר לימים) בכל עש"ק בבוקר להיבחן ולדבר איתו בלימוד התורה. האב"ד שאל אותו על כמה עניינים, סוגיות ושיטות עמוקות בש"ס ועל כל דבר היכן מקומו בש"ס. רבינו השיב באיזה מסכת, באיזה דף וגם באיזה שורה העניין מתחיל. האב"ד שאל אותו על מי מקשה קושיא זו ורבינו השיב לו התוס' או המהרש"א או הפנ"י או המהר"ם שיף וכדומה ואמר גם כן את התירוץ וכמה פעמים אמר מדעתו גם כן איזה תירוץ נפלא וכו'.

הגאון הרב מאיר הלוי סולובייצ'יק זצ"ל - נולד ב-י"ט בטבת ה'תרפ"ט (1929) בבריסק. נקרא על שם סבה של אמו, הרב מאיר אוירבך (ה'אמרי בינה'). בקיץ ה'ת"ש (1940) נדד לוויילנה עם מספר מאחיותיו. אביו בפרוץ מלחמת העולם השנייה שהה מחוץ לבריסק. האבא כשהגיע לוויילנה הצליח להתאחד איתם בהמשך. בשנת ה'תש"א (1941) המשפחה עלתה לישראל והם גרו בירושלים ברחוב חזנוביץ בירושלים, בבניין שהיה מכונה 'שיכון אגודת ישראל'. למד בתלמוד תורה וישיבת 'עץ חיים'.

ב-י"ד אדר א' ה'תשי"ט (1959) כחצי שנה לפני פטירת אביו, התחתן. במהלך השנים הוא פתח את ישיבת בריסק בשכונת אחוה בעידודו וסיועו של מרן הרב אלעזר מנחם מן שך זצ"ל. בשנותיו האחרונות הישיבה התפתחה ומנתה כ-200 בחורים ואברכים. כאביו, נהג למסור את השיעורים בביתו. מדי ערב מסר שיעור במסכת הנלמדת בישיבה. לפני תפילת מעריב של מוצאי שבת מסר 'שיעור חומש' במסגרת סעודה שלישית המונית, שכללה גם זמירות ושירי נשמה.

לשיעוריו יצאו מוניטין. רבים הגיעו למרות שלא למדו בישיבתו. בשנים האחרונות עמדתו הפכה למשפיעה ומכרעת ואת דעתו על ענייני השעה היה משמיע במסגרת השיעור בשבת, במעמד המונית. לאחר פטירתו הישיבה התפצלה, האחת, בראשות בנו הרב יחיאל שנשארה ב'אחוזה' והאחת בראשות בנו בכורו הרב יצחק זאב, שעברה לרחוב תחכמוני בירושלים. ענוותן. נזהר מכל סרך גזל. דאג לזולת. נפטר ב-כ"ד אדר ב' ה'תשע"ו (2016). חי כ-87 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

אביו: הרב יצחק זאב הלוי. **אשתו:** מרת אלישבע (בתו של ר' יחיאל בנדיקט). **ילדיו:** הרב יצחק זאב (ממלא מקומו בראשות הישיבה), הרב חיים (ר"מ בישיבה), הרב יחיאל (ראש הישיבה), הרב אברהם (ראש כולל) והרב יוסף דוב. **חתנו:** הרב צבי

גרוסברד. **מרביתו:** אביו, ר' יצחק זאב הלוי, ר' הלל ויספיש, ר' איסר זלמן מלצר, ר' שמואל אוירבך והאדמו"ר מרחמסטריווקא - ארצות הברית. **מספריו:** **שיעורי מרן הגר"מ הלוי** - על מסכתות ערכין וזבחים • חידושו על חומש בראשית ושמות • **דחזיתיה לרבי מאיר** - תולדותיו, דברי תורתו ועובדות בשמו.

א הירותו של הגאון רבינו מכל סרך גזל היתה מופלאה: פעם רבי מאיר הגיע לשמש בסנדקאות בברית מילה אצל אחד ממקורביו. הביאו לו כיסא מרופד להניח את רגליו בעת הברית כנהוג. אולם רבינו חשש, שמא צריך לבקש רשות מהגבאי להניח את הרגלים על הריפוד היפה, שהרי בכך מתלכלך הכיסא. כדי להתגבר על חשש זה הביאו לו סמרטוט מבית אחד השכנים הסמוכים וכך רבינו הניח את רגליו על הסמרטוט, שכיסה את הכיסא, כדי שחלילה לא יתלכלך הריפוד.

אחד הנוכחים העיר, שזה מזכיר לו מעשה שאירע אצל הגרי"ז זצ"ל (אביו של רבי מאיר). פעם הגרי"ז הלך לישון בלילה וחיפש את שעונו כדי להניחו ליד מיטתו לראות השעה כשיקום בבוקר ואולם הוא לא מצא. אחד מבני הבית אמר: "ליד מיטת הבן הגרי"ז זצ"ל יש שעון, אני אביא משם". הגרי"ז סירב ואמר, שנכנס בזה לגדר של שואל שלא מדעת והוא לא רוצה להיכנס לספק חשש גזילה מבנו.

ב חור ישיבה מארגנטינה באחת השנים התלווה אל מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל לאפיית מצות וצילם את שתי התמונות המפורסמות שנותרו ממנו מאותו מעמד. רבינו ביקש לקבל עותק מהתמונות הללו, ואכן הבחור עשה זאת עבורו. כאשר רבינו רצה לשלם לו, עקבותיו של אותו בחור ישיבה נעלמו. רבינו זכר ששמע ממאן דהו שהבחור לומד בישיבת מיר. רבינו מיהר לחפש אותו בישיבה. אבל כל מאמציו העלו חרס. כיוון שכן, רבינו סירב ליהנות מהתמונות שהבחור נתן לו מחשש לעבור על איסור גזל. שנים רבות לא הציץ בהן, למרות שהיו מונחות בארוננו.

כעבור שנים, באחד הימים כשצעד ברחוב בשכונת זכרון משה בירושלים, עצרה לידו מכונת. בעליה הציע לו לקחתו לביתו. בדרך הנהג סיפר כי הוא מתגורר בארגנטינה. רבינו התרגש מאוד לשמוע זאת והתחיל להתחנן בפניו, שמא הוא מכיר במקרה אדם מסויים שלמד בשנה פלונית בישיבת מיר בירושלים...

למרבה ההפתעה הנהג הצביע על הנוסע שישב מאחור ואמר: "הנה הוא!". היה זה אכן אותו בחור, שצילם את התמונות לפני שנים ומסר אותן בשעתו לרבינו. הצדיק התרגש בכל מאודו לפגוש את האיש. רבינו מיהר לשלשל לידו את הסכום המדובר תיכף ומיד. (מעובד מתוך המבשר תורני)

מ גיד שיעור מאחד הישיבות בירושלים סיפר, כי עקב בעיות כלכליות של הישיבה הם דנו על שינויים וצמצומים שיעשו בצוות הישיבה. אותו מגיד שיעור קיבל הודעה כי כנראה יאלץ לעזוב את משרתו. הלה שהיה בעל משפחה גדולה ההודעה נפלה עליו כרעם ביום בהיר, והיה דואג מאוד, כיצד יוכל לפרנס את משפחתו.

המגיד נכנס אל הגאון רבי מאיר סולובייצ'יק זצ"ל, שהיה ידוע במסירותו להיטיב עם הזולת. הוא גולל באוזניו את המצב וביקש ממנו את טובתו אם הוא יוכל להתקשר ולהשפיע על צוות הנהלת הישיבה שלא יפטרו אותו חלילה. לפליאתו הרבה רבינו ענה לו: "אני לא מדבר על דברים אלו בטלפון".

המגיד הבין שכנראה רבינו אינו רוצה להתערב בהחלטות הפנימיות של הישיבה. מה רבה היתה פליאתו, כשהתברר כי כבר למחרת רבי מאיר לא חס על כבודו ומעמדו והוא הלך בכבודו בעצמו למשרד הישיבה כדי לשוחח עם מנהל הישיבה על כך. כמובן, בקשתו של רבינו התקבלה, והם לא פיטרו אותו.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים